

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

Allmän Häso- och Sjukvård 1970

SOCIALSTYRELSEN · STOCKHOLM

INLEDNING

TILL

Allmän hälso- och sjukvård / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1913-1982. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1979.

1911-1967 utgiven av Kungl. Medicinalstyrelsen.

1911-1950 med innehållsförteckning på franska. 1913-1950 med fransk parallelltitel: Hygiène et service sanitaire en Suède. 1951-1979 med innehållsförteckning och parallelltitel på engelska: 1951-1956: Public health and sick care in Sweden ; 1957-1979: Public health in Sweden . 1960-1979 även med sammanfattning på engelska.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1, Sundhetskolligii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt, 1864-1912. - Sundhetskolligium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.
Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Sinnessjukvården i riket /Kungl. Medicinalstyrelsen. – Stockholm, 1913-1939.
– (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1939.

Efterföljare:

Hälsan i Sverige: hälsostatistisk årsbok / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : 1988–1992. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1987/88-1991/92.

Det civila veterinärväsendet / av Kungl. Veterinärstyrelsen. – Stockholm, 1918-1951. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1916-1949.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960

Allmän hälso- och sjukvård. 1970. – (Sveriges officiella statistik).

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

Vid digitaliseringen har en tabellförteckning skapats och lagts till.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

Allmän Häls- och Sjukvård 1970

SOCIALSTYRELSEN · STOCKHOLM

OFFICIAL STATISTICS
OF SWEDEN

Public Health in Sweden 1970

Published by
the National
Board of Health and Welfare
S 105 30 Stockholm

Allmänna Förlaget
ISBN 91-38-01331-2 (inb)
ISBN 91-38-01330-4 (hft)

Printed in Sweden
AB Fälth's Tryckeri
Värnamo 1972

Form för hänvisning. Allmän hälso- och sjukvård 1970 (SOS).
Socialstyrelsen. Stockholm 1972.

Årspublikationen Allmän hälso- och sjukvård har för årgångarna 1911—1969 utgivits under samma namn inom serien Sveriges officiella statistik: Hälso- och Sjukvård.

Suggested citation. Public Health in Sweden 1970 (SOS).
The National Board of Health and Welfare. Stockholm 1972.

The annual report on Public Health in Sweden has been published by the National Board of Health and Welfare within the series of Official Statistics of Sweden: Public health. Earlier editions: 1911—1969.

Förord

Preface

Socialstyrelsen får härmed överlämna den statistiska redogörelsen "Allmän hälso- och sjukvård" för år 1970.

Liksom föregående år presenteras såvitt möjligt varje tabell med sin förklarande kommentar i omedelbar anslutning, varigenom tabellavdelning av vedertagen typ kunnat nedskäras.

Tidigare har styrelsen till landsting och övriga intressenter utsänt en tryckt detaljerad tabellarisk sammanställning över lasarettens personal och förvaltningsekonomi. En motsvarande, ehuru icke fullt så omfattande tabell har utarbetats för övriga sjukhus och förvaras i manuskript i socialstyrelsen.

Byrådirektör Erik Salvén har närmast svarat för arbetet med föreliggande redogörelse.

Stockholm i april 1972

BROR REXED

Åke Sjöström

INNEHÅLL

	Sida
Sammanfattning på engelska språket	10
Kap A. Hälso- och sjukvårdens organ	17
a. Översikt av organisationen	17
b. Översikt av den slutna och öppna vården	32
c. Vissa fristående organ och verksamheter	46
Tjänsteläkarna	46
Distriktsvården m m	47
Mödra- och barnhälsovården	49
Förlossningsvården	51
Lungsjukvården	53
Vården av veneriskt sjuka	55
Den abortförebyggande verksamheten	55
Skyddsympningarna	56
Karantänsväsendet	57
d. Folk tandvården	58
e. Apoteken	62
f. Åtgärder med anledning av läkemedels biverkningar	65
g. Missbildningsregistret	65
Kap B. Hälso- och sjukvårdens personal	66
Kap C. Kostnader för hälso- och sjukvård	75
Kap D. Sjukdomar, förlossningar m m	80
a. Smittsamma sjukdomar	80
b. Karies hos sjuåringar	90
c. Förlossningar	91
d. Legala aborter, steriliseringar, kastreringar	94
Bilaga 1. Specifikation av vårdplatserna inom den slutna kroppssjukvården	100
» 2. Specifikation av landstingens och storstädernas lasarett för psykiatrisk vård	110
» 3. De fastställda vårdplatserna den 31/12 1970 fördelade efter sjukvårdsområde, sjukhustyp och vårdform	115
» 4. Läkartjänster vid lasarett och specialistsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda	135
» 5. Läkare och tandläkare med specialistbehörighet	138
» 6. Befolkningsstatistik	140
Karta 1. Sjukvårdsområden	44
» 2. Hälso- och sjukvårdsregionerna	45

Alfabetisk innehållsförteckning

- Aborter 94
 Abortförebyggande 55
 Apotek 62—64
 Barnadödlighet 141
 Barnmorskor 51, 52, 69, 74
 Barnsjukhus (översikt) 33
 Befintliga vid lasarett för psykiatrisk vård 110
 Befolkningsstatistik 140
 Beläggning 24, 26
 Bäckkvoter 28
 Bördnummer 92
 Dagkostnad, se Driftnkostnader
 Diagnoser 80—89
 Dispensärer 19, 53, 54
 Distriktsbarnmorskorna 51, 52, 74
 Distriktssköterskorna 47, 48, 74
 Driftnkostnader 61, 75—79, 110
 Dödsorsaker 142
 Ekonomipersonal 41—43, 69, 110
 Enskilda sjukhem 26, 108, 109, 115
 Epidemiska sjukdomar 80—89
 Epileptikervård 26, 27, 29, 115
 Familjevård 38, 110
 Folkmängd 140
 Folkvandvård 58—61, 90
 Födda 91—93, 141
 Födda, definitioner 91
 Förlossningar 91—93
 Förlossningsvård 51, 91—93
 Försäkringskassornas kostnader 76
 Förvaltningspersonal 41—43, 69, 110
 Gifter—läkemedel 65
 Gonorré 85—88
 Huvudmän 19, 25
 Infektionssjukdomar 80—89
 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda 24, 26, 36, 37, 115
 Intaga på nybörjarkurs 72, 73
 Intagningar på sjukhus 24, 26, 28, 29, 110
 Intagningsområden 44
 Karantänsväsen 57
 Karies 90
 Kastreringar 97
 Kliniker vid sjukhus 31, 100
 Kontorspersonal, se Förvaltningspersonal
 Konvalescenthem 35
 Kostnader för hälso- och sjukvård 75—79
 Kostnader per vård dag, per intagning, se Driftnkostnader
 Kroppssjukhus 26, 28—30, 32, 100—134
 Könsplikliniker 55
 Könssjukdomar, se veneriska sjukdomar
 Lagstiftning 22
 Landstingsområden 44
 Lasarett 24, 25, 26, 32, 100, 115
 Levande födda, se Födda
 Livslängd 141
 Lungsjukvård 53
 Långvarigt kroppssjuka (översikt) 34, 35
 Läkare 41—43, 46, 47, 69—72, 110, 135, 138
 Läkartäthet 41, 70
 Länsläkarorganisationen 46
 Medicinalpersonal 66—74
 Medicinförgiftning 65
 Mentalsjukhus — se Psykisk vård
 Missbildningsregistret 65
 Mödra- och barnhälsovård 49—51
 Nationalföreningen mot hjärt- och lungsjukdomar 53
 Nämnden för internationella hälsovårdsärenden 16
 Organisation, central, lokal 17—20
 Organisation, öppen vård 22, 38, 40
 Organisation, slutet vård 21, 24, 28, 29, 32
 Personal, allmänt 69
 Personal 41—43, 66—74
 Platser, se Vårdplatser
 Polikliniker 22, 40
 Polio 84
 Polioympningar 56, 57
 Provinsialläkarna 46, 47
 Psykisk barn- och ungdomsvård 39
 Psykisk vård, slutet 26, 27, 35, 110, 115
 Psykisk vård, öppen 38, 39
 Psykiskt utvecklingsstörda 24—26, 36, 37, 115
 Regionsjukvård 45
 Rättshspsykiatriska stationer 114
 Röntgenarbeten 40, 54
 Sekundärplatser 114
 Sexualrådgivning 55
 Sjukgymnaster 69
 Sjukhus 22—37, 100—134
 Sjukhus av lasarettskaraktär 33, 34, 108, 109
 Sjukhustyper—vårdformer 21, 115—134
 Sjuksköterskor 41—43, 69, 73, 74
 Sjukvårdsområden 44
 Sjukvårdsstyrelser 16, 19
 Skyddsympning 56
 Skärmbildscentral, socialstyrelsens 53
 Slutet vård 21, 22—37, 115
 Socialstyrelsen 16, 18
 Specialister 138, 139
 Stadsläkarna 46, 47
 Statens bakteriologiska laboratorium 16, 18
 Statens institut för folkhälsan 16, 18
 Sterilisering 97—98
 Tandläkare 58—60, 69, 70, 139
 Tandläkartäthet 70
 Teckenförklaring 6
 Tjänsteläkare 46, 47
 Tjänster, barnmorske- 74
 Tjänster, läkar- 42, 43, 135
 Tjänster, sjuksköterske- 42, 43, 74
 Tuberkulos 89
 Tuberkulosvård 53, 54
 Utgifter, se Driftnkostnader resp Kostnader
 Utveckling i tiden, vårdplatser m m 28—31
 Utveckling i tiden, personal 69, 72, 73
 Vaccination 56, 57
 Vakanser 43, 47, 74
 Veneriska sjukdomar 55, 85—88
 Veterinärer 67
 Vård dagar 24, 26, 28, 29
 Vårdformer—sjukhustyper 21, 115
 Vårdplatser 24—31, 100—134
 Vårdplatser per 100 000 invånare 28, 29
 Öppen vård 19, 22, 38—40

Teckenförklaring Codes

- = Intet finns att redovisa. *Magnitude nil.*
- 0 eller 0,0 = Mindre än 0,5 (eller 0,05) av enheten. *Magnitude less than half (or five hundredth) of unit.*
- .. = Uppgift saknas. *Data not available.*
- . = Uppgift kan icke förekomma. *Category not applicable.*
- * = Preliminär uppgift. *Provisional figure.*
- † = Rikspplatser = vårdplatser upplåtna för samma kostnad oberoende av patientens hemort. *Beds available for same cost irrespective of patient's domicile.*
- MF = Samling av författningar och cirkulär m m angående medicinalväsendet. *Code of statutes in the field of health and sick care.*
- SFS = Svensk författningssamling. *Swedish code of statutes.*
- SOS = Sveriges officiella statistik. *Official statistics of Sweden.*
- SOU = Statens offentliga utredningar. *Official report of governmental ad hoc committee.*

- Huvudmän. *Responsible authorities.*
- S = Staten. *The State.*
- L = Landsting. *County council.*
- U = Stad utom landsting. *County borough.*
- F = Fond, stiftelse, förening. *Charitable fund, foundation, association etc.*
- P = Privat. *Private enterprise.*

Geografisk kod, se karta 1. *Geographical code, see map 1.*

CONTENTS

	Page
Summary in English	10
Chapter A. Health and sick care	17
a. Organization of Health Services	17
b. Hospital care; ambulatory care	32
c. Certain independent institutions and activities.	46
Medical officers	46
Public Health Nurses	47
Maternity and Child Welfare	49
Maternity Care	51
Care of lung diseases	53
Care of venereal diseases	55
Consultation bureaus for sexual hygiene	55
Vaccinations and inoculations	56
Quarantine organization	57
d. Public dental care	58
e. Pharmacies	62
f. Prevention of adverse effects of drugs	65
g. Congenital malformation registry	65
Chapter B. Health personnel	66
Chapter C. Cost of Health and Medical care	75
Chapter D. Diseases, deliveries etc.	80
a. Infectious diseases	80
b. Dental caries in seven year old children	90
c. Deliveries	91
d. Abortions, sterilizations and castrations on medical or legal indications	94
Annex	
1. Beds in somatic hospitals according to type of care	100
» 2. Detailed information on the mental hospitals of the counties and the three largest cities	110
» 3. Survey of hospital beds by principal district for health and sick care, type of hospital and type of care	115
» 4. Posts for doctors at somatic and mental hospitals and hospitals for mentally retarded	135
» 5. Physicians and dentists with specialist competence	138
» 6. Vital statistics	140
Map	
1. Principal districts for health and sick care	44
» 2. Regions for health and sick care	45

Alphabetical index

- Abortions 13, 14, 94
- Admissions to hospitals 10, 24, 26, 28, 29, 110
- Ambulatory care 12, 13, 40
- Bed ratios 11, 28
- Birth order 92
- Births 14, 91—93
- Births, definitions 91
- Castrations 14, 97
- Causes of death 142
- City M.O.s, 12, 46
- Convalescent homes 11, 35
- County Council districts 44
- Days of treatment 24, 26, 28, 29
- Deliveries 14, 91—93
- Dental caries 90
- Dental surgeons 13, 58—60, 69—71, 139
- Dental surgeons' density 70
- Departments in hospitals 31, 100
- District midwifery 12, 74
- Districts, health and sick care 44
- Domestic staff 41—43, 69, 110
- Epidemic diseases, 14, 80—89
- Epileptic care 26, 27, 29, 115
- Expenses out of public funds 14, 75—79
- Family planning 13
- Gonorrhoea 85—88
- Health Boards of local authorities 9
- Hospital specialized departments 31, 100
- Hospitals 10, 22—37, 100—134
- Hospitals, chronic sick 34, 35
- Hospitals, development 27—29
- Hospitals, for children 33
- Hospitals, general 10, 11, 26, 100—134
- Hospitals, mental 11, 26, 27, 110, 115
- Hospitals, physical diseases 11, 26, 100, 115
- Hospitals, type of 11
- Insurance 9, 10, 76
- Infant mortality 141
- Infectious diseases 14, 80—89
- Investments 76
- Life expectancy 141
- Live births, see Births
- MCH 12, 49—51
- Medical officers 12, 46
- Medical students 72, 73
- Mental care, ambulatory 13
- Mental care, in hospital 11, 12, 110
- Mental hospital population 110
- Mentally retarded 24—26, 37, 115
- Midwives 12, 51, 52, 69, 74
- National Bacteriological Laboratory 9, 10
- National Board of Health and Welfare 9, 10
- National Institute of Public Health 9, 10
- Nurses 14, 41—43, 69, 73, 74
- Occupancy 24, 26
- Office personnel 41—43, 69, 110
- Organization 9, 10
- Patient days 24, 26, 28, 29
- Personnel 13, 41—43, 66—74
- Pharmacies 62—64
- Physicians 13, 41—43, 46, 47, 69—72, 110, 135, 138
- Physicians, density 41, 70
- Physiotherapists 69
- Policlinics 12, 13, 40
- Polio 84
- Polio, inoculations 13, 56, 57
- Population 15, 140
- Posts at hospitals 42, 43, 135
- Private nursing homes 11, 26, 108, 109, 115
- Psychiatry, child and youth 13
- Public Dental care 13, 58—61, 90
- Public Health Nurses 12, 47, 48, 74
- Quarantine organization 57
- Radiofluorography 12, 40, 54
- Ratio, hospital beds 11, 28, 29
- Ratio, personnel 41, 70, 71
- Regional hospital organization 45
- Responsible authorities 9, 10, 25
- Running cost 61, 75—79, 110
- Specialist doctors 138
- Sterilizations 14, 97, 98
- Stillbirths, see Births
- Swedish Planning and Rationalization Institute for Health and Social services (SPRI) 9, 10
- TB care 12, 54
- TB dispensaries 12, 54
- Trends, hospital beds etc 28—31
- Trends, personnel 69, 72, 73
- Tuberculosis 14, 89
- Vacant posts 12, 43, 74
- Vaccinations 56, 57
- Venereal diseases 85—88
- Veterinaries 67
- Vital statistics 140
- X-ray activities 12, 40, 54

Public health administration in Sweden in 1970

MINISTRY OF SOCIAL AFFAIRS

THE NATIONAL BOARD OF HEALTH AND WELFARE

Related Independent Services

National Institute of Public Health
National Bacteriological
Laboratory
Institute of Occupational Health
Committee on Hospital and
Social Welfare Buildings
Committee on International Health
Relations
Pharmacopoeia Commission
Pharmacy Contributions
Committee
Swedish Institute for the Handi-
capped

HB Department of Health Protection and Promotion

Divisions:
HB 1: Environmental Health and Preventive
Medicine
HB 2: Social Care of Children and Adolescents
HB 3: Dental Health

SN Department of Medical Services

Divisions:
SN 1: Ambulatory Medical Services and Social
Medicine
SN 2: Somatic Hospital Services
SN 3: Mental Health
SN 4: Drug Dependence and Care of Alcoholics

LÄ Department of Long-term Care

Divisions:
LÄ 1: Somatic Long-term Care and Rehabilitation
LÄ 2: Care of Mentally Retarded
LÄ 3: Forensic and Social Psychiatry
LÄ 4: Care of the Aged and Social Aid

PB Department of General Planning and War Emergency Planning

Divisions:
PB 1: Planning of Man-power and Training
PB 2: Planning of Medical and Social Services
PB 3: Collection and Processing of Planning
Data (Statistics)
PB 4: War Emergency Planning of Medical and
Social Services
PB 5: War Emergency Planning of Man-power
and Training

A Department of Administration

Divisions:
A 1: Legal Matters
A 2: Pharmacies and Pharmacopoeia
A 3: Office and Staff Management
A 4: Budget and Finance
A 5: Public Information and International
Cooperation

Taking independent decisions:

Council of Forensic Medicine
Social Psychiatry Committee
Psychiatry Committee
Medical Services Liability Council
Drug Council
Competence Committee for
Dentists
Committee on Foreign Medical
Personnel

Advisory Councils:

Scientific Council
War Emergency Council
Committees on Assignment of
Pharmacists
Committee on the Evaluation of
Adverse Reactions to Drugs

Lateral Authorities concerned with Health Services

1. Authorities exclusively concerned with Health and Medical
Care
Karolinska Hospital Board of
Directors
Swedish Planning and Rational-
ization Institute for Health and
Social Services (SPRI)
Medical Board of Swedish Armed
Forces
National Veterinary Board
Committee on Post-graduate
Training of Doctors
Mental Hospital Supervision
Committee
National Institute of Radiation
Protection
National Poisons and Pesticides
Board
National Board of Industrial
Safety

2. Other authorities concerned
with Health Services
National Social Insurance Board
Labour Accidents Insurance Court
National Correctional Adminis-
tration
National Board of Education
Civil Defence Board
Board of Trade
National Administration of Ship-
ping and Navigation
National Civil Aviation Adminis-
tration
National Environment Protection
Board
Committee for the Extension of
Teaching Hospitals

Responsible authority for: The National Board of Health and Welfare is active as:
National Laboratory for Forensic Chemistry
National Pharmaceutical Laboratory
National Centres for Forensic Medicine
National Centres and Departments for Forensic Psychiatry
County Medical Officers and certain Rural Medical Officers on Government Service

Central chief authority for: Youth Welfare Schools (and attached boarding facilities)
Public and Private Institutions for Alcoholics

Supervisory authority for: County Temperance Boards
County Social Welfare Advisers
The Dalby pilot project for ambulatory care

Local, autonomous bodies (supervised by the National Board):

Health Boards of
Counties and County
Boroughs

Central Boards for
Care of Mentally
retarded

Local Health
Committees

Private Hospitals and other
Agencies
Health Associations of
Communes (cum advisers)

SUMMARY

Organization (chapter Aa)

All the activities in the field of public health in Sweden (including medical care) are either operated or controlled by public authorities.

Public health is under the *Ministry of Social Affairs*, the chief of which is a member of the cabinet.

Up to 1968 health and sick care on the one hand and social welfare on the other were governed at the national level by separate directorates called the National Board of Health and the National Social Board respectively, but from that year on the two administrations were joined into one body.

Thus the *National Board of Health and Welfare* is nowadays the name of the principal instrument of the State for governing and superintending the activities pertaining to the field under review in this publication.

The main part of the field work of the health and sick care rests with provincial authorities. The county councils, 25 in number, and the 3 county boroughs shall see to it that the sick receive the care required. The county council districts correspond to the 24 counties, one of which is divided into two districts (see map 1, page 44). The State is the responsible authority for the senior county medical officers' organization, whereas the county councils and county boroughs are responsible for the services of the local medical officers, the district public health nurses, district midwives, the public dental care etc.

The *National Institute of Public Health* is an independent body outside the jurisdiction of the National Board of Health and Welfare. It conducts inquiries into health matters submitted by public authorities, corporations and private individuals, but is also engaged in independent research in the field of general, industrial and food hygiene. It is also engaged in teaching and in spreading of public health information. The *Swedish Planning and Rationalization Institute for Health and Social Services* (SPRI) and the *National Bacteriological Laboratory* are two other independent bodies.

The sickness insurance scheme is supervised by the *National Social Insurance Board*. Insurance is compulsory. Benefits include free care for hospitalized patients, and doctors' services and medicine at a reduced cost for out-patients. Dental care is not included.

Hospitals (chapter Aa—Ab)

A conspicuous feature of the Swedish hospital system is that the main part of the establishments is owned and operated by public authorities. 2,8 % of the beds available belong to the State, 89,8 % to counties or county boroughs, 1,0 % to local authorities (small towns, parishes), 5,3 % to private enterprises and 1,1 % to funds, associations etc. (table A 2, bottom line). The last group may for practical purposes be added to the State institutions, the difference being merely formal since these enterprises, although built up as foundations etc., are operated in close collaboration with the government which has representatives in their administrative committees and pay grants towards their expenses. In some cases the State owns all the shares in the enterprise. One children's hospital, orthopedic hospitals, hospitals for bone, joint and glandular TB and one hospital for TB of the lungs belong to this category (code letter F, see annex 1).

A distinction is made between type of care and type of hospital. As far as in-patients are concerned, the correlation between the two concepts is illustrated in the table below. The main part of the care of physically sick is concentrated in the general hospitals and similar institutions, whereas independent hospitals for special kinds of diseases are becoming rare. On the other hand the general hospitals are more and more split up on specialized departments. The specialization of hospitals for physical diseases (the "somatic" hospitals) is illustrated in detail by annex 1.

Table A 1 gives a survey of beds, admissions and bed-days of all hospitals, including establishments for the mentally retarded.

*Survey of hospitals, showing combination of type of hospital and type of care
(Cf. annex 3.)*

Type of hospital	No. of hospitals	No. of beds								Total
		Care of lung-diseases	Epidemic care	Maternity care	Care of chronic sick	Other somatic care	Care of mental diseases	Care of epileptics	Care of mentally retarded	
1 General hospitals etc. ¹										
Type 1	9	452	519	701	1 181	10 697	1 670	—	—	15 220
Type 2	24	824	1 388	1 029	3 223	12 602	2 834	—	—	21 900
Type 3	94	1 456	769	1 515	7 197	13 639	1 964	—	—	26 540
2 Other hospitals of similar character	16	—	—	—	17	1 856	32	—	—	1 905
3 Mental hospitals	25	—	—	—	—	—	21 753	—	—	21 753
4 Cottage hospitals and somatic nursing homes										
1 under health authority	232	—	—	139	15 988	994	250	—	—	17 371
2 under social authority	45	—	—	—	4 048	—	—	—	—	4 048
3 Private	62	—	—	—	1 904	498	—	—	—	2 402
5 Mental nursing homes										
1 under health authority	91	—	—	—	—	—	6 330	—	—	6 330
2 Private	122	—	—	—	—	—	2 205	—	—	2 205
6 Institutions for epileptics	4	—	—	—	—	—	—	550	—	550
7 Institutions for mentally retarded	167	—	—	—	—	—	—	—	13 420	13 420
Total	891	2 732	2 676	3 384	33 558	40 286	37 038	550	13 420	133 644
per 100 000 inhabitants	.	34	33	42	415	499	458	7	166	1 654

¹ Type 1 = General hospitals for somatic care (except for chronic sick) with 1 000 beds (or more).

Type 2 = General hospitals for somatic care (except for chronic sick) with 500–999 beds.

Type 3 = General hospitals for somatic care (except for chronic sick), sanatoria for TB of the lungs and hospitals for epidemic care with less than 500 beds.

Convalescent homes are not included in any tables, except the one on page 35 (bottom).

The general increase of in-patient care, as measured by the number of beds, was 34,7 % from 1950 to 1970 (table A 4). For the care of physically sick it was 42,6 % and for care of mentally diseased 28,0 %. At the same time the number of admissions for physical care rose by 49,4 %, mental hospital care 389,7 %, to give some examples. Beds for chronic sick increased by 265,8 % and admissions by 303,6 %.

To return to table A 1, it will be seen that 112 776 in-patients were treated per day in all hospitals added together, which corresponds to 1,4 % of the population of Sweden.

In general hospitals for mainly somatic diseases the number of in-patients per day was 49 327 (table A 3). The same hospitals were also visited by 3,5 million out-patients paying 8,8 million visits (patients at X-ray departments not included), (table A 8).

The personnel of the hospitals for mainly physical diseases is calculated at about 96 400 individuals, of whom about 5 600 were doctors, and the personnel of the institutions for mental diseases and epileptics to about 21 200 individuals, whereof about 700 doctors (table A 9). Some of these doctors have been counted more than once, because, under certain circumstances the local medical officer may at the same time be the chief of a

small cottage hospital or a home for chronic sick in his district. Similarly most of the doctors of homes for mentally diseased have their main occupation in one of the large mental hospitals.

The density of the hospital personnel appears from the statement that 131 persons per 100 beds were employed in general hospitals, 84 in cottage hospitals, and 71 in homes for chronic sick, physicians included (table A 9). These figures comprise all categories of personnel, even the administrative and domestic staffs. The nursing personnel, physicians excluded, amounted to 99 per 100 beds at somatic hospitals, and the physicians alone to 8,6. A concrete impression is derived from the fact that the personnel of all categories working in somatic hospitals amounted to 1,6 individuals per in-patient per day. It ought, however, to be kept in mind, that the same staff also took care of a considerable number of out-patients.

The personnel density of the mental hospitals is lower than that of the hospitals for physically sick. Calculated per 100 beds the nursing personnel (physicians excluded) amounts to 54 at mental hospitals. These figures are based on table A 9.

The total running costs of somatic and mental hospitals including superannuation and depreciations is estimated at 6 970 million kronor, 5 937 million of which are referable to somatic hospitals and homes (table C 4). The average cost per bed-day amounted to 297,5 kr at the general hospitals, 157,2 at the hospitals for TB of the lungs and 117,4 at homes for chronic diseases (table C 5). On the whole these figures signify that the cost per bed-day has increased more than ten times since 1950. The cost per admission has not risen in quite the same proportion. The running cost per bed-day in 1970 was 113,0 kr at the mental hospitals.

Salaries constitute the predominant part of the running costs of the hospitals and is the main lever of the increase of this cost during the last decades. The increase is partly due to a general raise of the wages, partly to a shortening of the working day of the bedside personnel, in its turn causing increased recruitment. The salaries are

responsible for 71,5 % of the running costs of the general hospitals (including superannuation).

The patient's cost of hospital care in a public ward is completely compensated by public funds and the health insurance. Also medicine and doctors' fees are thus covered. If the patient has a private room or goes to a private hospital, he is reimbursed for that part of the costs which corresponds to the price charged in a public ward at the hospital in his home district.

Public Health Services outside the hospitals (chapter Ac)

The adjoining table presents a survey of the local services for ambulatory care and environmental sanitation.

There were 1 279 (rural and city) *medical officers'* posts at the end of 1970, 177 of which, however, were vacant, the activity being maintained by the officer of an adjoining district. There are 24 counties. In each county there is a senior county medical officer and in 12 counties there also is a deputy county medical officer. In the three largest cities there were three senior medical officers of the county boroughs. (Cf. table A 12).

There were 1 977 posts for *public health nurses* in general service in rural districts and small towns at the end of 1970 (table B 5), but 74 of these were vacant.

The *midwifery districts* numbered 311. The activity is concentrated on prenatal care of pregnant women, since more than 99 % of all deliveries take place in hospitals. The midwives assist, however, to a considerable extent at deliveries in maternity homes, cottage hospitals etc.

The *maternity and child welfare* organization with 1 541 working units (centres, type I and II) is illustrated by table A 15.

51 *TB dispensaries* were working in 1970, where 765 860 X-ray examinations were made (table A 20).

Medical *treatment for venereal diseases* was given free of charge in 28 of the largest towns at special polyclinics.

Survey of the local services for Public Health and medical, ambulatory care

Service	Type of care	Number of units
Senior County Medical Officers	Supervision of environmental sanitation and of preventive and curative care	27 posts in counties and county boroughs
Medical Officers	Preventive and curative care	69 ¹⁾ districts (urban) and 772 ¹⁾ stations (rural)
Public Health Nurses	Preventive and curative care	1977 districts (certain nurses in towns not included)
Out-patients departments at hospitals	Preventive and curative care	200 somatic and mental hospitals
Policlinics in certain cities	Preventive and curative care	14 policlinics
District midwifery	Maternity care; deliveries	311 districts for midwifery
MCH centres	Maternal and Child Welfare	1541 centres, type I and II
TB dispensaries	TB ambulatory care	51 TB dispensaries
Policlinics for venereal diseases	VD ambulatory care	28 policlinics
Bureaus for Sexual Hygiene	Consultation on sexual matters, including use of contraceptives and prevention of abortions	25 bureaus
Quarantine organization	Preventive epidemic care	10 main stations
Bureaus of the mental hospitals for family care and assistance	Mental sick care and assistance to discharged patients	bureaus at 15 hospitals
Centres for children and youth mental care	Child and adolescent psychiatric care	51 centres
Public Dental Service	Dental care	939 dental clinics
Local Public Health Committees	Environmental sanitation; preventive epidemic care	848 municipalities (local communes)

¹⁾ 1969.

25 consultation bureaus for sexual hygiene and abortion cases subsidized by the State were in operation at the end of the year. At least one physician and two or three social workers were attached to each bureau.

Until the end of 1970 more than 5,8 million persons of the total population (8,0 million) have received basic protection against poliomyelitis.

Mental care of children and youth was given at 51 child guidance centres (24 clinics with beds for observation and care) (chapter Ab).

The *Public Dental Service* includes all counties and county boroughs. The activity was carried on in 33 central dental policlinics, mostly situated in the premises of a general hospital, and 856 district policlinics (table A 21). 2 281 dental surgeons were employed in the service, i. e. 34 % of the total number in the country. 2 042 dental surgeons

attached to the district policlinics worked in all 3 085 000 hours; 59 % of this time was reserved for children.

A *standing committee for observation of adverse effects of drugs* and a *congenital malformation index* have been working since 1965 (page 65). According to the standards of the latter the average rate of malformations in the newborn (stillborn included) is unchanged at about 1,2 %.

Medical personnel (chapter B)

A survey covering all kinds of medical personnel is found in table B 1. There were 10 560 active physicians at the end of 1970. The number includes abt. 430 foreign physicians working in Sweden on a limited license. The active dental surgeons were 6 720 in number. The number of fully licensed dental surgeons, active and non active, appears

from the comments to table B 1. There were 32 700 active nurses, 1 540 nurse-midwives and 620 midwives. The total of the medical personnel excluding personnel at institutions for mentally retarded amounted to 168 040, administrative and domestic staff at hospitals included.

Expenses out of public funds for health and medical care (chapter C)

The total expense of the State, the counties, the county boroughs, other local communes and the public insurance funds amounts to 11 173 million kr, i. e. 1 389 kr per inhabitant (equivalent to about 108 pounds sterling) (table C 1). The share of the State in the total cost, including the expenses of the sickness funds, amounts to 32 %.

Diseases, deliveries etc. (chapter D)

The *epidemic diseases* with individual notification are listed in table D 1. The sum of cases amounted to 9 800 (122 per 100 000 inh.) in 1970. They are listed in the following table.

Cases of notifiable infectious diseases 1970 (clinical cases).

No. in inter-
national classi-
fication

Infectious diseases of public concern

001	Typhoid fever	11
002	Paratyphoid fever	33
003	Other salmonella infections	1 089
004	Bacillary dysentery	115
006	Amoebic dysentery	45
036	Meningococcal meningitis .	98
	Non purulent meningitis and meningoencephalitis . .	487
070	Infectious hepatitis	1 000
	Inoculation hepatitis	1 098
073	Psittacosis	59
080	Typhus exanthematicus	1

Other infectious diseases with individual notification

005, 10	Botulism	1
	Malignant gastro-enteritis in children under 2 years	32
027, 01—, 09	Listeriosis	1
034, 10—, 19	Scarlet fever	5 040
021	Tularaemia	538
023	Brucellosis	5
037	Tetanus	5
125	Filariasis	69
120	Schistosomiasis	19
124	Trichinosis	5
084	Malaria	33
130	Toxoplasmosis	16
	Total	9 800

The amoebic dysentery and malaria were contracted abroad.

The *TB morbidity* was characterized by the figures 3,1 per 1 000 inhabitants, which stands for the number of persons suffering from the disease and registered at the TB central dispensaries, 0,2 which stands for persons with contagious TB of the lungs, 0,3 for new findings during 1970 of all forms of TB, and 0,05 for fatal cases of tuberculosis (all forms) (table D 7). From 1946 to 1969 the massradiofluorography unit of the National Board of Health and Welfare has made 9,1 million examinations.

Table D 8 shows that the percentage of permanent teeth with non treated *caries in seven-year-old children* was 18,5 % in 1970, before treatment by the Public Dental Care. It would have been even higher, had not a number of counties introduced public dental care also for preschool children (6 years old).

According to the population registers the number of *children born* in 1970 was 111 079. Only 0,1 % of the deliveries took place in the patient's home with a midwife in charge.

When *abortion, sterilization or castration for legal indications* has been accomplished, the operating doctor has to send a report to the National Board of Health and Welfare within one month. During 1970 16 100 such reports on legal abortions were registered. In 1945, the year prior to an extension of the legal indications, the number was 1 623. Less than half of the abortions were authorized by the National Board of Health and Welfare (6 604), the remainder being carried out on the responsibility of two collaborating physicians. See tables D 11—D 12.

Exact data regarding the annual number of individuals falling sick with *mental disease* are not available. At the mental hospitals of the county councils' districts and the three largest cities—where the most qualified treatment is given—23 298 patients were on the files at the end of 1970 (annex 2, line 15). Of these 96 % were in the hospitals and 4 % in private homes supervised by the hospitals.

Population (annex 6)

The *population* of Sweden amounted to 8 081 229 at the end of 1970. During the same year 111 079 children were born (110 150 live born and 929

stillborn) and 80 026 persons died. The general death rate was 9,95 per 1 000 of the mean population, the rate of live birth 13,70. The infant mortality rate as measured by the number of dead during the first year per 1 000 live birth was 11,0 and during the period 1963/67 the mean expecta-

tion of life was 71,72 years at birth for men and 76,13 for women. Vital statistics are not the concern of the National Board of Health and Welfare, but some data on the subject are given in the annex. (Reference: Statistical abstract of Sweden—Statistisk årsbok.)

Översikt av organisationen för hälso-, sjuk- och socialvården 1970

KUNGL. MAJ:T (SOCIALDEPARTEMENTET)

SOCIALSTYRELSEN

Med Socialstyrelsen
sidoordnade serviceorgan

Statens institut för
folkhälsan
Statens bakteriologiska
laboratorium
Arbetsmedicinska institutet
Nämnden för sjukvårds- och
socialvårdsbyggnader
Nämnden för internationella
hälsovårdsärenden (NIH)
Farmakopékommittén
Apotekens avgiftsnämnd
Handikappinstitutet

Avd HB: Hälsovård, social-, barna- och
ungdomsvård m m

HB 1: Omgivningshygien och annan allmän hälso-
vård
HB 2: Social barna- och ungdomsvård
HB 3: Tandvård

Avd SN: Akutsjukvård, nykterhetsvård m m

SN 1: Somatisk vård utanför sjukhus m m
SN 2: Sluten somatisk sjukvård m m
SN 3: Psykiatrisk vård
SN 4: Nykterhetsvård, narkomanvård

Avd LÅ: Långtidsvård, åldringsvård m m

LÅ 1: Långtidssjukvård, rehabilitering,
handikappvård
LÅ 2: Vård av psykiskt utvecklingsstörda
LÅ 3: Social- och rättspsykiatri
LÅ 4: Åldringsvård, socialhjälp m m

Avd PB: Planerings- och beredskaps-
avdelningen

PB 1: Personal- och utbildningsplanering
PB 2: Allmän vårdplanering
PB 3: Statistik
PB 4: Beredskapsplanering m m
PB 5: Krigssjukvårdsutbildning, krigsplacering

Avd A: Administrativa avdelningen

A 1: Juridiska ärenden
A 2: Läkemedelsärenden
A 3: Kansli- och personalärenden m m
A 4: Ekonomiska och kamerala ärenden m m
A 5: Information

Sidoordnade myndigheter
med administrativa uppgifter

1. Myndigheter med enbart
hälso-, sjuk- och social-
vårdande uppgifter:
Karolinska sjukhusets
direktion
Sjukvårdens och social-
vårdens planerings- och
rationaliseringsinstitut (SPRI)
Försvarets sjukvårdsstyrelse
Veterinärstyrelsen
Nämnden för läkares
vidareutbildning
Psykiatriska nämnden
Statens strålskyddsinstitut
Giftnämnden
Arbetskyddsstyrelsen

2. Övriga myndigheter med
hälso-, sjuk- och social-
vårdande uppgifter:
Riksföräkringsverket
Försäkringsdomstolen
Kriminalvårdsstyrelsen
Skolöverstyrelsen
Civilförsvarsstyrelsen
Kommerskollegium
Sjöfartsstyrelsen
Luftfartsverket
Statens naturvårdsverk
Nämnden för undervisnings-
sjukhusens utbyggande

Beslutande nämnder:

Rättsläkarråd (3 sektioner)
Socialpsykiatrisk nämnd
Psykiatrisk nämnd
Medicinalväsendets ansvars-
nämnd
Läkemedelsnämnd
Specialistbehörighetsnämnden
för tandläkare
Nämnden för utländsk medicinal-
personal (3 sektioner)

Rådgivande organ:

Vetenskapliga rådet
Beredskapsrådet
Apotekarbefordrings-
nämnden
Nämnden för utredning av
läkemedelsbiverkningar

Socialstyrelsen är:

chefsmyndighet för

statens rättskemiska laboratorium
statens farmaceutiska laboratorium
statens rättsläkarstationer
statens rättspsykiatriska stationer och kliniker
länsläkarväsendet och i statens tjänst anställda provinsialläkare

central myndighet för

ungdomsvårdsskolorna (och de i samband med verksamheten vid nämnda skolor upprättade
särskilda inackorderingshemmen)
allmänna och statsunderstödda enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare (i den mån
sådan anstalt ej lyder under annan statlig myndighet)

tillsynsmyndighet för

länsnykterhetsnämnderna

Styrelsen har inseende över

statens socialvårdskonsulenter
Styrelsen leder den forskning och utbildning i öppen hälso- och sjukvård som bedrivs vid
läkarstationen i Dalby

Lokala självstyrande organ (under socialstyrelsens överinseende):

Landstings (städens
utom landsting)
sjukvårdsstyrelser

Styrelser för
omsorger om psykiskt
utvecklingsstörda

Primärkommuners
hälsovårdsnämnder,
socialnämnder,
barnavårdsnämnder
och nykterhets-
nämnder

Enskilda sjukhus och
andra enskilda organ

Hälsovårdsförbund
(med hälsovårds-
konsulenter)

KAP. A

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDENS ORGAN

a. Översikt av organisationen

Med allmän *hälso- och sjukvård* menas i denna publikation hälso- och sjukvårdande verksamhet, som bedrivs av det allmänna eller med dess sanktion och som är tillgänglig för allmänheten. Den militära hälso- och sjukvården, såsom huvudsakligen avsedd för militärpersonal, hör följaktligen icke till den *allmänna* sjukvården sålunda fattad, ej heller sjukavdelningar inom anstalter för fångvård, ungdomsvård o dyl. Institut för blinda och döva är icke medräknade, enär de har huvudkaraktär av skola.

Hälsovården befattar sig med förebyggande verksamhet i form av t ex omgivningshygieniska åtgärder, hälsofostran och rådgivning riktad till allmänheten eller enskilda jämte profylaktisk individuell undersökning och behandling, medan *sjukvården* befattar sig med personer som vid sjukdom, skada, kroppsfel eller förlossning söker vård (diagnostik och terapi). I praktiken går dock dessa verksamheter ofta hand i hand och någon åtskillnad göres icke mellan dem i dispositionen av denna publikation.

All för allmänheten avsedd hälso- och sjukvårdande verksamhet i Sverige är underkastad statlig kontroll. Övervägande delen bedrivs av eller understödes av det allmänna.

Den centrala organisationen

Socialstyrelsen, som sorterar under socialdepartementet, är central förvaltningsmyndighet för ärenden som rör socialvården, hälso- och sjukvården samt läkemedelsförsörjningen i den mån det inte ankommer på annan statlig myndighet att handlägga sådana ärenden. Styrelsen är organiserad på 21 byråer, fördelade på 5 avdelningar. Inom styrelsen finns 7 råd eller nämnder för handläggning av särskilda frågor och dessutom biträdes styrelsen av ett antal rådgivande organ (se planen på sidan 16).

Vid sidan av socialstyrelsen verkar vissa andra centrala institutioner på den allmänna hälso- och sjukvårdens område. *Statens institut för folkhälsan* har till huvudsaklig uppgift att utföra vetenskapligt-praktiska undersökningar och idka forskningsverksamhet på den allmänna hygienens, födoämneshygienens och yrkeshygienens områden och att därvid utgöra centralt undersökningsorgan för livsmedelskontrollen enligt livsmedelsstadgan. Institutet har också att meddela viss undervisning. Frågor om yrkesarbetshygien handlägges av *Arbetsmediciniska institutet*. *Statens bakteriologiska laboratorium* har till uppgift att inom den humana medicinens bakteriologiska, virologiska och epidemiologiska områden utreda, forska, framställa sera, ympämnen m m.

Nämnden för sjukvårds- och socialvårdsbyggnader har till huvudsaklig uppgift att granska och godkänna byggnadsritningar för sjukvårds- och socialvårdsbyggnader.

Vidare inrättades 1968 *sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut (SPRI)* med uppgift bl a att främja, samordna och medverka i huvudmännens planerings- och rationaliseringsverksamhet inom hälso- och sjukvården samt socialvården samt att verka för en samordning mellan medicin och socialvård. I samband med detta instituts tillkomst har bl a Centrala sjukvårdsberedningen och Rådet för sjukhusdriftens rationalisering avvecklats. CSB:s uppgift att granska och godkänna byggnadsritningar har övertagits av ovannämnda nämnd för sjukvårds- och socialvårdsbyggnader.

Slutligen må nämnas, att de statliga undervisningssjukhusen intager en i förhållande till socialstyrelsen självständig ställning.

Den lokala organisationen

I sjukvårdslagen, som trädde i kraft den 1 juli 1963, är stadgat, att landstingskommun och stad, som ej tillhör sådan kommun, har skyldighet »ombesörja såväl öppen som sluten vård för sjukdom, skada, kroppsfel och barnsbörd, i den mån icke annan drager försorg härom».

Med *öppen* vård menas vård av patient, som icke är intagen på sjukhus; med *sluten* vård avses vård av intagen patient. Beträffande begreppet sjukhus hänvisas till »Översikt av den slutna vården» nedan i detta kapitel.

Landstingskommunerna är 25 till antalet, vartill kommer 3 städer, som icke deltagar i landsting. Landstingens områden sammanfaller i regel med länens. Undantag utgör Kalmar län, som delats på två landsting (Kalmar läns norra och Kalmar läns södra landsting), och naturligtvis de län, ur vilka landstingsfri stad utbrutits. De tre städerna

är Stockholm, som icke ingår i något län, och de ur län utbrutna Göteborg och Malmö. (Se koden på karta 1.)

I landstingskommun eller stad som ej tillhör landstingskommun utövas ledningen av den sjukvårdande verksamheten av en sjukvårdsstyrelse.

Att staten, landstingen och motsvarande städer uppbär huvudmannaskapet för den slutna vården och faktiskt är huvudmän också för betydande delar av den öppna, hindrar icke att även andra — primärkommuner, allmännyttiga stiftelser och enskilda personer — i viss omfattning svarar för delar av sjukvården, vilket framgår av följande översikt. De där förekommande bokstäverna S, L osv är huvudmännens kodbeteckningar.

(S) Staten är huvudman för:

Länsläkarorganisationen

2 undervisningssjukhus: Karolinska sjukhuset och Akademiska sjukhuset. Riksförsäkringsverkets sjukhus ehuru formellt drivna av en privat organisation.

(L) Landstingen är huvudmän för:

Sjukhusvård i allmänhet — inkl. öppen vård vid sjukhus (alltså för driften av lasarett¹, sjukstugor, förlossningshem, sjukhem för långvarigt kroppssjuka, epilepsisjukhus, sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka, anstalter för psykiskt utvecklingsstörda, konvalescenthem).

Provinsialläkarväsendet

Förlossningsvård (öppen genom distriktsbarnmorskorna och slutna genom sjukhus)

Distriktsvård (distriktssköterskorna)

Mödrhälsovård

Barnhälsovård

Abortförebyggande verksamhet

Familjerådgivning

Tuberkulosdispensärer

Psykisk barna- och ungdomsvård

Folk tandvård

(U) Städerna utom landsting är huvudmän för samma vårdgrenar som landstingen. Länsläkarna motsvaras hos dem av förste stadsläkarna och provinsialläkarna av stadsdistriktsläkarna. Dessutom har dessa städer:

Hälsovårdsnämnder

Fristående polikliniker

Viss anstaltstandvård i Stockholm

Stadssjuksköterskor

Skolhälsovård

¹ Sanatorier och epidemisjukhus benämnes lasarett för lungsjukvård och infektionssjukvård fr o m 1969.

(K) Primärkommuner (andra än städer utom landsting) är huvudmän för:

Hälsovårdsnämnder

Stadsläkare (kan förekomma i stad med minst 15 000 och skall finnas i stad med minst 40 000 invånare) och kommunalt anställda sjuksköterskor

Sjukhem för långvarigt kroppssjuka i vissa fall

Skoltandvård ej tillhörande folktandvården (i några kommuner)

Skolhälsovård

(F) Föreningar, stiftelser o dyl, i vilkas styrelser det allmänna är representerat, förekommer såsom huvudmän för:

Vissa specialistsjukhus av lasarettskaraktär (barnsjukhus, reumatikersjukhus, ortopediska sjukhus)

Epileptikerhem m m.

(P) Privata personer eller företag förekommer såsom huvudmän för:

Enskilda sjukhem

Epileptikerhem

Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda

Härtill kommer privatpraktiserande läkare och tandläkare.

En preciserad översikt av huvudmannaskapet för den slutna sjukvården lämnas i tab A 2 och bilaga 1.

Det har framgått av ovanstående, att riket är indelat i 28 sjukvårdsområden. Dessa är emellertid för små för vissa vårdformer, och därför inrättades enligt riksdagsbeslut år 1960 den s k regionsjukvården. Denna innebär, att man indelat riket i sju sjukvårdsregioner så tilltagna, att var och en för sig lämnar ett befolkningsunderlag stort nog att motivera kliniker för varje slag av specialistvård, även av mera sällsynta sjukdomar. Kartan på sidan 45 visar regionernas gränser, namn och läge för de s k regionsjukhusen, dvs de lasarett — ett i varje region — till vilket den mest specialiserade vården förlagts, befolkningsunderlaget m m. Det framgår, att regionernas gränser i några fall korsar sjukvårdsområdenas.

Som komplettering till uppgiften om huvudmännen må nämnas, att stat, landsting och primärkommuner i viss utsträckning understödjer vård, för vilken de själva icke är huvudmän. Sålunda utgår på vissa villkor *statsbidrag* till driften och i allmänhet också till anläggningen av sjukvårdsanstalter, där det bedrivs radioterapi, vanförevård, psykiatri, epileptikervård och vård av psykiskt utvecklingsstörda. Till folktandvårdens drift och utrustning utgår likaledes statsbidrag. *Landstingsbidrag* utgår till vissa primärkommuner och enskilda, som driver vård av långvarigt kroppssjuka, vård av psykiskt sjuka, epileptikervård och vård av psykiskt utvecklingsstörda m m. Även bidrag till allmän kroppssjukvård förekommer undantagsvis, liksom till konvalescentvård.

Vårdformer och anstaltstyper

Man brukar skilja mellan vårdformer och typer av anstalter. Vårdformen bestäms närmast av de sjukdomar eller det klientel, som vårdas; så erhåller t ex tuberkulösa, psykiskt sjuka och gravida kvinnor resp tuberkulosvård, psykiatrisk vård och mödrhälsovård. Man talar även om akut vård, vård av långvarigt sjuka osv. Anstaltens typ, däremot, avser den driftenhet, som lämnar vården, t ex lasarett, sjukhem, poliklinik osv.

Vårdformer och anstaltstyper sammanfaller vanligen men icke alltid. Bilaga 3 visar, hur dessa förhållanden för närvarande ställer sig inom den slutna vården. Man ser, hur kroppssjukvården i det väsentliga bestrides av lasarett, men att sådan kroppssjukvård som avser vård av långvarigt kroppssjuka i stor utsträckning förekommer vid särskilda sjukhustyper. En mera ingående beskrivning av dessa förhållanden lämnas i kommentaren till bilagan och i textavsnitten b och c nedan i detta kapitel. Vad därnäst angår den öppna vården, har specialorgan inrättats för mödra- och barnhälsovård, förlossningsvård, lungtuberkulosvård, venerisk sjukvård och abortförebyggande verksamhet, vilket allt närmare beskrives i särskilda avsnitt under c nedan. Tjänsteläkarna (provinsialläkarna och stadsdistriktsläkarna), liksom distriktssköterskorna, deltar i dylik specialiserad vård i egenskap av anställda vid ifrågavarande organ, men ingår i övrigt i organ för öppen hälso- och sjukvård i allmänhet (tjänsteläkarväsendet resp distriktsvården).

Utvecklingen går mot en minskning av antalet anstaltstyper men ökning av vårdformerna. Sålunda låter huvudmännen lasaretten överta de uppgifter som hafts om hand av de fristående sjukhusen för speciella vårdformer, antingen genom att öppna nya avdelningar eller genom att ansluta de fristående sjukhusen till lasaretten. Detta har sedan länge skett med förlossningsvården, på senare tid med tuberkulos- och epidemivården, därnäst med den psykiatriska vården och under de senaste åren med vården av långvarigt kroppssjuka. Så länge man har specialsjukhus för visst klientel, är likväl distinktionen mellan anstaltstyp och vårdform nödvändig att upprätthålla.

Det må tillfogas, att även vårdformernas inbördes förhållanden ändras. Samtidigt som en allt finare uppdelning på specialkliniker inom lasaretten äger rum, utjämnas gränserna mellan vissa vårdformer, såsom mellan kroppssjukvård och psykiatrisk vård och i viss mån också mellan akut och kronisk vård.

Översikt av den slutna vården

Sjukvårdslagen upptog 1969 följande typer av sjukhus (6 §):¹

Lasarett (för somatisk och/eller psykiatrisk vård)	Sjukhem för
Sjukstuga	a) långvarigt kroppssjuka
Förlossningshem	b) lättskötta psykiskt sjuka
	c) konvalescenter

¹ Fr o m 1969 har sjukhustyperna sanatorium, tuberkulosjukstuga, epidemisjukhus och epidemisjukstuga utgått ur lagen.

Anstalter för psykiskt utvecklingsstörda utgör ytterligare en typ, som dock icke uppräknats ovan, beroende på att vårdformen icke räknas till den egentliga sjukvården och därför icke innefattas i sjukvårdslagen utan regleras genom särskild författning. (Se ytterligare beträffande anstalter för psykiskt sjuka och psykiskt utvecklingsstörda sidan 26.)

Översikt av den av det allmänna drivna öppna vården

Den öppna hälso- och sjukvården regleras genom en rad specialförfattningar, vilka omnämnes i de olika textavsnitten nedan. Vårdorganen presenteras i korthet i nedanstående översikt.

Syftet med översikten är att redovisa de särskilda organ, som meddelar öppen hälso- och sjukvård, icke att ge en uttömmande beskrivning av hur olika vårdbehov tillgodoses genom öppen vård.

Organ för öppen hälso- och sjukvård	Vårdform	Antal organ
Tjänsteläkarna	Hälso- o. sjukvård i allmänhet	772 provinsialläkarstationer o. 69 stadsdistriktsläkardistrikt (år 1969)
Distriktsvård på landsbygd och i städer	Hälso- o. sjukvård i allmänhet	¹ 1 977 distriktssköterskedistrikt
Öppen vård vid sjukhus	Hälso- o. sjukvård i allmänhet	ca 200 kroppssjukhus
Polikliniker i Stockholm o. Göteborg	Hälso- o. sjukvård i allmänhet	² 14 polikliniker
Distriktsbarnmorskorna	Mödrahälsovård	311 barnmorskeområden
	Förlossningsvård	
Mödra- och barnavårdscentraler	Mödra- och barnhälsovård	1 541 centraler
Tuberkulosdispensärer	Lungsjukvård	51 tuberkulosdispensärer
Polikliniker för könssjukvård	Vård av veneriska sjukdomar	28 polikliniker (1968)
Byråer för sexualrådgivning	Abortförebyggande m. m.	25 byråer
Karantänsväsendet	Förebyggande epidemivård	10 karantänsstationer
Hjälperksamhet o. familjevård knutna till lasarett för psykiatrisk vård	Psykisk hälso- o. sjukvård	15 sjukhus
Centraler för psykisk barna- och ungdomsvård	Barn- o. ungdomspsykiatri	51 centraler
Folktandvården	Tandvård	939 tandpolikliniker

Lagstiftning

Sjukvårdslagen av den 6 juni 1962 och den med stöd av denna lag den 29 mars 1963 utfärdade sjukvårdsstadgan trädde i kraft den 1 juli 1963. Lagen upptager, såsom framgår av föregående översikt av den slutna vården, vissa typer av sjukhus. I fråga om de på anstalter av olika typ förekommande vårdformerna innebär de nya författning-

¹ Dessutom ett antal tjänster för likartade uppgifter i städer, jfr under Kap. A, c, distriktsvården m. m. —

² Polikliniker som verkat under samma adress har räknats som en.

arna betydelsefulla ändringar. Ett epidemisjukhus kan sålunda ersättas av en infektionsklinik på lasarett och långvarigt kroppssjuka kan vårdas på lasarett, antingen på särskild klinik för dylika sjuka eller ock på avdelning ansluten till befintlig klinik (vanligen den medicinska kliniken). Vidare kan sanatorium införlivas med ett angränsande lasarett och ingå i detta såsom en lungklinik. »Sjukhem» har vidare fastställts såsom benämning på fristående sjukhus för långvarigt kroppssjuka, lättskötta psykiskt sjuka och konvalescenter. Fr o m 1967 har begreppet mentalsjukhus utgått ur lagstiftningen, vilket innebär att dessa sjukhus numera klassificeras som lasarett specialiserade för psykiatrisk vård. Motsvarande ändring har fr o m 1969 genomförts beträffande sanatorier och epidemisjukhus.

Ledning av landstingskommuns sjukvårdande verksamhet skall enligt sjukvårdslagen (9§) utövas av sjukvårdsstyrelse och detsamma gäller för stad som icke tillhör landstingskommun.

Enligt Kungl. Maj:ts instruktion för länsläkarväsendet den 3 december 1965 skall i varje län finnas en länsläkarorganisation. En redogörelse för denna återfinnes i kapitel A, c.

Lag om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall den 16 juni 1966 trädde i kraft den 1 januari 1967, då sinnessjuklagen den 19 september 1929 upphörde att gälla.

Tab A 1. Översikt av den slutna vården år 1970 *Survey of in-patient services*

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

Sjukhustyp <i>Hospital type</i>	Antal sjukhus <i>No. of hospitals</i>	Vårdplatser (fast- ställt antal) <i>Beds (official number)</i>		Intagningar <i>Admissions</i>	Vård dagar, 1 000-tal <i>Bed-days, 1 000</i>	Patienter i medeltal per dag <i>No. of patients per day</i>	Beläggning, % <i>Occupancy, %</i>
		den 31/12	i medeltal under året <i>Average during year</i>				
Lasarett för somatisk och/eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental hospitals</i>	168	87 318	87 448	1 273 735	25 861	70 855	81
Sjukhem för somatisk och/ eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental nursing homes</i>	556	32 906	31 940	64 744	10 712	29 347	92
Specialsjukhus och vårdhem för psykiskt utvecklingsstörda ¹ <i>Establishments for mentally retarded</i>	167	13 420	13 110	2 598	4 589	12 573	96
Hela den slutna vården <i>Total</i>	1970 891	133 644	132 496	1 341 077	41 162	112 776	85
	1969 886	131 347	129 837	1 303 561	40 311	110 440	85
	1968 890	128 324	127 088	1 291 444	39 319	107 427	85
	1967 900	126 010	124 663	1 206 019	38 403	105 215	84
	1966 904	126 922	126 259	1 165 663	38 537	105 580	84
	1965 902	125 667	125 187	1 132 160	38 243	104 775	84
	1960 928	116 681	114 899	1 001 203	37 670	100 465	87
	1955 963	105 108	104 703	916 784	34 861	95 510	91
	1950 996	99 232	98 670	..	..	..	..

¹ Före 1967 ingick även särskolor.

Tabell A 1

Översikten omfattar samtliga sjukhus utom sjukhem för konvalescentvård, såvida dessa icke ingår som avdelningar av annat sjukhus. Sjukhustyperna har i tabellen indelats i tre grupper nämligen, lasarett (inbegripet vissa andra sjukhus av lasarettskaraktär), sjukhem (inkl sjukstugor m fl) och inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda. En mera ingående beskrivning av sjukhusens gruppering finns i texten kap A, b »Översikt av den slutna och öppna vården».

Vårdplatser. Uppgifterna om antalet platser i medeltal under året är beräknade som medeltal av antalen vid två på varandra följande årsskiften.

Intagningar. Patienter, som intagits mer än en gång under året är dubbelräknade.

Vård dagar. In- och utskrivningsdagen har tillhoppa alltid räknats som en. Vård dagar för barn, i den mån de vistats på sjukhuset endast i egenskap av där nyfödda, är icke medräknade.

Patienter i medeltal per dag = antalet vård dagar dividerat med 365 (366). Antalet i medeltal per dag vårdade personer år 1970 motsvarar 1,4 % av medelfolkmängden.

Beläggning = antalet patienter i medeltal per dag i procent av det fastställda antalet vårdplatser i medeltal under året. Om alternativt det tillgängliga platsantalet (efter avdrag av eventuellt stängda platser) får ingå i beräkningen, stiger beläggnings-talen. Det bör observeras, att ju kortare vårdtider-na är, desto svårare är det att hålla full beläggning.

För specifikation av tabellen se närmast tabell A 3 och bilaga 1—3.

Tab A 2. Översikt av sjukhus och vårdplatser för slutna sjukvård den 31/12 1970 fördelade efter huvudmannakategori

Survey of hospitals and beds. Type of hospital and responsible authority

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

Sjukhustyp <i>Type of hospital</i>	Huvudman <i>Responsible authority</i>						Summa <i>Total</i>
	Staten (S) <i>The State</i>	Landsting (L) <i>County councils</i>	Städer utom landsting (U) <i>County boroughs</i>	Övriga kommuner (K, Kf) <i>Local authorities</i>	Vissa fonder, stiftelser o dyl (F) <i>Funds etc</i>	Privata företag (P) <i>Private</i>	
Antal sjukhus <i>No. of hospitals</i>							
Lasarett för somatisk och/eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental hospitals</i>	5	127	20	—	10	6	168
Sjukhem mfl för somatisk och/eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental nursing homes</i>	—	296	38	35	1	186	556
Specialsjukhus och vårdhem för psykiskt utvecklingsstörda <i>Establishments for mentally retarded</i>	—	110	14	—	—	43	167
Hela den slutna vården <i>Total</i>	5	533	72	35	11	235	891
Fastställt antal vårdplatser <i>No. of beds</i>							
Lasarett för somatisk och/eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental hospitals</i>	3 681	66 453	15 516	—	1 179	489	87 318
Sjukhem för somatisk och/eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental nursing homes</i>	—	19 215	7 405	1 307	249	4 730	32 906
Specialsjukhus och vårdhem för psykiskt utvecklingsstörda <i>Establishments for mentally retarded</i>	—	10 638	922	—	—	1 860	13 420
Hela den slutna vården <i>Total</i>	3 681	96 306	23 843	1 307	1 428	7 079	133 644
Procentuell fördelning av vårdplatserna <i>Beds, percentage distribution</i>							
Lasarett för somatisk och/eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental hospitals</i>	4,2	76,1	17,8	—	1,3	0,6	100,0
Sjukhem för somatisk och /eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental nursing homes</i>	—	58,4	22,5	4,0	0,7	14,4	100,0
Specialsjukhus och vårdhem för psykiskt utvecklingsstörda <i>Establishments for mentally retarded</i>	—	79,2	6,9	—	—	13,9	100,0
Hela den slutna vården <i>Total</i>	2,8	72,0	17,8	1,0	1,1	5,3	100,0

Tabell A 2

Tabellen omfattar, liksom tabellerna A 1, A 3 m fl, samtliga rikets sjukhus med undantag av fristående konvalescenthem. Dock ingår ett fåtal konvalescentplatser, som anslutits såsom avdelningar till andra sjukhus (se närmare i texten under A, b). Hänsyn har inte tagits till förekommande avtal, genom vilka viss huvudman fått använda vissa vårdplatser på annan huvudmans sjukhus. Tabellen avser endast sjukhus som var i verksam-

het vid årets slut. Vårdplatsantalet gäller det officiella, av respektive sjukhusdirektion fastställda antalet.

I kolumnen »Städer utom landsting» har upptagits såväl anstalter drivna av dessa städers sjukvårdsstyrelser (se angående detta ord texten A, a) som anstalter drivna av deras socialnämnder, vilka sistnämnda eljest tillhör den kategori av huvudmän, vars platser redovisas i kolumnen till höger därom, d v s anstalter tillhöriga primärkommuner inom landstingsområden.

Tab A 3. Sjukhusen år 1970, deras vårdplatser, intagningar, vårddagar och beläggning
Hospitals, beds, admissions, bed-days and occupancy

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

Sjukhustyp <i>Hospital type</i>	Antal sjukhus <i>No. of hospitals</i>	Vårdplatser (fast- ställt antal) <i>Beds</i>		Intagningar <i>Admissions</i>	Vårddagar 1 000-tal <i>Beddays, 1 000</i>	Patienter i medeltal per dag <i>No. of patients per day</i>	Beläggning, % <i>Occupancy, %</i>
		den 31/12	i medeltal under året <i>Average during year</i>				
Hela riket <i>Total</i>	891	133 644	132 498	1 341 077	41 162	112 773	85
1 Lasarett <i>General hospitals</i> typ 1	9	15 220	63 010	317 434	4 243	11 625	78
Lasarett » » typ 2	24	21 900		450 662	6 183	16 940	
Lasarett mfl » » etc typ 3	94	26 540		436 030	7 578	20 762	
2 Andra sjukhus av lasarettsskarakteraktär <i>Other hospitals of similar character</i>	16	1 905	1 955	16 594	572	1 567	80
3 Lasarett för psykiatrisk vård <i>Mental hospitals</i>	25	21 753	22 483	53 015	7 285	19 959	89
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av: <i>Cottage hospitals and somatic nursing homes:</i>							
1 Landsting och motsvarande städer <i>Under health authority</i>	232	17 371	16 314	47 551	5 376	14 729	90
2 Kommuns socialnämnd <i>Under social authority</i>	45	4 048	4 086	2 828	1 432	3 923	96
3 Enskilda <i>Private</i>	62	2 402	2 441	8 163	803	2 200	90
5 Sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka drivna av: <i>Mental nursing homes:</i>							
1 Landsting och motsvarande städer <i>Under health authority</i>	91	6 330	6 295	4 996	2 173	5 953	95
2 Enskilda <i>Private</i>	122	2 205	2 140	957	737	2 019	94
6 Epileptikeranstalter <i>Institutions for epileptics</i>	4	550	664	249	191	523	..
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda <i>Institutions for mentally retarded</i>							
1 Specialsjukhus <i>Specialized hospitals</i>	6	2 135	2 170	450	693	1 899	88
2 Vårdhem <i>Residential homes</i>	161	11 285	10 940	2 148	3 896	10 674	98

Tabell A 3

Som framgår av tabellens rubrik omfattar tabellen rikets samtliga sjukhus. Sjukhusen har indelats i 7 huvudgrupper. Vad dessa omfattar beskrivs i texten nedan under A, b »Översikt av den slutna och öppna vården».

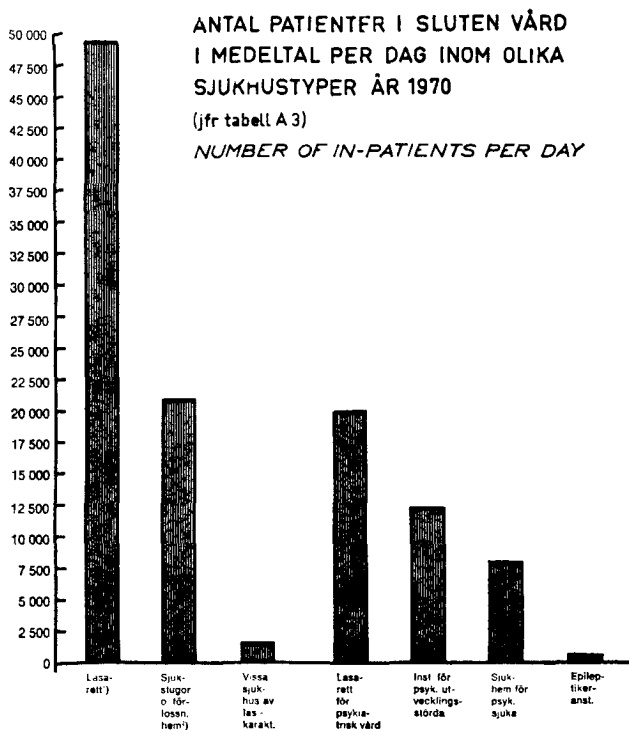
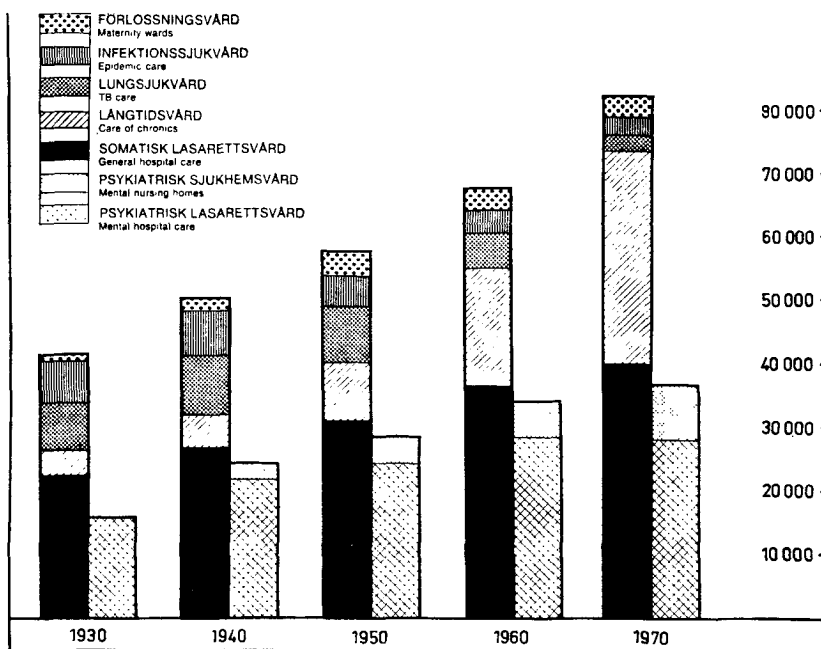
Det i medeltal för året fastställda platsantalet är här ovan liksom i tabell A 1 beräknat som medeltal mellan platsantalen vid två på varandra följande årsskiften. Det kan sålunda icke göra anspråk på att vara exakt.

Genom den nya indelningen av sjukhusen är det i många fall omöjligt att jämföra siffrorna med tidigare års uppgifter. En bild av hur olika vårdformer utvecklats under de senaste årtiondena kan dock erhållas av tabell A 4.

Ytterligare beskrivning av beräkningsmetoderna återfinnes i kommentaren till tabell A 1.

Vårdplatser i sluten kroppssjukvård och psykiatrisk vård 1930–1970 (exkl. anstalter för psykiskt utvecklingsstörda)

Beds for in-patients in somatic and mental care (institutions for mentally retarded excluded)

¹ Se not under bilaga 3. — ² Samt sjukhem för somatisk vård.

Tab A 4. Översikt av den slutna vårdens utveckling åren 1920—1970

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

År Year	Kroppssjukvård <i>Care of somatic diseases</i>						Psykiatrisk vård <i>Care of mental diseases</i>		
	Lasarettsvård o liknande <i>General hos- pital and simi- lar care</i>	Lungsjuk- vård <i>Care of lung- diseases</i>	Epidemivård <i>Epidemic care</i>	Förellossnings- vård <i>Maternity care</i>	Vård av långvarigt kroppssjuka <i>Care of chronic sick</i>	Summa kroppssjuk- vård <i>Total, somatic care</i>	Lasarettsvård <i>Mental hos- pitals</i>	Sjukhems- vård <i>Mental nursing homes</i>	Summa psykiatrisk vård <i>Total, mental care</i>
Vårdplatser (fastställt antal i slutet av året) <i>Beds (official number at end of year)</i>									
1920	16 084 ¹	5 162	6 327	599 ²	..	..	..	..	..
1930	22 670	7 414	6 753	1 228 ²	3 902	41 967	15 743	..	..
1940	27 002	9 286	6 779	2 674 ²	5 332	51 073	22 272	2 401	24 673
1950	31 351	8 546	5 131	3 733	9 175	57 936	24 720	4 206	28 926
1960	36 755	5 528	3 524	3 532	18 647	67 986	28 054	6 354	34 408
1969	40 515	2 837	2 793	3 449	30 688	80 282	28 904	8 584	37 488
1970	40 286	2 732	2 676	3 384	33 558	82 636	28 253	8 785	37 038
Antal intagningar <i>Admissions</i>									
1920	175 363 ¹	11 649	33 203	23 100 ²	..	..	..	..	..
1930	273 369	15 322	21 765	31 954 ²	..	..	7 154	..	..
1940	387 579	19 257	32 393	78 035 ²	..	..	8 416	(955) ³	..
1950	620 870	15 626	56 204	121 097	13 295	827 092	19 756	(1 320) ³	..
1960	760 082	15 730	42 769	111 353	27 151	957 085	37 603	3 983	41 586
1969	973 502	18 038	41 681	124 937	48 932	1 207 090	87 888	5 347	93 235
1970	993 532	20 159	41 220	126 904	53 658	1 235 473	96 739	6 018	102 757
Vårddagar (1000-tal) <i>Bed-days (1 000)</i>									
1920	5 219 ¹	1 715	811	218 ²	..	..	..	..	..
1930	7 201	2 546	1 010	387 ²	1 219	12 363	..	..	..
1940	8 608	3 054	1 135	807 ²	1 747	15 351	9 381	(536) ³	..
1950	9 714	2 420	781	1 013	3 054	16 982	10 051	(1 224) ³	..
1960	10 499	1 160	660	850	6 139	19 308	10 305	2 141	12 446
1969	11 283	694	563	849	9 677	23 066	9 587	2 910	12 497
1970	11 238	674	570	858	10 702	24 042	9 385	2 955	12 340
Per 100 000 av folkmängden <i>Per 100 000 population</i>									
Vårdplatser <i>Beds</i>									
1920	272 ¹	87	107	10 ²	..	..	..	..	..
1930	369	121	110	20 ²	63	683	256	..	..
1940	424	146	106	42 ²	84	802	349	38	387
1950	445	121	73	53	130	822	350	60	410
1960	490	74	47	47	249	907	375	84	459
1969	506	35	35	44	383	1 003	361	107	468
1970	499	34	33	42	415	1 023	350	108	458
Antal intagningar <i>Admissions</i>									
1920	2 970 ¹	197	562	391 ²	..	..	..	..	..
1930	4 451	250	354	520 ²	..	..	116	..	..
1940	6 083	302	509	1 225 ²	..	..	132	15 ³	..
1950	8 811	222	797	1 718	189	11 737	281	19 ³	..
1960	10 136	210	570	1 485	362	12 763	502	53	555
1969	12 162	225	521	1 561	611	15 080	1 098	67	1 165
1970	12 294	249	510	1 570	664	15 287	1 197	75	1 272
Vårddagar (1 000-tal) <i>Bed-days (1 000)</i>									
1920	88,4 ¹	29,0	13,7	3,7 ²	..	..	..	..	..
1930	117,2	41,5	16,4	6,3 ²	19,8	201,2	..	..	..
1940	135,1	47,9	17,8	12,7 ²	27,4	240,9	147,2	8,4 ³	..
1950	137,9	34,3	11,0	14,4	43,3	241,0	142,8	17,4 ³	..
1960	140,0	15,5	8,8	11,3	81,9	257,4	137,4	28,6	166,0
1969	141,0	8,7	7,0	10,6	120,9	288,2	119,8	36,3	156,1
1970	139,1	8,3	7,1	10,6	132,4	297,5	116,1	36,6	152,7

¹ För de ingående enskilda sjukhemmen har samma platsantal, intagningar och vårddagar som 1930 insatts. — anstalter. — ² Avser specialistsjukhus och vårdhem men icke platser på särskolor. — ³ Beräknat tal.

Development of in-patient care

Vård av psykiskt utvecklings- störda <i>Care of mental- ly retarded</i>	Epileptiker- vård <i>Care of epileptics</i>	All sluten sjukvård <i>All in-patient care</i>
..	..	..
..	..	..
..	..	..
11 417	953	99 232
13 318	969	116 681
12 799 ^a	778	131 347
13 420 ^a	550	133 644
..	..	..
..	..	..
..	..	..
1 635	157	(849 960)
2 270 ^b	260 ^b	(1 001 200)
2 974 ^a	262	1 303 561
2 598 ^a	249	1 341 077
..	..	..
..	..	..
..	..	..
..	..	..
4 669	347	36 770
4 481 ^a	267	40 311
4 589 ^a	191	41 162
..	..	..
..	..	..
..	..	..
162	14	1 408
178	13	1 557
160 ^a	10	1 641
166 ^a	7	1 654
..	..	..
..	..	..
..	..	..
23	2	(12 061)
..	..	..
37 ^a	3	16 285
32 ^a	3	16 594
..	..	..
..	..	..
..	..	..
..	..	..
62,3	4,6	490,3
56,0 ^a	3,3	503,6
56,8 ^a	2,4	509,4

Utvecklingen 1950–1970, åskådliggjord genom indextal beräknade på de absoluta talen i tabellens övre hälft, ställer sig sålunda.

	Indextal (<i>Index numbers</i>)			
<i>Vårdplatser (Bed-trend)</i>	1950	1960	1969	1970
Kroppssjukvård (summa)	100	117,3	138,6	142,6
Lasarettsvård o liknande	100	117,2	129,2	128,5
Lungsjukvård	100	64,7	33,2	32,0
Epidemivård	100	68,7	54,4	52,2
Förlossningsvård	100	94,6	92,4	90,7
Vård av långvarigt kropps- sjuka	100	203,3	334,5	365,8
Psykiatrisk vård (summa)	100	119,0	129,6	128,0
Psykiatrisk lasarettsvård	100	113,5	116,9	114,3
Sjukhem för psyk. vård	100	151,1	204,1	208,9
Vård av psykiskt utveck- lingsstörda	100	116,7	112,1	117,5
Epileptikervård	100	101,7	81,6	57,7
All sluten sjukvård	100	117,6	132,4	134,7
<i>Intagningar (Admissions)</i>				
Kroppssjukvård (summa)	100	115,7	145,9	149,4
Lasarettsvård o liknande	100	122,4	156,8	160,0
Vård av långvarigt kropps- sjuka	100	204,2	368,0	403,6
Psykiatrisk lasarettsvård	100	190,3	444,9	489,7
<i>Vård dagar (Bed-days)</i>				
Kroppssjukvård (summa)	100	113,7	135,8	141,6
Lasarettsvård o liknande	100	108,1	116,2	115,7
Vård av långvarigt kropps- sjuka	100	201,0	316,9	350,4
Psykiatrisk lasarettsvård	100	102,5	95,4	93,4
<i>Medelvårdtid dgr Mean Average stay in hospital, days</i>				
År	Lasarettsvård och liknande	Lungsjuk- vård	Epidemi- vård	Förlossnings- vård
1920	29,8	147,2	24,4	9,4
1930	26,3	166,2	46,4	12,1
1940	22,2	158,6	35,0	10,3
1950	15,8	154,8	13,9	8,4
1960	13,8	73,7	15,4	7,6
1969	11,6	38,5	13,5	6,8
1970	11,3	33,4	13,8	6,8

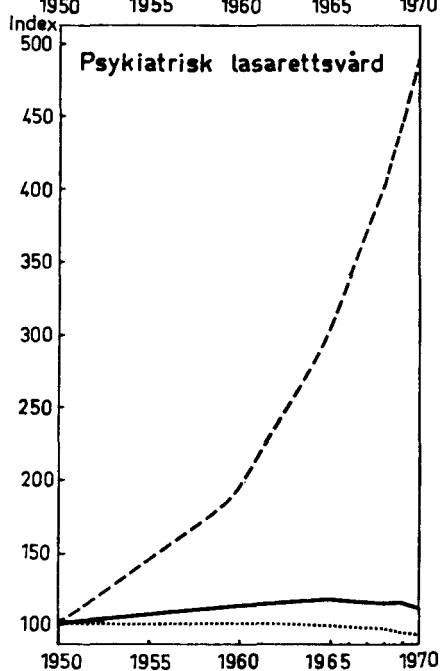
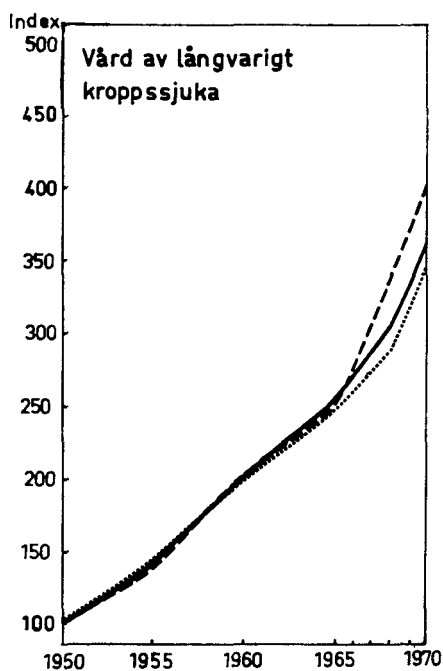
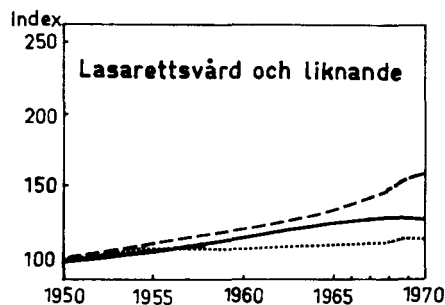
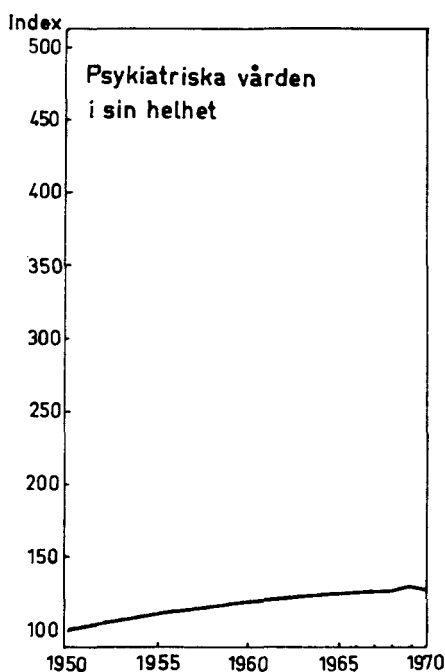
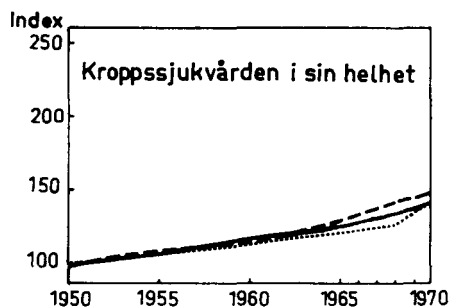
Tabell A 4

Vårdplatser, intagningar, vård dagar. Tabellen visar antalet platser, som enligt huvudmännens beslut avsetts för de angivna vårdformerna vid slutet av året. Uppgifterna om intagningar och vård dagar avser verksamheten under året och svarar alltså icke helt mot platsantalet. De relativa talen i tabellens undre del har samtliga beräknats på folkmängden vid slutet av året.

^a Ett mindre antal platser för gynekologi har icke kunnat urskiljas här. — ^b Inbegriper icke enskilda

Olika vårdformers utveckling 1950–1970 (diagram till indextalen sid 29)

Development of certain types of care (see index figures page 29)

— Vårdplatser
 - - - Intagningar
 Värddagar

Tab A 5. Vårdplatsantalets förändringar vid samtliga sjukhus åren 1950—1970

Development of bed-strength of all hospitals by type of care 1950—1970

Vårdform Type of care	Fastställt antal vårdplatser vid årets slut Authorized number of beds at end of year					
	1950	1955	1960	1968	1969	1970
Kliniker med egen specialläkare <i>Departments with a specialist doctor of their own</i>	61 229	63 549	74 603	82 597	81 426	80 694
Invärtes medicin	7 555	7 773	8 980	10 485	10 457	10 417
Medicinsk barnsjukvård	1 724	2 131	2 328	2 518	2 535	2 566
Medicinsk lungsjukvård	8 570	7 368	5 437	2 854	2 837	2 732
Epidemivård	—	—	3 176	2 788	2 695	2 578
Reumatologi	1 011	1 155	1 191	1 183	1 299	1 294
Hud- och könssjukdomar	718	667	710	760	750	766
Neurologi	158	133	368	463	456	463
Allergologi	—	—	125	120	120	120
Geriatrisk o kliniker för långvarigt kropps- sjuka	—	—	1 934	6 947	5 474	5 659
Psykiatri	698	786	1 334	1 742	1 808	1 806
Psykiatri (vissa f d mentalsjukhus)	—	—	—	2 360	3 301	4 000
Lasarett för psykiatrisk vård	24 022	24 525	26 586	23 937	23 194	21 753
Barn- och ungdomspsykiatri	—	23	134	495	493	575
Specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda	1 759	1 800	2 102	2 290	2 204	2 135
Kirurgi	7 577	8 823	10 204	10 415	10 476	10 368
Barnkirurgi	—	—	281	299	303	339
Ortopedi	1 872	1 786	1 896	2 399	2 417	2 410
Neurokirurgi	157	182	245	319	320	316
Thoraxkirurgi	—	—	274	323	318	315
Plastikkirurgi	—	—	170	344	341	332
Urologi	—	—	86	412	422	417
Obstetrik	2 017	2 170	2 252	2 622	2 594	2 554
Gynekologi	1 037	1 592	1 836	2 471	2 425	2 494
Ögonsjukdomar	748	822	876	953	975	969
Öron-, näs- o halssjukdomar	1 220	1 356	1 431	1 503	1 506	1 530
Rehabilitering	—	—	17	246	269	308
Röntgen- och röntgendiagnostisk avd	386	457	568	25	23	21
Radioterapeutisk klinik, allmän				697	718	721
Radioterapeutisk klinik, gynekologisk				87	87	87
Medicinsk njursjukvård	—	—	48	50	72	72
Endokrinologi	—	—	14	33	33	33
Kardiologi	—	—	—	41	45	50
Extremitetskirurgi	—	—	—	133	133	133
Anestesi	—	—	—	175	218	271
Klinik/avdelning för alkoholsjukdomar	—	—	—	108	108	90
Annan sluten vård <i>Other departments without a specialist doctor of their own</i>	—	—	91	71	—	—
Lungtuberkulosvård	—	—	91	71	—	—
Epidemivård	5 131	3 888	348	166	98	98
Förlösningsvård	1 726	1 504	1 280	898	855	830
Vård av långvarigt kroppssjuka	9 175	12 926	16 713	21 114	25 214	27 899
Övrig somatisk vård	7 154	6 848	5 107	3 893	3 797	3 492
Vård av lättskötta psykiskt sjuka	4 206	5 254	6 354	8 120	8 584	8 796
Epileptikervård	953	980	969	821	778	550
Vård av psykiskt utvecklingsstörda	9 658	10 159	11 216	10 644	10 595	11 285
Summa <i>Total</i>	99 232	105 108	116 681	128 324	131 347	133 644

b. Översikt av den slutna och öppna vården

Sluten vård

I flertalet av de tabeller, som innehåller uppgifter om vårdplatser, intagningar, beläggning m m, personal och kostnader, ingår såväl kroppssjukvårdens som den psykiatriska vårdens sjukhus. I översiktstabellerna A 1 och A 2 har uppdelning skett på sjukhus typerna lasarett och sjukhem — med kroppssjukvård och psykiatrisk vård sammanslagna — samt institutioner för psykiskt utvecklingsstörda. För uppgifter om särskilda sjukhus hänvisas till bilaga 1 och 2 där de större sjukhusen redovisas individuellt.

Socialstyrelsen har med början år 1960 lagt upp register över sjukhusen på grundval av dels anmälningar som gjorts av landsting och primärkommuner enligt sjukvårdstadgan, dels infordrade eller tillgängliga uppgifter från statliga och enskilda sjukvårdsanstalter samt från specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda. Driften av de sistnämnda regleras genom 1967 års lag angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda. Den senaste tryckta förteckningen av registrets sjukhus — med uppgifter om kliniker, vårdplatser, postadresser m m — utgavs i serien Samling av författningar och cirkulär m m angående medicinalväsendet (MF) 1969:1. Uppgifterna i förteckningen hänför sig till förhållandena vid 1969 års ingång.

Införandet av dessa officiella sjukhusregister har medfört viss inbördes omgruppering av sjukhusen jämfört med tiden före 1960 och uteslutning av några anstalter, som tidigare räknats som sjukhus i »Allmän hälso- och sjukvård». Vidare har åtskilliga andra anstalter, som förut icke räknats med i statistiken, fått erkännande som sjukhus och tagits med. Därav följer en viss ojämnhet i de statistiska serierna över antal anstalter, vårdplatser, intagna, vård dagar m m, något som påpekas på flera ställen i det följande.

Även före 1960 har viss omflyttning av anstalterna mellan skilda grupper ägt rum och detta påverkar de trender som framträder, vilket bör hållas i minnet, då man jämför utvecklingen från år till år.

Sjukhusen har i några översiktstabeller (tabell A 1 och A 2) redovisats med kroppssjukvård och psykiatrisk vård sammanslagna. I andra tabeller (tabell A 3 och bilaga 3) med större specificering av sjukhus typerna har dessa fördelats på sju huvudgrupper enligt följande:

1. Lasarett för huvudsakligen kroppssjukvård:

- typ 1 = lasarett för 1 000 eller flera vårdplatser för somatisk akutvård;
- typ 2 = lasarett med 500—999 sådana vårdplatser;
- typ 3 = övriga lasarett; hit räknas också barnsjukhus, barnbördshus och lasarett för lungsjukvård (sanatorier) och infektionssjukvård (epidemisjukhus). Dessa har samtliga färre än 500 vårdplatser. Hit har också förts Vasa sjukhus i Göteborg, ehuru detta är belagt med enbart långvarigt kroppssjuka och har över 800 platser.

Vårdplatser för psykiatri och somatisk långsjukvård tas alltså inte hänsyn till vid lasarettens gruppering efter typ. I de summatal för vårdplatser, som redovisas i tabellerna ingår dock även dessa slag av vårdplatser.

2. Andra sjukhus av lasarettskaraktär (begreppet förklaras nedan)
3. Lasarett för psykiatrisk vård
4. Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård; här inräknas också fristående förlossningshem
5. Sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka drivna av:
 1. Landsting och motsvarande städer
 2. Enskilda
6. Epileptikeranstalter
7. Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda
 1. Specialsjukhus
 2. Vårdhem

För att åstadkomma jämförbarhet med tidigare år har också den förutvarande indelningen av lasarett för huvudsakligen kroppssjukvård i fyra huvudgrupper bibehållits i vissa tabeller som redovisar personal och ekonomi och även i bilaga 1. Dessa fyra huvudgrupper är undervisningslasarett, övriga delade lasarett, speciallasarett och odelade lasarett. Som delade lasarett har räknats lasarett uppdelade på kliniker med egna specialläkare för åtminstone invärtes medicin och kirurgi. Speciallasaretten (Allmänna barnbördshuset och Barnsjukhuset Samariten i Stockholm, Ekmanska sjukhuset och Östra sjukhuset i Göteborg) är specialiserade men antingen på endast ett slags klinik eller också på annat än vanlig medicin och kirurgi. Lasaretten för lungsjukvård och infektionssjukvård borde enligt denna definition tillhöra gruppen speciallasarett men då de först år 1969 klassificerats som lasarett har de i tabellerna för personal och ekonomi m fl redovisats särskilda.

De barnsjukhus som upptages bland lasaretten, har kliniker för medicinsk barnsjukvård, kirurgisk barnsjukvård och barnpsykiatri. Specialsjukhus för barn med vissa kroppssjukdomar ingår bland »andra sjukhus av lasarettskaraktär», sjukhem för lång-

Anstalter för barnsjukvård den 31/12 1970	Antal anstalter	Antal vårdplatser
Lasarettskliniker för barnsjukdomar (och barnsjukhus)		
medicinsk barnsjukvård	44	2 526
barnkirurgi	6	339
barn- och ungdomspsykiatri	30	575
Eugeniahemmet (vanförestalt)	1	49
Bräcke Östergård (för barn och ungdom med rörelsehinder)	1	94
Solsticégården, Täby (för astmasjuka barn)	1	20
Rävlandahemmet (för barn med medfödda missbildningar)	1	20
Linde sjukhem (för långvarigt kroppssjuka)	1	20
CP-Hemmet Dungen, Säfle	1	8
Summa	86	3 651

varigt kroppssjuka m fl i bl a tabell A 3 och bilaga 3. En sammanfattning lämnas ovan av kroppssjukhus och lasarettskliniker särskilt avsedda för barn. Det bör observeras, att barnavdelningar (barnsalar) på lasarett utan egen specialläkare icke medräknats där och att även vuxna patienter förekommer på en del av de uppräknade sjukhusen.

Andra sjukhus av lasarettskaraktär, som i översiktstabeller för den slutna vården redovisats bland lasaretten är vanförestalter, kustsanatorium, riks försäkringsverkets sjuk-

hus, reumatikersjukhus och vissa större enskilda sjukhem. (Betaniastiftelsens sjukhus, Ersta sjukhus, Röda korsets sjukhus, Sophiahemmet, Björnbo sjukhus, Samariterhemmet, Carlanderska sjukhemmet.) Även sjukstugorna kunde nämnas i sammanhanget, då deras klientel är av samma typ som lasarettens. De är emellertid enligt sjukvårdslagen avsedda för »mindre krävande vård» än lasaretten och har för den skull placerats i en särskild grupp eller i vissa tabeller tillsammans med sjukhemmen.

Vanförestaltnernas och kustsanatoriets huvudmän är föreningar, men staten, som bestrider större delen av kostnaderna, har ett avgörande inflytande på driften.

Riksförsäkringsverkets *fristående* sjukhus kan betraktas som statliga, ehuru formellt drivna av *privata organisationer*. Dessa anstalter har i bilaga 1 upptagits som anstalter för reumatologi. Det bör dock nämnas, att de delvis och tidvis övervägande är belagda med icke reumatiskt klientel, såsom psykiatriska fall, astmapatienter o dyl. På dessa anstalter fanns 584 platser. Huvudmannaskapet för riksförsäkringsverkets *till lasaretten anslutna* avdelningar får däremot anses vara delat mellan staten och vederbörande landsting, men i tabellerna har avdelningarna helt tillräknats landstingen. På dessa avdelningar fanns sammanlagt 208 platser. De flesta av dessa mottager i första hand reumatiskt sjuka men även psykiatriskt klientel, om därtill finnes plats. I översikten i bilaga 1 har avdelningarna upptagits som reumatiska avdelningar.

Uppgifter om *förlossningsanstalterna* återfinns i en sammanfattande översikt nedan under A, c.

Sjukhemmen. I gruppen sjukhem ingår, som ovan nämnts, vissa större enskilda hem som räknats bland »andra sjukhus av lasarettskaraktär», emedan vården ansetts jämförlig med lasarettens. Till »sjukhem för somatisk vård» har hänförs dels sjukhem för långvarigt kroppssjuka — under sjukvårdsstyrelse, under socialnämnd och enskilda, se tablå nedan — dels mindre enskilda hem huvudsakligen belagda med akut sjuka.

Somatisk långtidsvård. Förutom vid de fristående sjukhemmen förekommer långtidsvård på specialkliniker och avdelningar vid lasarett och sjukstugor som framgår av bilaga 1. Sammanfattningsvis kan följande uppgifter lämnas.

Anstalter för långvarigt kroppssjuka	Antal anstalter		Vårdplatser	
	1969	1970	1969	1970
Specialkliniker vid lasarett (inkl Vasa sjukhus, 819 vårdplatser)	52	49	5 474	5 659
Avdelningar anslutna till lasarett (inkl Sophiahemmet)	38	62	4 653	5 143
Avdelningar anslutna till lasarett för lungsjukvård	10	10	772	816
Avdelningar anslutna till sjukstugor	32	29	1 043	1 062
Sjukhem under sjukvårdsstyrelse	179	192	12 704	14 926
Sjukhem under socialnämnd	52	45	4 124	4 048
Sjukhem, enskilda (inkl föreningsars och stiftelsers)	55	53	1 918	1 904
Summa	418	440	30 688	33 558

Dessutom förekommer mera tillfälligt vård av långvarigt kroppssjuka på avdelningar på lasarett för infektionssjukvård som icke kan särskiljas i statistiken. Intagna och vård dagar, svarande mot ovanstående summa vårdplatser, återfinns i tabell A 4.

I tablå nedan finner man platsantalet fördelat dels efter anstaltstyp dels efter sjukvårdsområde.

Översikt av antal vårdplatser vid anstalter för långvarigt kroppssjuka år 1970

	Lasarett		Sjukhem			Summa
	Kliniker	Andra avdelningar	Sjukvårdsstyrelser	Socialnämnders	Enskilda	
Stockholms stad	113	155	2 046	2 741	558	5 613
Stockholms län	193	575	1 330	23	308	2 429
Uppsala län	112	—	649	11	—	772
Södermanlands län	410	236	181	216	43	1 086
Östergötlands län	372	572	297	218	137	1 596
Jönköpings län	100	146	765	67	94	1 172
Kronobergs län	226	—	510	26	—	762
Kalmar läns norra	40	152	230	—	—	422
Kalmar läns södra	112	103	457	8	20	700
Gotlands län	—	72	143	—	31	246
Blekinge län	129	79	294	—	—	502
Kristianstads län	34	456	391	—	41	922
Malmö stad	170	—	792	—	26	988
Malmöhus län i övrigt	—	351	973	209	177	1 710
Hallands län	163	—	353	38	10	564
Göteborgs stad	819	—	1 234	—	299	2 352
Göteb o Bohus län i övr	211	267	624	18	16	1 136
Älvsborgs län	255	400	591	129	30	1 405
Skaraborgs län	60	267	183	—	40	550
Värmlands län	253	364	344	74	—	1 035
Örebro län	546	—	545	61	—	1 152
Västmanlands län	115	235	164	158	13	685
Kopparbergs län	160	320	721	—	—	1 201
Gävleborgs län	224	193	453	26	32	928
Västernorrlands län	126	452	869	25	29	1 501
Jämtlands län	50	160	190	—	—	400
Västerbottens län	221	253	409	—	—	883
Norrbottens län	445	151	250	—	—	846
Summa	5 659	5 959	15 988	4 048	1 904	33 558

Konvalescenthemmen ingår icke i några här redovisade tabeller i andra fall än då de är avdelningar på lasarett och som sådana icke kunnat skiljas ut från den förvaltnings-ekonomiska enheten. Undantag utgör nedanstående tablå, som är komplett. Den avser slutet av år 1970.

Konvalescenthem	Antal anstalter	Antal vårdplatser	Antal intagningar	Antal vård dagar, 1 000-tal
Avd vid lasarett (inkl lätt- och eftervårdsavd)	15	468	5 802	88
Sjukhem under sjukvårdsstyrelse	26	1 003	10 414	264
Sjukhem, enskilda	79	1 997	13 441	541
Summa	120	3 468	29 657	893

Sjukhus för psykiatrisk vård

Den av riksdagen år 1963 beslutade mentalvårdsreformen trädde i kraft den 1 januari 1967 och innebar landstingens övertagande av de statliga mentalsjukhusen. Numera är

således landstingskommunerna och de tre storstäderna huvudmän även för dessa sjukhus, vilka benämnes *lasarett för psykiatrisk vård*. Jämte dessa driver landstingen som tidigare kliniker för psykiatrisk vård vid de stora lasaretten för övervägande somatisk vård.

Sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka är avsedda för vård av sådana patienter, som ej är i behov av de psykiatriska sjukhusens kvalificerade resurser. Dessa hem drives dels av landsting och städer utom landsting, dels av enskilda. De förra har statsbidrag. Som nämnts i början av avsnitt b redovisas kroppssjukvårdens och psykiatriska vårdens sjukhus ofta i samma tabeller och i vissa översikter av sjukvården utan uppdelning på vårdform. En specifikation av lasaretten för psykiatrisk vård finns i bilaga 2.

På Källshagens sjukhus finns en särskild avdelning inrättad för vård av psykiskt utvecklingsstörda, som i statistiken såvitt möjligt är räknad till denna vårdform.

Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda

En ny lag angående omsorger om vissa *psykiskt utvecklingsstörda* trädde i kraft den 1 juli 1968. Landstingen och städerna utom landstingen är sedan dess i större utsträckning än tidigare huvudmän och ansvariga för att utvecklingsstörda som är bosatta inom landstingskommunen bereds undervisning och vård och blir föremål för övriga omsorger. Staten sörjer endast för viss undervisning av utvecklingsstörda med syn- eller hörselskada. Nämda huvudmän upprättar en plan för ordnandet av omsorgerna om psykiskt utvecklingsstörda inom sitt område. Planen skall upptaga de inrättningar för utvecklingsstörda som behövs, bl a särskolor, vårdhem och specialistsjukhus. För i planen upptagna vårdhem, s k plananstalter, är huvudmannen ekonomiskt ansvarig.

Vissa enskilda vårdhem är icke upptagna i respektive huvudmans plan utan i särskild ordning godkända som s k rixsanstalter, vilka efter förmedling och bekostnad av omsorgsstyrelserna mottar utvecklingsstörda från hela riket.

För vården av *psykiskt utvecklingsstörda* redovisas nedan skilda slag av inrättningar och vårdplatser. (Jämför tabell A 3.) Härtill kommer särskolor och elevhem, över vilka skolöverstyrelsen är huvudsaklig tillsynsmyndighet.

År	Antal vårdplatser vid slutet av året (exkl särskoleplatser)				Antal övriga platser vid slutet av året				
	Vårdhem Plan- anstalter ¹	Riks- anstalter ¹	Special- sjukhus	Summa vård- platser	Inackor- derings- hem	Daghem	Syssel- sättnings- hem	Skyddade verkstäder	Summa övriga platser
1960	6 350	1 875	2 102	10 327	..	..	..	..	..
1965	8 032	1 597	2 360	11 989	..	..	..	..	..
1967	8 569	1 659	2 166	12 394	..	..	..	..	..
1968	9 131	1 513	2 290	12 934	..	..	..	..	..
1969	9 083	1 512	2 204	12 799	..	..	..	..	..
1970	9 537	1 748	2 135	13 420	588	409	1 124	1 310	3 431

¹ 1967 och tidigare inkl arbetshemspatser.

Epileptikeranstalterna är drivna av föreningar och enskilda utom en — epilepsisjukhuset Vilhelmsro — som är drivet av landsting.

Tab A 6. Elever i särskola och övriga utvecklingsstörda under 21 års ålder fördelade efter skol- och boendeform våren 1970

Students in special schools and other mentally retarded less than 21 years old by domicile and kind of school

Källa: Beläggningsrapporter från omsorgsstyrelser, riksanstalter och specialistsjukhus.

Skolform <i>Kind of school</i>		Boendeform <i>Domicile</i>								Summa <i>Total</i>	% av totala antalet <i>% of total number</i>
		Föräldra- hem <i>Parents' home</i>	Egen bostad <i>Own home</i>	Annat ensk hem <i>Other family care</i>	Elevhem <i>Boarding home</i>	Inackorde- ringshem <i>Group home</i>	Vårdhem <i>Residential home</i>	Specialin- rättning <i>Home for multiple handicapped</i>	Annan boende- form <i>Other</i>		
Förskola o daghem <i>Pre-school (day- nursing)</i>	antal	636	—	50	190	—	343	15	—	1 234	10,8
	%	51,5	—	4,1	15,4	—	27,8	1,2	—	100	
Grundskola <i>School for educable</i>	antal	2 745	—	131	1 290	—	12	135	2	4 315	37,8
	%	63,6	—	3,0	29,9	—	0,3	3,1	0,0	100	
Träningskola <i>Training school</i>	antal	997	—	73	551	—	866	138	—	2 625	23,0
	%	38,0	—	2,8	21,0	—	33,0	5,3	—	100	
Yrkesskola <i>Vocational school</i>	antal	404	—	18	589	41	79	87	14	1 232	10,8
	%	32,8	—	1,5	47,8	3,3	6,4	7,1	1,1	100	
Särskild undervisning <i>Separate education</i>	antal	186	—	10	10	1	495	109	—	811	7,1
	%	22,9	—	1,2	1,2	0,1	61,0	13,4	—	100	
Ej sysselsatta <i>Non-active</i>	antal	461	2	51	—	2	512	129	37	1 194	10,5
	%	38,6	0,2	4,3	—	0,2	42,9	10,8	3,1	100	
Summa elever <i>Total</i>	antal	5 429	2	333	2 630	44	2 307	613	53	11 411	100
	%	47,6	0,0	2,9	23,0	0,4	20,2	5,4	0,5	100	
Därav % ej sysselsatta <i>Per cent non-active</i>		8,5	100	15,3	—	4,5	22,2	21,0	69,8	10,5	

Tab A 7. Utvecklingsstörda i åldern 21 år och däröver i annan verksamhet än undervisning¹

Mentally retarded, 21 years and older, by domicile and occupation¹

Källa: Se tab A 6.

Verksamhet (eller plats härför)		Boendeform <i>Domicile</i>							% av totala antalet	
Occupation (place of occupation)		Föräldra- hem <i>Parents' home</i>	Egen bostad <i>Own home</i>	Annat ensk. hem <i>Other family care</i>	Inackorde- ringshem <i>Group home</i>	Vårdhem <i>Residential home</i>	Special- sjukhus <i>Specialized hospital</i>	Annan boende- form <i>Other</i>	Summa <i>Total</i>	% of total number
Sysselsättningshem <i>Occupational centre</i>	antal	849	45	20	86	124	—	9	1 133	6,5
	%	74,9	4,0	1,8	7,6	10,9	—	0,8	100	
Vårdhem el special- sjukhus <i>Residential home etc</i>	antal	99	28	21	63	6 421	826	46	7 504	43,4
	%	1,3	0,4	0,3	0,8	85,6	11,0	0,6	100	
Skyddat arbete <i>Sheltered workshop</i>	antal	719	104	69	170	601	30	8	1 701	9,8
	%	42,3	6,1	4,0	10,0	35,3	1,8	0,5	100	
Självständigt arbete <i>Other work</i>	antal	513	290	319	114	47	58	26	1 367	7,9
	%	37,6	21,2	23,3	8,4	3,4	4,2	1,9	100	
Hemnavård <i>Services in handicapped's home</i>	antal	1 953	51	75	—	—	—	10	2 089	12,1
	%	93,5	2,4	3,6	—	—	—	0,5	100	
Ej sysselsatta <i>Non-active</i>	antal	1 060	87	261	12	1 265	717	101	3 503	20,3
	%	30,2	2,5	7,4	0,3	36,3	20,4	2,9	100	
Summa <i>Total</i>	antal	5 193	605	765	445	8 458	1 631	200	17 297	100
	%	30,0	3,5	4,4	2,6	48,9	9,4	1,2	100	
Därav % ej sysselsatta <i>Per cent non-active</i>		20,4	14,4	34,1	2,7	15,0	44,0	50,5	20,3	

¹ Utom daghem. *Except day-nursing home.*

Öppen vård

En översikt av organen i öppen hälso- och sjukvård (kropps- såväl som mental-) har lämnats ovan i avsnitt A, a. En sammanfattning av allt känt material, som hänför sig till öppen läkarvård tillhörande kroppssjukhus eller fristående organ för kroppssjukvård meddelas i tabell A 8. En nyhet för året är att även provinsialläkarnas verksamhet kunnat medtagas. Förutom öppen läkarvård meddelas ju öppen sjukvård av distriktsköterskor och motsvarande sjuksköterskor i städer och öppen förlossningsvård av distriktsbarnmorskor, vilket allt nedan närmare beskrives i avsnitt c. Där redovisas också viss förebyggande vård, främst den som meddelas av mödra- och barnavårdsorganen (tabell A 17—A 19).

Den öppna psykiska hälsovården för vuxna är till största delen knuten till den slutna verksamheten. Vid lasaretten för psykiatrisk vård utövar de s k hjälpverksamhetsläkarna och deras medhjälpare viss rådgivning till enskilda personer och olika organ inom socialvård och nykterhetsvård. Liknande verksamhet utövas vid storstädernas polikliniker och av vissa socialläkare.

Mentalvårdsbyrån i Stockholm har till huvudsaklig uppgift att bedriva abortförebyggande verksamhet. Rådgivning i mentalhygieniska frågor ingår dock även i byråns verksamhet, och densamma har utvecklats till ett centrum för systematisk psykoterapeutisk verksamhet. Liknande centra för systematiskt bedriven psykoterapi finns i regi av enskilda stiftelser och vid några av sjukhusen för psykiatrisk vård.

Hjälpverksamhet. Inom sjukhusområdena utövas tillsyn och lämnas hjälp åt från sjukhusen försöksutskrivna och exspektanter. Denna organisation fungerar även såsom psykiatrisk, rådgivande instans inom resp. sjukhusområde. Kostnaderna för denna verksamhet utgörs huvudsakligen av avlöningar och reseersättningar till den personal, som sköter densamma.

Familjevård. Förutom de psykiskt sjuka, som vårdas på sjukhusen, finns ett antal, som under sjukhusens överinseende omhändertas i familjevård. I Stockholm och Göteborg är denna vård icke ansluten till sjukhusen och redovisas icke i denna publikation, utan ingår som en del av stadens öppna vård av psykiskt sjuka, för vilken finnes en fristående organisation.

Familjerådgivning i föräktenskapliga, samlevnads- och socialekonomiska frågor har under senare år fått betydelse som en mentalhygienisk rådgivningsform vid sidan av till sjukvården ansluten öppen vård. Stockholms stad inrättade 1951 en fristående byrå för familjerådgivning, och sedermera har på andra orter ett antal dylika byråer kommit till stånd i kommunal regi. Även vissa ideellt inriktade organisationer bedriver familjerådgivning i samband med annan mentalhygienisk verksamhet. År 1962 har familjerådgivning med statsbidrag påbörjats och förekommer nu inom flertalet sjukvårdsområden. Rådgivningen kan, förutom familjeärenden, även omfatta sexualfrågor och

förenas med abortrådgivning. Byråerna kan ledas av läkare eller kurator och skall författningsenligt ha konsulter med psykiatrisk och gynekologisk sakkunskap (MF 1962:93).

Den öppna psykiska barna- och ungdomsvården (PBU) regleras genom kungörelsen den 4 november 1960. Till landstingskommun eller primärkommun, som icke tillhör landstingskommun, utgår statsbidrag för sådan psykisk barna- och ungdomsvård, som anordnas enligt av socialstyrelsen godkänd plan och utövas vid central, ansluten till barn- och ungdomspsykiatrisk klinik, eller vid fristående central eller filial. All undersökning, rådgivning och behandling, som ingår i verksamheten, lämnas avgiftsfritt.

Vid utgången av år 1970 fanns lasaretsanknutna centraler i samtliga landstingskommuner med undantag för Gotlands län där sådan central avses tagas i bruk under år 1971. Härutöver fanns 27 fristående centraler och 10 behandlingshem för eftervård.

Inom den statsunderstödda psykiska barna- och ungdomsvården fanns vid slutet av år 1970 184 läkartjänster, 16 psykologtjänster, 120 biträdande psykologtjänster, 137 kuratorstjänster och cirka 30 tjänster som pedagogassistent.

Tab A 8. Patienter i öppen vård och röntgenarbeten i öppen och sluten kroppssjukvård år 1970 *Out-patient care*

Källa: Anstaltarnas årsberättelser; Stockholms och Göteborgs sjukvårdsstyrelser årsberättelser, årsberättelser över verksamheten inom läkadistriktet och Tuberkulosregistrets årsberättelse.

Sjukhustyp, polikliniker, tjänsteläkarmottagningar <i>Type of institution, Out-Patient Departments, District Medical officers' Stations</i>	Antal organ <i>No. of services</i>	Öppen vård <i>Out-patients</i>			Öppen o sluten vård <i>In and out-patients</i>	
		Antal patienter <i>No. of patients</i>	Antal besök, 1 000-tal <i>No. of visits, 1 000</i>	Besök per patient <i>Visits per patient</i>	Antal röntgenundersökningar, 1 000-tal <i>X-ray examinations, 1 000</i>	Antal röntgenbehandlingar, 1 000-tal <i>X-ray treatments, 1 000</i>
Undervisningslasarett <i>Teaching hospitals</i>	8	825 416	2 094	2,5	899	175
Övriga delade lasarett <i>Other specialized general hospitals</i>	85	2 597 116	6 520	2,5	2 908	319
Speciallasarett <i>Single-clinic and maternity hospitals</i>	4	32 130	74	2,3	39	—
Odelade lasarett <i>Non specialized general hospitals</i>	14	53 236	134	2,5	74	—
Summa lasarett ¹ <i>Total</i>	111	3 507 898	8 822	2,5	3 920	494 ²
» » » 1969	114	3 099 302	8 351	2,7	3 726	662
» » » 1968	114	2 859 523	7 683	2,7	3 506	693
» » » 1967	114	2 790 526	7 177	2,6	3 213	692
» » » 1960	111	2 006 945	5 075	2,5	2 175	670
» » » 1955	104	1 685 237	4 271	2,6	..	..
Lasarett för lungsjukvård <i>TB hospitals</i>	13	4 215	18 ²	4,3	12 ²	—
Lasarett för infektionssjukvård <i>Epidemic hospitals</i>	2	6 686	25	3,7	22	—
Andra sjukhus av lasarettskaraktär <i>Other hospitals of equal character</i>	16	15 849	51	3,2	47	6
Sjukstugor och sjukhem för lättvård <i>Cottage and health service centres</i>	38	93 328 ²	272 ²	2,9 ²	55 ²	4 ²
Fristående polikliniker <i>Independent polyclinics</i>						
Stockholm	8	20 407 ³	117 ³	5,7	—	—
Göteborg	6	117 345	269	2,3	—	—
Tuberkulosdispensärer <i>TB-dispensaries</i>	51	—	—	—	766 ⁴	—
Provinsialläkar- (stadsdistriktsläkar-) mottagningar <i>District Medical officers' Stations</i>	..	..	4 834	..	—	—
Totalsumma <i>Grand total</i>	245 ⁵	3 765 728	14 408	2,5 ⁵	4 822	504
Därav vid psykiatriska kliniker <i>Thereof mental polyclinics</i>	52	82 745	318	3,8	—	—

¹ Exkl lasarett för lungsjukvård och infektionssjukvård. — ² Ofullständiga uppgifter. — ³ Inkl narkomanvård. —

⁴ Inkl massundersökningar. — ⁵ Exkl provinsialläkar- (stadsdistriktsläkar-) mottagningar.

Tabell A 8

Tabellen omfattar icke organ, som övervägande meddelar hälsovård, såsom mödravårds- och och barnavårdscentraler. Ej heller ingår besök hos (eller av) sjuksköterska eller barnmorska, utan endast besök hos (eller av) läkare.

Även så begränsad är sammanställningen icke komplett. Helt felande delar är de privatpraktiserande läkarnas öppna vård, varöver inga uppgifter föreligger. Industriläkarväsendet är uteslutet, då det icke hör till den allmänna sjukvården. Vidare saknas uppgifter från könspoliklinikerna i vissa städer, där 1968 redovisades 205 000 besök vid 28 polikliniker. Inräknat besök vid röntgen-

avdelningar i öppen vård beräknade Riksförsäkringsverket på grundval av försäkringskassmaterial, att år 1968 avlades ca 20 000 000 besök hos läkare (vid anstalt och hos tjänsteläkare och privatpraktiker). I de redovisade talen finns dessutom luckor, trots att vissa av dem har fyllts genom beräknade tal, och materialets kvalitet i övrigt är icke alltid tillfredsställande.

Provinsialläkarnas verksamhet ingår för första gången men endast med antalet besök. Då uppgifter om antalet patienter saknas, ingår besöken givetvis icke i beräkningen av besök per patient i hela materialet. Se vidare avsnitt A,c nedan.

Tab A 9. Personalen vid sjukhus för somatisk och psykiatrisk vård år 1970

Personnel at somatic and mental hospitals

Källa: Personalinventeringen den 1/10 och sjukhusens årsberättelser.

Personal <i>Personnel</i>	Lasarett för huvudsak- ligen soma- tisk vård <i>Somatic hospitals</i>	Andra sjukhus av lasarettss- karaktär <i>Other hospi- tals of simi- lar character</i>	Sjukstugor, förlös- ningshem och mindre enskilda sjukhem <i>Cottage hospi- tals, ma- ternity homes and private nur- sing homes</i>	Sjukhus och sjuk- hem för långvarigt kroppss- sjuka <i>Homes for the chronic sick</i>	Lasarett för psyki- atrisk vård <i>Mental hospitals</i>	Sjukhem för lätt- skötta psykiskt sjuka <i>Mental nur- sing homes</i>	Sjukhus och sjuk- hem för epileptiker- vård <i>Institutions for epileptics</i>	Samtliga sjukhus <i>Total</i>
Absoluta tal <i>Absolute figures</i>								
Vårdpersonal d 1/10								
Läkare <i>Physicians</i>	5 042	53	(97)	(400)	503	(215)	(7)	(6 317)
Sjuksköterskor <i>Nurses</i>	12 941	262	297	1 802	820	319	17	16 458
Barnmorskor <i>Midwives</i>	752	—	26	9	—	—	—	787
Sjukgymnaster <i>Physiotherapists</i>	795	56	22	236	46	6	1	1 162
Sysselsättnings- och arbetsterapeuter <i>Occupational therapists</i>	413	22	18	212	..	..	..	665
Kuratorer <i>Social workers</i>	530	12	3	15	150	7	2	719
Undersköterskor o barn- sköterskor <i>Enrolled nurses and infant nurses</i>	9 439	102	101	1 289	15	—	—	10 946
Vårdpersonal i övrigt <i>Auxiliary nursing personnel</i>	33 222	680	901	8 230	12 779	2 156	201	58 169
Summa vårdpersonal <i>Total nursing personnel</i>	63 134	1 187	(1 465)	(12 193)	14 313	(2 703)	(228)	(95 223)
Förvaltn o ekonomipersonal d 31/12 <i>Administrative and domestic staff 31/12</i>								
Förvaltningspersonal <i>Administrative staff</i>	2 730	54	124	284	554	71	6	3 823
Ekonomipersonal <i>Domestic staff</i>	11 113	368	479	3 268	2 435	768	60	18 491
Summa <i>Total</i>	76 977	1 609	(2 068)	(15 745)	17 302	(3 542)	(294)	(117 537)
Motsvarande antal vård- platser 31/12 -70 <i>Correspon- ding No. of beds</i>	58 841	1 905	2 455	22 185	25 753	8 535	550	120 224
Per 100 vårdplatser <i>Per 100 beds</i>								
Läkare <i>Physicians</i>	8,57	2,78	3,95	1,80	1,95	2,52	1,27	
Sjuksköterskor o barnmorskor <i>Nurses and midwives</i>	23,26	13,76	13,16	8,16	3,18	3,74	3,09	
Vårdpersonal i övrigt <i>Auxiliary nursing personnel</i>	75,46	45,77	42,57	44,99	50,44	25,41	37,09	
Förvaltningspersonal <i>Administrative staff</i>	4,64	2,83	5,05	1,28	2,15	0,83	1,09	
Ekonomipersonal <i>Domestic staff</i>	18,89	19,32	19,51	14,74	9,46	9,00	10,91	
Summa <i>Total</i>	130,82	84,46	84,24	70,97	67,18	41,50	53,45	

Tabell A 9

Tabellen omfattar den verksamma personalen vid sjukhus och sjukhem för kroppssjukvård, psykiatrisk vård och epileptikervård. Uppgifter om vårdpersonalen är hämtade från vakansrapporter per den 1 oktober. Läkarnas summatal har satts inom parentes, emedan viss dubbelräkning ägt rum när samma läkare tjänstgjort vid mer än en anstalt. Förvaltnings- och ekonomipersonalen vid lasaretten har i viss utsträckning arbetat också för andra, smärre anstalters räkning.

Tabellens kvoter över vårdpersonal uttrycker antalet anställda per 100 vårdplatser.

I talen för »Lasarett för huvudsakligen somatisk vård» ingår icke de anställda vid de psykiatriska kliniker, som tidigare varit fristående mentalsjukhus; dessa personer ingår i stället i kolumnen »Lasarett för psykiatrisk vård». Sysselsättnings-terapeuterna har i vissa kolumner markerats med punkter, emedan de icke kunnat särskiljas ur gruppen »Vårdpersonal i övrigt». Där ingår de samman med laboratoriepersonal, röntgenpersonal, läkarsekreterare, sjukvårdsbiträden m fl.

Tab A 10. Tjänster för personal vid sjukhus för somatisk och psykiatrisk vård 1970

Posts for personnel at somatic and mental hospitals

Källa: Personalinventeringen den 1/10 och sjukhusens årsberättelser.

Tjänster <i>Posts</i>	Under- visnings- lasarett <i>Teaching hospitals</i>	Övriga delade lasarett <i>Other spe- cialized gen. hosp.</i>	Special- lasarett <i>Single clinic hospitals</i>	Odelade lasarett <i>Non-spe- cialized gen. hosp.</i>	Lasarett för infektions- sjukvård <i>Epidemic hospitals</i>	Lasarett för lunghus- vård <i>TB hospitals</i>	Övriga sjukhus för somatic vård <i>Other somatic hospitals</i>	Summa kropps- sjukhus <i>All somatic hospitals</i>	Lasarett för psyki- atrisk vård <i>Mental hospitals</i>	Sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka <i>Mental nursing homes</i>
Vårdpersonal den 1/10 <i>Nursing personnel</i>										
Läkare <i>Physicians</i>	1 709	3 454	58	50	24	49	(604)	(5 948)	588	(217)
Sjuksköterskor i admini- stration <i>Nurses in nursing service administration</i>	90	318	5	14	3	16	339	785	935	325
Övriga sjuksköterskor <i>Other nurses</i>	3 102	9 074	169	238	78	208	2 419	15 288		
Barnmorskor <i>Midwives</i>	92	612	34	28	—	—	48	814	—	—
Assisterter, lab-, op-, etc <i>Laboratory and operating room technicians</i>	990	1 432	15	17	18	19	36	2 527	..	—
Sjuktymnaster <i>Physio- therapists</i>	206	636	4	17	5	27	367	1 262	74	7
Terapeuter <i>Occupational therapists</i>	100	362	4	9	2	24	288	789	..	—
Kuratorer <i>Social workers</i>	149	386	4	3	2	13	41	598	164	9
Undersköterskor <i>Enrolled nurses</i>	2 087	4 556	68	136	42	154	1 596	8 639	..	—
Barnsköterskor <i>Infant nurses</i>	814	1 759	131	6	11	6	74	2 801	—	—
Läkarsekreterare med biträden <i>Doctors' secretaries and typists</i>	1 167	2 448	28	34	12	31	141	3 861	..	—
Vårdpersonal i övrigt <i>Auxiliary nursing personnel</i>	5 492	19 636	279	643	186	729	9 641	36 606	13 088	2 168
Summa vårdpersonal <i>Total nursing personnel</i>	15 998	44 673	799	1 195	383	1 276	(15 594)	(79 918)	14 849	(2 726)
Förvaltn- och ekonomi- personal den 31/12 <i>Administrative and domestic staff 31/12</i>										
Förvaltningspersonal <i>Administrative staff</i>	688	1 905	47	41	8	43	470	3 202	554	73
Ekonomipersonal <i>Domestic staff</i>	2 299	7 877	171	275	77	437	4 147	15 283	2 435	768
Summa tjänster <i>Total</i>	18 985	54 455	1 017	1 511	468	1 756	(20 211)	(98 403)	17 838	(3 567)

Tabell A 10 och A 11

Tjänster och vakanser som av sjukhusen redovisats som deltid har här omräknats till heltid. Med vakans menas tjänst, som saknar tjänstgörande personal och för vilken vikarie ansetts erforderlig. Uppgifterna om förvaltnings- och ekonomipersonal har sammanställts från årsberättelserna och avser den 31 december.

Läkartjänster vid »övriga sjukhus för somatisk vård» har satts inom parentes då dessa till flertalet är deltidstjänster och uppehålls av tjänsteläkare i de flesta fall. Summan för läkare och vårdpersonal har därför också satts inom parentes.

Detsamma är förhållandet med läkartjänster knutna till sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka. En del av dessa innehas av läkare vid lasarett för psykiatrisk vård.

I talen för »Lasarett för huvudsakligen somatisk vård» ingår icke de anställda vid de psykiatriska kliniker, som tidigare varit fristående mentalsjukhus; dessa personer ingår i stället i kolumnen »Lasarett för psykiatrisk vård». Sysselsättnings-terapeuter m fl har på lasarett för psykiatrisk vård markerats med punkter, emedan de icke kunnat särskiljas ur gruppen »Vårdpersonal i övrigt».

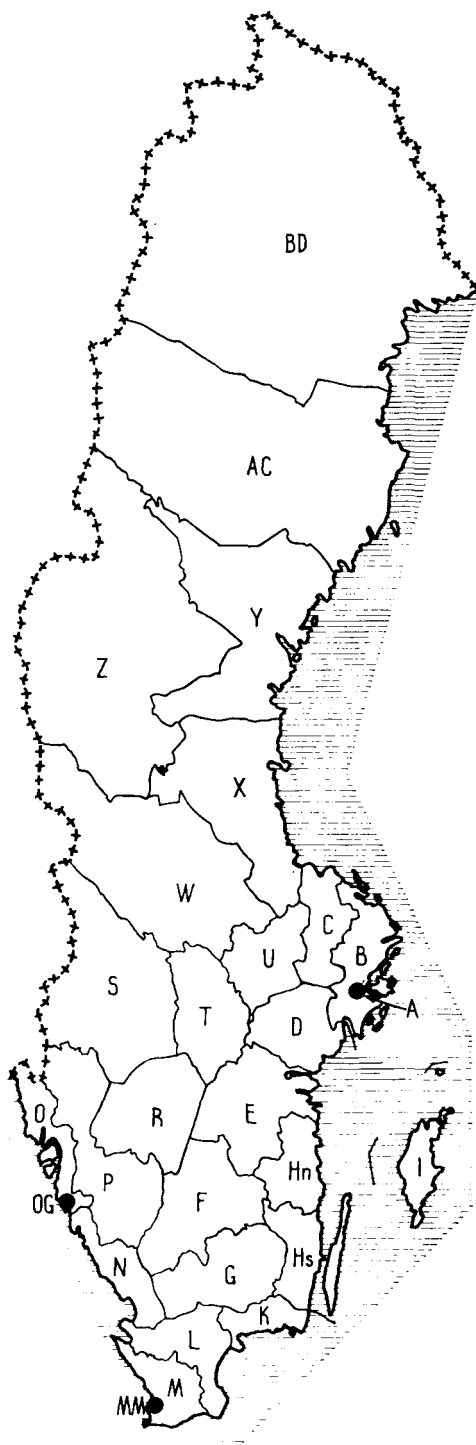
Tab A 11. Vakanser bland personalen vid sjukhus för somatisk och psykiatrisk vård 1970*Vacancies among personnel at somatic and mental hospitals*

Källa: Personalinventeringen den 1/10 och sjukhusens årsberättelser.

Tjänster <i>Posts (English translation, see preceding table)</i>	Undervisningslasarett <i>Teaching hospitals</i>	Övriga delade lasarett <i>Other specialized gen. hosp.</i>	Special-lasarett <i>Single clinic hospitals</i>	Odelade lasarett <i>Non-specialized gen. hosp.</i>	Lasarett för infektions-sjukvård <i>Epidemic hospitals</i>	Lasarett för lungsjukvård TB <i>hospitals</i>	Övriga sjukhus för somatisk vård <i>Other somatic hospitals</i>	Summa kropps-sjukhus <i>All somatic hospitals</i>	Lasarett för psykiatrisk vård <i>Mental hospitals</i>	Sjukhem för lätt-skötta psykiskt sjuka <i>Mental nursing homes</i>
Vakanta tjänster i behov av vikarie 1/10 <i>Vacancies</i>										
Läkare	58	250	2	17	—	5	53	385	81	—
Sjuksköterskor i administration	1	9	—	—	—	1	4	15	} 37	6
Övriga sjuksköterskor	136	220	4	10	—	7	47	424		
Barnmorskor	—	7	—	4	—	—	3	14	—	—
Assistenten, lab-, op-, etc	76	60	—	1	—	1	2	140	..	—
Sjukgymnaster	6	80	—	4	—	2	44	136	25	2
Terapeuter	14	57	2	—	—	—	31	104	..	—
Kuratorer	5	22	1	—	—	—	1	29	7	2
Undersköterskor	73	69	2	4	—	9	53	210	..	—
Barnsköterskor	16	4	—	—	—	—	2	22	—	—
Läkarsekreterare med biträden	14	19	—	1	—	2	6	42	..	—
Vårdpersonal i övrigt	95	70	6	—	—	5	69	245	330	11
Summa vakanser för vårdpersonal	494	867	17	41	—	32	315	1 766	480	21
Vakanser utan vikarie bland förvaltnings- och ekonomipersonal 31/12										
Förvaltningspersonal	—	2	—	—	—	—	7	9	7	2
Ekonomipersonal	4	16	4	—	—	—	32	56	18	—
Vakanta tjänster i % av tjänster 1/10 <i>Vacancies in per cent of posts</i>										
Läkare	3,4	7,2	3,4	34,0	—	10,2	8,8	6,5	13,8	—
Sjuksköterskor (samtliga)	4,3	2,4	2,3	4,0	—	3,9	1,8	2,7	4,0	1,8
Barnmorskor	—	1,1	—	15,8	—	—	6,3	1,8	—	—
Assistenten, lab-, op-, etc	7,7	4,2	—	5,7	—	2,6	5,6	5,5	..	—
Sjukgymnaster	2,9	12,6	—	26,5	—	9,3	12,0	10,9	33,8	26,7
Terapeuter	14,0	15,7	50,0	—	—	—	10,8	13,2	..	—
Kuratorer	3,7	5,7	22,2	14,3	—	—	2,4	5,0	4,6	22,2
Läkarsekreterare med biträden	1,2	0,8	1,8	2,9	—	6,3	4,6	1,1	..	—
Vårdpersonal i övrigt	2,2	0,6	1,9	0,5	—	1,6	1,1	1,0	2,5	0,5
31/12										
Förvaltningspersonal	—	0,1	—	—	—	—	1,5	0,3	1,3	3,4
Ekonomipersonal	0,2	0,2	2,3	—	—	—	0,8	0,4	0,7	—

Tabell 11

Se kommentaren till föregående tabell.

Karta 1. Sjukvårdsområden.*Principal districts for health and sick care***Landstingsområden** *County councils' districts*

B	=	Stockholms	läns landstings
C	=	Uppsala	» »
D	=	Södermanlands	» »
E	=	Östergötlands	» »
F	=	Jönköpings	» »
G	=	Kronobergs	» »
Hn	=	Kalmar läns norra	» »
Hs	=	Kalmar läns södra	» »
I	=	Gotlands	» »
K	=	Blekinge	» »
L	=	Kristianstads	» »
M	=	Malmöhus	» »
N	=	Hallands	» »
O	=	Göteborgs o Bohus	» »
P	=	Älvsborgs	» »
R	=	Skaraborgs	» »
S	=	Värmlands	» »
T	=	Örebro	» »
U	=	Västmanlands	» »
W	=	Kopparbergs	» »
X	=	Gävleborgs	» »
Y	=	Västernorrlands	» »
Z	=	Jämtlands	» »
AC	=	Västerbottens	» »
BD	=	Norrbottens	» »

Städer utom landsting *County boroughs*

A	=	Stockholm
MM	=	Malmö
OG	=	Göteborg

Omsorgsstyrelsernas sjukvårdsområden för psykiskt utvecklingsstörda skiljer sig från kroppssjukvårdens och psykiatriska vårdens sjukvårdsområden vad beträffar dels Göteborg och Göteborgs och Bohus läns landsting och dels Älvsborgs och Skaraborgs läns landsting, som bildar särskilda sjukvårdsområden.

Enligt riksdagens beslut år 1960 skall riket vara indelat i 7 sjukvårdsregioner för specialiserade vårdgrenar, som kräver så stort upptagningsområde, att de vanliga sjukvårdsområdena (landstingens resp städers utom landsting upptagningsområden) är för små att ensamma uppbära kliniker här för. Regionerna, som benämnes efter den ort där *regionsjukhuset* (eller sjukhusen) är beläget, är följande.

Folkmängd 31/12 1970 (prel uppg)

1 Stockholmsregionen	1 605 596 inv
2 Uppsala-regionen	1 247 440 »
3 Linköpingsregionen	931 027 »
4 Lund-Malmöregionen	1 432 731 »
5 Göteborgsregionen	1 446 834 »
6 Örebroregionen	788 977 »
7 Umeåregionen	639 177 »

Summa 8 091 782 »

Inom varje region finns en lokal regionsjukvårdsnämnd.

De heldragna linjerna på kartan anger regionerna, de streckade länsgränserna. (Jfr SOU 1958:26). Punkterna markerar regionsjukhusen.

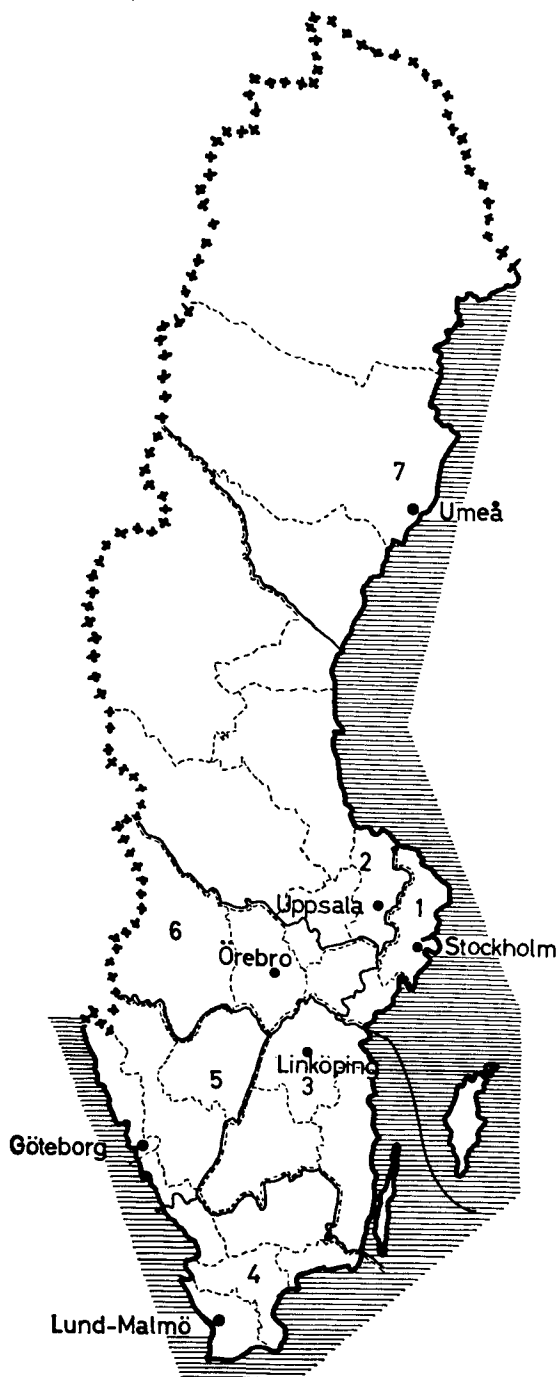
Vid 1970 års slut var följande regionkliniker m m i verksamhet enligt avtal mellan sjukvårdsstyrelserna:

Region, sjukhus och specialitet.

- 1 *S:t Eriks sjukhus*: Njurklinik, urologisk kirurgi.
- 2 *Akademiska sjukhuset*: Kliniker för neurologi, dermatologi, radioterapi (allmän), radioterapi (gynekologisk), neuro-, thorax- och plastikkirurgi; vårdplatser för kardiologi, reumatologi och medicinsk urologi vid medicinska kliniken, barnkirurgi och urologi vid kirurgiska kliniken samt medicinska barnkliniken avdelning för barn med rörelsehinder (Folke Bernadotte-hemmet, Valsätra).
- 3 *Regionsjukhuset Linköping*: Kliniker för njursjukdomar, neurologi, radioterapi (allmän), radioterapi (gynekologisk), neurokirurgi och plastikkirurgi; vårdplatser för kardiologi; audiologisk och foniatrisk avdelning och ett kliniskt-neurofysiologiskt laboratorium.
- 4 *Lunds lasarett*: Kliniker för njursjukdomar, reumatologi, neurologi, kardiologi, dermatologi, radioterapi (allmän), radioterapi (gynekologisk), neurokirurgi (2 st), thoraxkirurgi och urologi. *Malmö allmänna sjukhus*: Kliniker för thoraxkirurgi och plastikkirurgi.
- 5 *Sahlgrenska sjukhuset*: Kliniker för neurologi, dermatologi, radioterapi (Konung Gustaf V:s jubileumsklinik, allmän), radioterapi (Konung Gustaf V:s jubileumsklinik, gynekologisk), neuro-, thorax- och plastikkirurgi; vårdplatser för medicinsk och kirurgisk (2 st) urologi. *Göteborgs barnsjukhus*: Klinik för barnkirurgi och röntgendiagnostisk avdelning.
- 6 *Regionsjukhuset Örebro*: Kliniker för reumatologi, dermatologi, neurologi, thorax-, plastikkirurgi, urologi och radioterapi (allmän); avdelning för kardiologi vid medicinska kliniken; barnavdelning för kirurgi vid kirurgiska kliniken.
- 7 *Umeå lasarett*: Kliniker för neurologi, dermatologi, neuro-, thorax-, plastikkirurgi och urologi; radioterapi (allmän) och radioterapi (gynekologisk); vårdplatser för konstgjord njure vid medicinska kliniken.

In conformity with a parliamentary decision in 1960 the country is divided into 7 regions for such specialized care for which the county councils and county boroughs are not large enough to support a clinic of their own. The regions and their population are listed above.

At the end of 1970 about 60 such regional clinics and 1 laboratory had been opened in accordance with agreements between the pertinent authorities. These were clinics for kidney diseases, neurology, neurosurgery, dermatology, thoracic surgery, plastic surgery, radiotherapy, urology, child surgery etc.

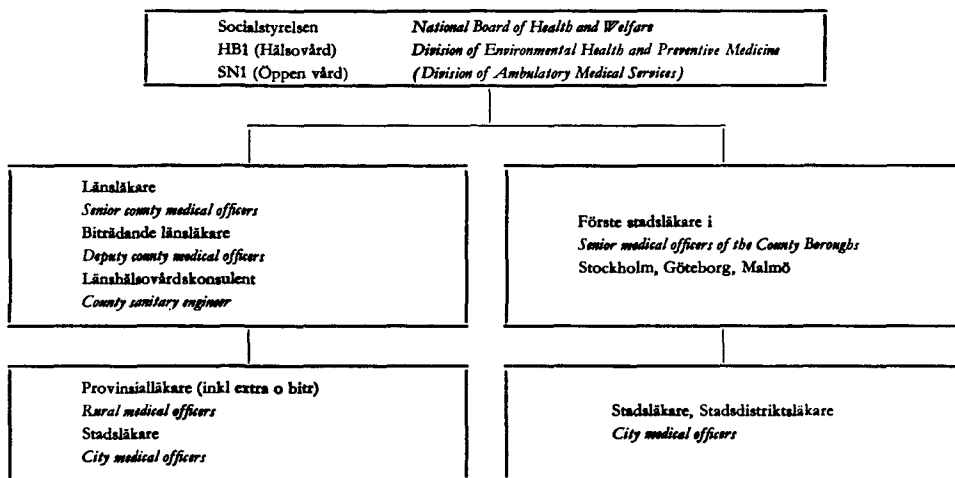
c. Vissa fristående organ och verksamheter

Tjänsteläkarna

Allmänna läkarinstruktionen av år 1963, sjukvårdslagen, som trädde i kraft den 1 juli 1963 och hälsovårdsstadgan av 1958 med senare ändringar reglerar nuvarande tjänsteläkarväsende. Med tjänsteläkare förstås provinsialläkare, biträdande och extra provinsialläkare samt stadsdistriktsläkare. Huvudmän för provinsialläkarna (ordinarie, biträdande och extra) är sedan den 1 juli 1963 landstingskommunerna. Från den 1 juli 1968 har stadsdistriktsläkartjänsterna i städer under landsting överförs från den kommunala huvudmannen till landstingen och benämnes provinsialläkartjänster.

Enligt läkarinstruktionen skall stadsläkare under hälsovårdsnämnden öva tillsyn över allmänna hälsovården i staden. I stad, som ej tillhör landstingskommun, fullgör förste stadsläkare även de uppgifter som ankommer på länsläkare.

LÄNS-, PROVINSIAL- och STADSLÄKARVÄSENDET MEDICAL OFFICERS' SERVICE

Den 1 juli 1962 upphörde förste provinsialläkarinstitutionen. I dess ställe trädde den av 1961 års höstriksdag antagna länsläkarorganisationen (instruktion från år 1965). Länsläkarna har bl a inseeende över tjänsteläkarna och annan medicinalpersonal och har att ägna tillsyn åt hälso- och sjukvårdande verksamhet inom länet. Utöver länsläkare (förut förste provinsialläkare) har den nya organisationen tillförts ytterligare kvalificerade läkarkrafter genom att befintliga arvodestjänster som biträdande förste provinsialläkare successivt utbytes mot heltidstjänster som biträdande länsläkare. Som framgår

nedan fanns 15 sådana tjänster den 1 oktober 1970. Avsikten är att i de flesta länen efter hand skall inrättas biträdande länsläkartjänster. I länsläkarorganisationen ingår också för varje län en länshälsovårdskonsulent. För befattningshavare inom länsläkarorganisationen är staten huvudman.

I nedanstående tabell redovisas tjänsteläkarna med uppgifter om antal tjänster och hur dessa tjänster uppehölls den 1 oktober 1970.

Tab A 12. Länsläkar-, stadsläkar-, stadsdistriktsläkar-, specialistläkar- och provinsialläkartjänster hösten 1970. Posts for medical officers 1970.

Källa: Personalinventeringen den 1 oktober 1970.

Befattning	Antal tjänster	Därav samma dag uppehållna av				Vikarie saknas ¹
		läkare med svensk leg	svensk med kand	utländska läkare utan svensk legitimation		
				med tidsbegränsad behörighet	övriga	
Länsläkare	24	22	—	—	—	2
Bitr länsläkare	15	12	—	—	—	3
1:e stadsläkare	3	3	—	—	—	—
Stadsläkare	32	31	—	—	—	1
Stadsdistriktsläkare	66	63	1	—	—	2
Provinsialläkare (ord, extra o bitr)	1 023	798	31	22	39	133
Specialistläkare	190	136	12	—	—	42
Summa provinsialläkare, stadsdistriktsläkare och specialistläkare	1 279	997	44	22	39	177

¹ Inkl uppehållna medelst dubbelbeförordnande.

Distriktsvården m m

Distriktssköterskornas verksamhet är till stor del förlagd till landsbygden. Den skall svara för sjukvård i hemmen, bedriva hälsoupplýsning och i övrigt medverka inom hälsovårdens olika grenar, såsom i skolhälsovård och barnavård. Verksamheten regleras genom normalinstruktion för distriktssköterska (30 juli 1964). Se vidare tabellerna A 13, A 14 och B 5.

Antal yrkesverksamma sjuksköterskor i september 1970 med tjänstgöring motsvarande distriktssköterskornas och verksamheten företrädesvis förlagd till städer var följande: Vid barnavårdscentraler 500, skolhälsovård 1 120, industrihälsovård 560 och vid dispensärer 90. Härtill kommer ca 1 160 sjuksköterskor vid vårdcentraler (motsvarande), vid läkarmottagningar och i församlingsvård. De i tabell B 5 upptagna sjuksköterskorna i Stockholm, Göteborg och Malmö, som numera är att betrakta som distriktssköterskor, ingår ej i tab A 13 och A 14.

Tab A 13. Distriktssköterskornas verksamhet*Public Health Nurses' activity*

Källa: Årsberättelser från landsting.

År Year	Antal distrikts- sköterskor No. of nurses	Hembesök per distriktssköterska Home visits per nurse	I sjuk- vård Curative care	I hälso- vård Health care	Biträde vid läkarmot- tagning i hälsovård ¹ Ggr per sjuk- sköterska Assisted doctor in health clinics Times per nurse
1950	1 264	699		468	43
1955	1 502	799		374	35
1960	1 598	825		304	35
1961	1 620	785		293	29
1962	1 609	830		281	29
1963	1 651	840		266	28
1964	1 664	852		264	30
1965	1 697	862		251	28
1966	1 718	820		265	30 ²
1967	1 764	896		255	23 ²
1968	1 774	919		245	25 ²
1969	1 820	919		220	26 ²
1970	1 834	941		212	25 ²

I antalet distriktssköterskor ingår vikarier men ej distriktssköterskor i Stockholm, Göteborg och Malmö. Distriktsskötersketjänsternas antal inom olika sjukvårdsområden redovisas i tabell B 5.

¹ Barn- mödra- och skolhälsovård. — ² Beräknat på de landsting som lämnat fullständiga uppgifter.

Tab A 14. Specifikation av tab A 13 för år 1970 *Specification of preceeding table*

	Inom stadsdistrikt	Inom övr distrikt	Samtliga distrikt
Antal distriktssköterskor	275	1 559	1 834
Antal hembesök:			
Sjukvård exkl långtidsvård per distriktssköterska	318 091 1 157	1 130 384 725	1 448 475 .
Långtidsvård per distriktssköterska	76 390 278	201 042 129	277 432 .
Hälsovård per distriktssköterska	11 298 41	376 776 242	388 074 .
Därav barnhälsovård	—	293 948	293 948
Antal besök av patienter i distriktssköterskans egen mottagning:			
Sjukvård exkl långtidsvård	334 407	1 239 940	1 574 347
Långtidsvård	5 137	18 836	23 973
Hälsovård	33 605	534 987	568 592

Tab A 15. Mödra- och barnavårdscentraler 1970

Maternity and child welfare services

Källa: Förteckningar från sjukvårdsstyrelser.

Län, städer <i>Counties, county boroughs</i>		Antal hälsovårdsorgan <i>Number of services</i>				
		Mödravårdscentraler, typ I <i>Type I Maternal Welfare Centres</i>	Barnavårdscentraler, typ I <i>Type I Children's Welfare Centres</i>	Mödravårdscentraler, typ II	Barnavårdscentraler, typ II	Mödra- och barnavårdscentraler, typ II
1	Stockholms stad	26	121	19	86	—
2	Stockholms län					
3	Uppsala län	1	8	4	4	10
4	Södermanlands län	3	13	6	35	—
5	Östergötlands län	6	8	—	13	22
6	Jönköpings län	4	9	23	36	—
7	Kronobergs län	1	1	1	5	26
8	Kalmar läns norra	2	2	2	20	10
9	Kalmar läns södra	1	5	10	22	—
10	Gotlands län	1	1	—	—	10
11	Blekinge län	1	2	—	7	20
12	Kristianstads län	2	2	2	20	24
13	Malmö stad	1	17	—	—	—
14	Malmöhus län i övrigt	2	15	6	12	35
15	Hallands län	2	4	2	18	16
16	Göteborgs stad	8	63	—	—	—
17	Göteb o Bohus län i övr	3	5	13	27	20
18	Älvsborgs län	6	8	3	4	44
19	Skaraborgs län	7	9	2	5	16
20	Värmlands län	1	3	9	23	31
21	Örebro län	2	9	20	35	—
22	Västmanlands län	2	5	6	21	8
23	Kopparbergs län	2	6	33	41	—
24	Gävleborgs län	2	6	5	20	27
25	Västernorrlands län	5	8	13	31	—
26	Jämtlands län	1	5	1	1	22
27	Västerbottens län	2	9	1	1	42
28	Norrbottnens län	5	8	2	8	29
29	Summa Total	99	352	183	495	412

Mödra- och barnhälsovården

Bland de befolkningspolitiska åtgärderna under 1930-talet i anledning av den sjunkande nativiteten ingick, fr o m år 1938, statsbidrag till »förebyggande mödra- och barnavård».

Mödra- och barnhälsovård är en organisation för kostnadsfri hälsokontroll av blivande och nyblivna mödrar och av barn i förskoleåldern i landstings och städers utom landsting regi. Centraler av typ I är oftast anknutna till kvinno- eller barnklinik vid lasarett och står under ledning av specialist vid kliniken medan central av typ II sköts av icke-

(Forts. på sidan 51)

Tab A 16. Mödra- och barnhälsovården år 1970 *Maternity and child welfare*

Källa: Mödra- och barnavårdsorganens årsberättelser.

Län, städer <i>Counties, county boroughs</i>	Kvinnor <i>Women</i>		Spädbarn <i>Infants</i>		Småbarn <i>Pre-school children</i>			
	Över- vakade nyinskrivna <i>Supervised</i>	Medeltal besök per barnaföderska <i>Visits per mother</i>	Antal levande födda <i>Number of live born</i>	Antal övervakade <i>Number supervised</i>	Medeltal besök per spädbarn <i>Visits per infant</i>	Antal över- vakade ett- åringar <i>Number supervised one year old children</i>	Medeltal besök per ettåring <i>Visits per one year old child</i>	Antal över- vakade 2-7 åringar <i>Number supervised 2-7 years old child</i>
1 Stockholms stad	9 090	10,2	7 589	6 956	12,5	6 168	3,5	31 697
2 Stockholms län	14 136	11,6	13 461	13 461	10,2	12 205	2,8	48 061
3 Uppsala län	3 895	11,5	3 503	3 503	9,8	3 604	2,5	10 337
4 Södermanlands län	3 666	12,3	3 267	3 267	10,4	3 556	3,0	17 606
5 Östergötlands län	5 924	12,3	5 341	5 295	9,6	4 967	2,5	20 513
6 Jönköpings län	4 826	11,1	4 386	4 386	9,3	4 641	2,8	19 055
7 Kronobergs län	2 441	12,0	2 336	2 336	8,0	2 294	3,1	9 440
8 Kalmar läns norra	1 114	13,4	3 130	1 065	9,7	977	3,2	5 210
9 Kalmar läns södra	2 419	12,4		2 054	10,2	2 033	3,1	9 785
10 Gotlands län	735	10,8	676	647	10,0	651	2,2	3 769
11 Blekinge län	2 189	10,5	2 077	2 077	9,9	2 125	2,9	8 696
12 Kristianstads län	3 671	12,2	3 561	3 536	8,3	3 410	3,4	15 731
13 Malmö stad	1 970	15,2	3 379	3 237	15,9	3 069	4,0	15 810
14 Malmöhus län i övrigt	4 888	11,5	6 415	6 415	11,0	6 405	2,8	25 751
15 Hallands län	2 824	10,7	2 848	2 848	9,6	2 731	2,6	12 713
16 Göteborgs stad	6 378	12,1	6 407	6 100	13,4	5 849	3,3	30 209
17 Göteborg o Bohus län i övr	4 209	12,5	3 888	3 888	11,7	3 838	3,3	19 208
18 Älvsborgs län	5 772	12,4	5 604	5 604	10,3	5 495	3,8	23 921
19 Skaraborgs län	3 309	12,5	3 514	3 514	9,7	3 595	2,3	15 019
20 Värmlands län	3 573	12,4	3 334	3 334	9,7	3 296	3,3	15 650
21 Örebro län	4 112	14,1	3 728	3 627	10,5	3 594	3,0	17 878
22 Västmanlands län	4 393	12,4	3 837	3 837	9,4	3 822	2,9	19 060
23 Kopparbergs län	3 512	11,8	3 210	3 210	9,9	3 246	3,1	13 933
24 Gävleborgs län	4 078	11,2	3 489	3 489	10,6	3 505	2,9	17 780
25 Västernorrlands län	3 585	13,5	3 224	3 206	9,9	3 333	2,9	17 013
26 Jämtlands län	1 493	12,6	1 379	1 360	10,5	1 389	3,7	8 878
27 Västerbottens län	3 231	12,1	3 030	2 929	9,7	2 935	3,7	14 901
28 Norrbottens län	3 969	10,7	3 537	3 383	7,9	3 572	5,7	17 242
29 Summa ¹ Total	115 402	11,9	110 150	108 564	10,5	106 305	3,1	484 866

¹ Besök hos läkaren, barnmorskan/sjuksköterskan och hembesök av barnmorskan/sjuksköterskan, avseende hela riket.

Medeltal besök avseende hela riket per	hos läkaren	hos barnmorskan/ sjuksköterskan	hembesök av barnmorskan/sjuk- sköterskan	Totalt
barnaföderska	3,8	7,8	0,3	11,9
spädbarn	4,5	3,1	2,9	10,5
1-åring	1,6	1,0	0,5	3,1
2-7 åring	0,8	0,6	0,4	1,8

Tabell A 16.

I antalet övervakade kvinnor ingår även kvinnor, vilkas graviditet avslutats med missfall.

I antalet besök per barnaföderska resp barn ingår såväl besök på läkares, sjuksköterskas och barnmorskas mottagning som hembesök av dessa personer. Se specifikationen i tablan ovan.

Antalet levande födda är hämtat ur Statistiska centralbyråns publikation »Befolkningsförändringar». Jämförelsen mellan de födda och de övervakade kan icke göras fullt rättvisande av flera orsaker. Sålunda händer att barn som fötts före ett årsskifte inte inskrivs i barnavården förrän följande år, varför andelen övervakade ett visst redovisningsår ibland blir för stor, ibland för liten. Även direkt felredovisning torde förekomma.

(Forts från sid 49)

specialist, t ex stadsläkare eller provinsialläkare. I det senare fallet användes före 1969 benämningen station. Verksamheten drivs fr o m 1969 i enlighet med »Normalreglemente för mödra- och barnhälsovården» och består främst av mottagningar hos centralernas läkare, barnmorskor och sjuksköterskor och av besök i hemmet. Mödrarna kan erhålla sådana läkemedel som erfordras för behandling av graviditetskomplikationer och både mödrar och barn erhåller behövliga skyddsläkemedel, såsom vitamin- och järnpreparat osv. Mödraundervisning med mödragymnastik anordnas. Preventivmedelsrådgivning är en särskild uppgift för mödrahälsovården. — Organisationen omfattar hela landet.

Uppgifter om antalet mödra- och barnavårdscentraler, övervakade mödrar och barn lämnas i tabellerna A 15—A 19. Medeltal besök per barnaföderska på läkares och barnmorskors mottagningar, som angivits i tabell A 16, har räknats fram genom att sätta antalet besök i förvård och eftervård satts i förhållande till antalet nyinskrivna gravida inom de olika sjukvårdsområdena.

Barn räknas som övervakat, om det kontrollerats på barnavårdscentral eller hembesök därifrån gjorts under året.

Utöver vad som framgår av tabellerna kan nämnas att 60 % av de övervakade barnaföderskorna hade inskrivits före fjärde havandeskapsmånadens början. Antalet övervakade som deltagit i mödragymnastik var 29 %. Eftervård vid besök hos läkaren hade 62 % erhållit och specialistvård (vid mödravårdscentral typ I) 59 %.

Barnmorskeväsendet. Enligt sjukvårdslagen är huvudmannen skyldig att ombesörja öppen och sluten förlossningsvård i den mån icke annan drager försorg härom. Verksamheten drivs enligt fastställd normalinstruktion (MF 92:1963). Som framgår av tabell A 19 föds numera endast ett ringa antal barn i hemmen.

Antalet tjänster för barnmorskor redovisas i tabell B 5. Beträffande förlossningar m m se i övrigt kap D, c.

Förlossningsvården

Antalet anstalter och vårdplatser för förlossningsvård utgjorde den 31 december 1970:

	Typ I		Typ II		Typ III		Summa	
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
	anstalter	vård- platser	anstalter	vård- platser	anstalter	vård- platser	anstalter	vård- platser
Lasarett (inkl bb-hus)	54	2 554	44	691	—	—	98	3 245
Sjukstugor	—	—	15	101	—	—	15	101
Fristående förlossningshem	—	—	—	—	2	9	2	9
Summa	54	2 554	59	792	2	9	115	3 355

Typ I = Förlossningsavdelning med egen specialutbildad läkare.

Typ II = Annan förlossningsavdelning än typ I vid lasarett eller förlossningshem vid sjukstuga.

Typ III = Övriga förlossningshem.

Tab A 17. Barnhälsovård 1967—1970. Antal ympade barn i åldern 0—7 år*Inoculated children 0—7 years.*

Källa: Sjukvårdsstyrelsernas årsberättelser.

	1967		1968		1969		1970	
	Antal	% ¹	Antal	% ¹	Antal	% ¹	Antal	% ¹
Totalt antal övervakade barn (0—7 år) <i>No. supervised (0—7 years)</i>	597 109		653 091		675 138		699 735	
smittkoppsympade <i>smallpox</i>	132 392	22,2	121 038	18,5	123 206	18,2	134 107	19,2
trippelympade <i>P. D. T.</i>	110 078	18,4	104 043	15,9	101 862	15,1	101 458	14,5
polioympade <i>polio</i>	123 941	20,7	117 342	18,0	116 381	17,2	110 754	15,8

Tab A 18. Barnhälsovård 1967—1970. Uppfödning av barn, synprövade och hörselprövade barn
Child health. Breastfeeding, checking sight and hearing.

Källa: Sjukvårdsstyrelsernas årsberättelser och »Befolkningsförändringar».

	1967		1968		1969		1970	
	Antal	% ²	Antal	% ²	Antal	% ²	Antal	% ²
Totala antalet levande födda barn <i>No. live born</i>	121 360		113 033		107 500		110 150	
Antal kontrollerade barn under första halv- året <i>Supervised during first six months</i>	109 400		107 868		101 077		99 345	
Därav barn som fått enbart bröstmjölk <i>Breastfeeding alone</i>								
2 mån eller längre <i>2 months or more</i>	51 575	47,1	45 830	42,5	39 228	38,8	35 082	35,3
4 mån eller längre <i>4 months or more</i>	24 046	22,0	21 175	19,6	17 484	17,3	14 817	14,9
6 mån eller längre <i>6 months or more</i>	12 180	11,8	9 995	9,3	7 982	7,9	6 568	6,6
Antal synprövade barn (<i>Sight checked</i>)	78 875		86 189		98 432		117 920	
Synskärpa 5/5 på båda ögonen <i>Acuity of vision 5/5 on both eyes</i>	69 301	87,9	74 433	86,4	84 466	85,8	101 631	86,2
med synskärpa < 5/5 på det ena eller båda ögonen < 5/5 <i>on one or both eyes</i>	4 641	5,9	4 928	5,7	6 100	6,0	7 994	6,8
Antal hörselprövade barn <i>Hearing checked</i>	36 493		45 151		54 088 ³		77 889	
Därav remitterade till hörcentral <i>Referred to audiological centre</i>	2 495	6,8	2 739	6,1	2 691 ³	5,0 ³	2 993	3,8

Tab A 19. Barnmorskornas verksamhet inom mödrahälsovården åren 1967—1970*Maternity care of district midwives*

Källa: Distriktsbarnmorskornas årsberättelser.

	1967	1968	1969	1970
	Antal No.	Antal No.	Antal No.	Antal No.
Hemförlossning <i>Home delivery</i>	90	67	46	35
Läkarmottagning förebyggande vård <i>Assisting Dr's clinic (times)</i>	25 100	25 700	25 000	24 600
Egen mottagning, kontroll och råd- givning <i>Own clinic, visits</i>	523 800	511 200	511 300	572 000
Hembesök <i>Home visiting</i>				
förvård (<i>prenatal</i>)	37 400	36 200	27 900	24 800
eftervård (<i>postnatal</i>)	7 400	6 300	5 000	4 700
barnavård (<i>child care</i>)	1 200	} 950	} 1 700	} 2 000
sjukvård (<i>sick care</i>)	2 900			
Sluten vård, bitr vid förlossning <i>Hospital deliveries</i>	900	800	600	400

¹ Av antalet övervakade barn. — ² Av antalet kontrollerade resp syn- och hörselprövade barn. — ³ Reviderat tal.

Lungsjukvården

Den slutna vården. En sammanfattning av den slutna vårdens platstillgång vid slutet av år 1970, vad avser lungsjukvård och kirurgisk tuberkulos, ter sig sålunda:

	Antal anstalter	Antal vårdplatser
Lasarettskliniker för medicinsk lungsjukvård	19	1 524
Thoraxkirurgiska lasarettskliniker	6	315
Lasarett för lungsjukvård	13	1 176
Apelvikens kustsanatorium	1	ca 20
Tbc-avdelningar vid lasarett för psykiatrisk vård	3	ca 150
Summa	42	(3 185)

På en del av dessa platser vårdas tillfälligt andra långvarigt kroppssjuka än lungsjuka. I den mån särskilda platser är mera varaktigt avdelade för ändamålet är de dock icke medräknade här. Vad angår Apelvikens kustsanatorium skall anmärkas, att vid detta efterbehandlas fall av led-, ben- och körteltuberkulos, poliofall m fl. De tre lasaretten för psykiatrisk vård med tuberkulosavdelningar är Ulleråkers, S:t Lars och Umedalens sjukhus. I översikten av vårdformerna i bilaga 3, i tabell A 4, där också intagningar och vård dagar för tuberkulosvården redovisas, och tabell A 3, har dessa avdelningar räknats till den psykiatriska vården. Thoraxkirurgin och Apelvikens sanatorium har förts på »lasarettsvård och liknande».

Dispensärerna. Enligt det av socialstyrelsen år 1968 fastställda normalreglementet för dispensärverksamheten skall inom varje sjukvårdsområde (län eller stad utom lands-ting) finnas minst en tuberkulosdispensär, i första hand anknuten till lasarettsklinik för lungsjukdomar eller motsvarande sjukhus. Klinikens (sjukhusets) överläkare eller biträdande överläkare antages i regel också skola förestå dispensären (vara dispensärläkare).

Vid dispensären undersökes personer misstänkta för eller lidande av tuberkulos kostnadsfritt. Även vård meddelas och hälsoundersökningar med avseende på förekomsten av tuberkulos och BCG-ympningar företages.

Dispensärläkaren skall föra register över alla fall av aktiv tuberkulos inom dispensärens distrikt. Till Nationalföreningen mot Hjärt- och Lungsjukdomar skall han lämna uppgift varje månad om personer som införts i eller avförts ur registret. Jämför tabellerna A 8, A 20 och D 7.

Socialstyrelsens skärmbildsundersökningar. Sedan den 1 oktober 1946 har en systematisk undersökning av svenska folket medelst skärmbildsfotografering (röntgenfotografering) pågått i syfte att på ett tidigt stadium upptäcka fall av lungtuberkulos och bringa dessa under behandling. Denna verksamhet, som redovisats i föregående årgångar av denna publikation, upphörde under år 1969.

Nationalföreningen mot hjärt- och lungsjukdomar utbetalade år 1970 till vetenskaplig forskning rörande tuberkulos och lungsjukdomar 580 000 kr och rörande hjärt- och kärlsjukdomar 1 326 000 kr. För studier och eftervård har till f d sanatoriepatienter utbetalats 241 034 kr.

Uppgifter om tuberkulosens utbredning återfinns i kapitel D, a.

Tab A 20. Verksamheten vid tuberkulosdispensärerna år 1970 *TB dispensaries*

Källa: Tuberkulosdispensärernas årsberättelser bearbetade inom Nationalföreningen mot hjärt- och lungsjukdomar och länsläkarnas årsberättelser.

Län, städer <i>Counties, county boroughs</i>	Antal tuberkulos- dispensärer <i>No. of dispensaries</i>	Röntgen- undersök- ningar <i>No. of X-ray examinations</i>	därav skb-undersökningar <i>thereof small film</i>	Mass- undersök- ningar <i>Mass radiography</i>	Summa <i>Total</i>	Calmette- vaccinationer <i>No. of BCG vaccinations</i>
Stockholms stad	1	21 853	5 597	183 794	205 647	} 3 554
Stockholms län	4	22 820	5 723	1 050	23 870	
Uppsala län	1	13 673	3 933	37 480	51 153	834
Södermanlands län	2	21 608	14 445	—	21 608	18
Östergötlands län	2	20 318	12 976	4 452	24 770	555
Jönköpings län	2	14 083	6 013	5 029	19 112	420
Kronobergs län	1	8 710	174	2 696	11 406	161
Kalmar län (norra o södra)	3	10 405	6 801	1 511	11 916	203
Gotlands län	1	6 791	4 340	—	6 791	87
Blekinge län	2	7 006	3 776	3 275	10 281	113
Kristianstads län	2	3 843	1 955	—	3 843	—
Malmö stad	1	17 266	8 105	22 859	40 125	} 1 935
Malmöhus län i övr	2	23 455	20 081	31 280	54 735	
Hallands län	1	11 080	1 291	2 279	13 359	871
Göteborgs stad	1	23 194	18 371	39 252	62 446	2 127
Göteborgs o Bohus län i övr	3	13 714	6 229	2 197	15 911	48
Älvsborgs län	3	17 435	12 757	3 222	20 657	4 056
Skaraborgs län	1	8 095	5 291	—	8 095	—
Värmlands län	2	11 496	5 214	4 979	16 475	47
Örebro län	1	11 185	6 179	2 107	13 292	40
Västmanlands län	1	2 777	816	9 539	12 316	—
Kopparbergs län	2	8 189	3 289	—	8 189	136
Gävleborgs län	1	4 548	3 130	19 313	23 861	193
Västernorrlands län	3	16 466	8 792	3 224	19 690	32
Jämtlands län	1	4 198	2 489	5 342	9 540	39
Västerbottens län	3	17 161	7 887	3 509	20 670	209
Norrbottens län	4	20 309	6 134	15 793	36 102	50
Summa Total 1970	51	361 678	181 788	404 182	765 860	15 728
» » 1969	51	366 596	186 333	376 977	743 573	11 429
» » 1968	53	..	..	..	708 582	14 103
» » 1965	57	..	..	..	670 462	12 782
» » 1960	62	..	..	..	525 602	17 494
» » 1955	62	..	..	..	573 319	..
» » 1950	58	..	..	..	503 865	..

Vården av veneriskt sjuka

Kostnadsfri undersökning och behandling av personer lidande av eller misstänkta för venerisk sjukdom i smittsamt skede utföres av vederbörande tjänsteläkare på landsbygden och i mindre städer. I städer med mer än 20 000 invånare meddelas sådan vård i regel på särskilda polikliniker. Under år 1968 var sådana polikliniker anordnade i 28 städer. Poliklinikerna förestås i regel av specialutbildade läkare. Vid dessa har även ett stort antal personer vårdats som lidit av venerisk sjukdom i icke smittsamt skede, hudsjukdom etc.

Enligt smittskyddslagen (SFS 1968:231) är det länsstyrelsen (i kommunen hälsovårdsnämnden) som skall vaka över att smittsamma sjukdomar bekämpas i länet (kommunen) och tillse att lämpliga åtgärder vidtas. Socialstyrelsen har högsta tillsynen över bekämpandet av smittsamma sjukdomar i riket.

Länsläkarnas verksamhet framgår av nedanstående uppgifter, som hämtats från deras till socialstyrelsen ingivna rapporter.

Antalet personer som år 1970 av länsläkaren anmanats att underkasta sig läkarundersökning var 24 547. I fråga om 7 567 fall kunde smittfrihet styrkas, medan 16 106 påbörjat läkarbehandling.

Antalet personer, som anmälts till länsläkaren på grund av underlåtelse att följa läkares föreskrifter om behandling eller för avbrott i behandlingen var 8 198.

I tillsammans 7 285 fall hade länsläkaren underrättat länsstyrelsen att anmaning icke följts eller fått underlätas.

Uppgifter om de veneriska sjukdomarnas utbredning återfinnes i kapitel D, a.

Den abortförebyggande verksamheten

avser enligt fastställd normalinstruktion »att på ett personligt sätt taga sig an kvinna, som på grund av ett icke önskat havandeskap vill söka abort. Den skall underlätta för henne att lösa hennes svårigheter. Om indikation för abort kan anses föreligga och kvinnan slutligt önskar sådan, skall hon få biträde med sin ansökan härom». För denna verksamhet utgår statsbidrag enligt kungl kungörelse den 17 juni 1955 (SFS 1955:456) till landsting eller stad utom landsting på villkor bl a att verksamheten ingår i av socialstyrelsen godkänd plan, att den utövas vid särskilda rådgivningsbyråer, till vilka skall vara knutna legitimerade läkare och kvinnliga kuratorer, och att avgift icke uttages för meddelande av råd eller i samband därmed utfärdat intyg. Dessutom ger en del av byråerna råd i andra sexualfrågor, bl a rörande preventivmedel. Se även kapitel D, d.

Verksamheten omfattade vid utgången av år 1970 25 byråer och en filialmottagning inom 13 landstingsområden och 2 städer utom landsting. Dessutom bedrevs abortrådgivning vid 6 byråer för försöksvis anordnad familjerådgivning inom 5 landstingsområden.

Omfattningen av verksamheten vid rådgivningsbyråerna var år 1970 följande. Av under året nyinskrivna var 12 583 abortsökande. Ifrågavarande graviditeter avbröts i 10 325 fall med legal abort. Härtill kommer 2 038 abortsökande och 1 970 legala aborter vid familjerådgivningsbyråer med abortrådgivning. (Hela antalet aborter enligt lagen om avbrytande av havandeskap redovisas i kapitel D, d.)

Inom de landstingsområden, där huvudmannen icke anordnat särskild abortförebyggande verksamhet eller försöksverksamhet med familjerådgivning innefattande även abortförebyggande verksamhet, har istället det abortsökande klientelet i allmänhet hänvisats till läkare och kuratorer vid lasarettens kvinnoklinik och psykiatriska klinik.

Statens kostnader uppgick budgetåret 1970/71 till 715 810 kr, inräknat medel till kvinnor, som av kuratorer ansetts ha ett omedelbart behov av hjälp, och ersättning till laboratorier för utförande av graviditetsreaktioner.

Skyddsympningarna

Enligt lagen den 28 juli 1958 om *ympning mot smittkoppor* (2 §) skall barn i regel ympas före utgången av det kalenderår under vilket de fyller fyra år.

Enligt till länsbyråerna för folkbokföringen inkommet material uppgick antalet ympade barn till följande:

	0—4 år	5—14 år	Summa
År 1960	76 595	58 082	134 677
» 1965	93 713	15 143	108 856
» 1966	106 196	17 497	123 693
» 1967	114 654	18 517	133 171
» 1968	96 250	15 329	111 579
» 1969	91 760	15 500	107 260

Motsvarande uppgifter har inte sammanställts för år 1970. Bearbetningen av länsbyråernas material har lagts om, och i fortsättningen kommer kumulerade tal för ympade barn (från födelsen till nuvarande ålder) att redovisas och ställas i relation till samtliga barn inom olika åldersgrupper och sjukvårdsområden vid en viss tidpunkt.

Beträffande *polioympning* kan meddelas följande, som avser perioden 1.7 1970—30.6.1971. 92 868 förskolebarn erhöll första injektionen, 91 388 andra injektionen, 87 182 tredje injektionen och 77 051 fjärde injektionen. Under 1970 tillfördes denna kategori ca 110 000 nya barn och av dessa har närmare 93 000 påbörjat ympningen d v s 85 %. En jämförelse med föregående år, då motsvarande siffra var 82 %, visar att frekvensen av nya ympningar ökat något.

4 124 skolelever erhöll under perioden första injektionen mot polio, 4 632 andra injektionen, 5 286 tredje och 31 726 fjärde injektionen. Antalet elever som under perioden erhöll första, andra eller tredje injektionen är helt naturligt förhållandevis lågt, beroende på att flertalet tidigare som förskolebarn erhållit dessa. Antalet skolelever som erhåller fjärde injektionen minskar av samma anledning successivt. Sedan 1963, då man började ge den fjärde injektionen mot polio, har sammanlagt mer än 1 333 000 ympats fyra gånger mot polio.

19 925 andra personer har under perioden ympats första gången mot polio, 18 838 andra gången, 18 886 tredje gången och 118 997 fjärde gången.

Sammanfattningsvis kan konstateras att sedan polioympningarna började i större skala år 1956, har sammanlagt c:a 6 miljoner personer erhållit minst två injektioner (antalet som erhållit 3 injektioner är oväsentligt lägre) och 4,3 miljoner fyra injektioner (se tabblån nedan).

Totala antalet personer som erhållit 4 injektioner mot polio.

Budgetår	Förskolebarn	Skolelever	Övriga	Totalt
1962/1963	7 000	648 000	169 000	824 000
1963/1964	48 000	304 000	263 000	615 000
1964/1965	72 000	100 000	475 000	647 000
1965/1966	64 000	78 000	749 000	891 000
1966/1967	71 000	63 000	336 000	470 000
1967/1968	67 000	40 000	119 000	226 000
1968/1969	72 000	34 000	63 000	169 000
1969/1970	74 000	34 000	88 000	196 000
1970/1971	77 000	32 000	119 000	228 000
Summa	552 000	1 333 000	2 381 000	4 266 000

Karantänsväsendet

Enligt 3 § karantänskungörelsen den 24 april 1953 (SFS 1953:222) var år 1970 följande 10 hamnstäder karantänsstationer, nämligen Stockholm, Kalmar, Malmö, Hälsingborg, Göteborg, Gävle, Sundsvall, Umeå, Skelleftehamn och Luleå. Bevis om rättutrotning och om befrielse från rättutrotning fick — förutom av hälsovårdsnämnd i ovan nämnda 10 karantänsstationer — utfärdas av hälsovårdsnämnderna i 39 av socialstyrelsen härför godkända hamnar.

Som tullflygplatser med internationell karaktär fungerade Stockholm-Arlanda, Stockholm-Bromma, Göteborg-Torslanda och Malmö-Bulltofta, Jönköping, Kiruna, Norrköping, Sundsvall, Umeå, Visby.

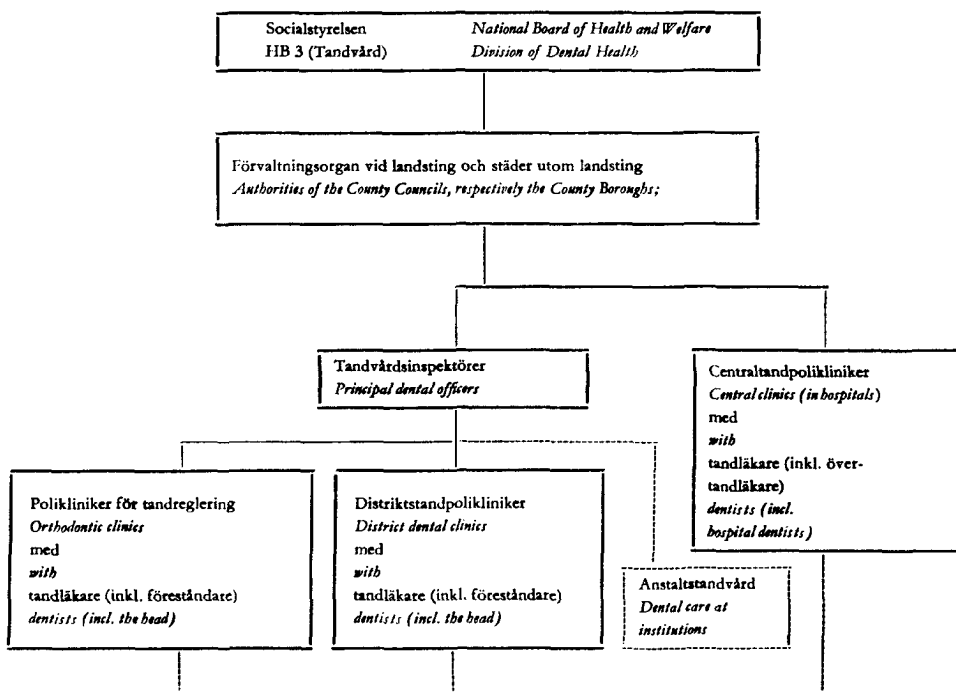
d. Folktandvården

Första kungörelsen angående statsbidrag till folktandvård trädde i kraft den 1 januari 1939. Den har sedermera ersatts av kungl kungörelserna den 1 januari 1951 och den 26 maj 1961 (SFS 1961:278).

Uppgifter rörande verksamhetens omfattning samt utgifter och inkomster för driften lämnas i tabellerna A 21 och A 22 jämte kommentarer.

Den 31 december 1970 fanns 28 tandvårdsinspektörer, en i varje landstingskommun och stad, som ej tillhör landstingskommun. Vidare fanns enligt tandvårdsinspektörernas uppgifter vid 31 centraltandpolikliniker — tandläkarhögskolorna i Stockholm och Umeå ej inräknade — 117 tandläkare inklusive övertandläkare, vid distriktstandpoliklinikerna 2 042 tandläkare och vid polikliniker för tandreglering 122 (se tab A 21). Deltidstjänstgörande tandläkare har omräknats till heltidstjänstgörande. Antal inrättade tandpolikliniker framgår av tabellen med kommentar. Folktandvårdens organisation framgår av nedanstående diagram.

FOLKTANDVÅRDENS ORGANISATION PUBLIC DENTAL SERVICE

Tab A 21. Folk tandvård. Verksamheten år 1970

Public dental care

Källa: Årlig rapport från huvudmännen (landsting och städer utom landsting).

Huvudman (landsting, städer utom landsting) <i>Responsible authority (counties, county boroughs)</i>	Antal tandpolikliniker den 31/12 1970 <i>Dental clinics</i>			Antal tandläkare den 31/12 1970 vid <i>No. of dentists</i>			Antal vid distriktstandpolikliniker behandlade <i>Number of patients treated at district dental clinics</i>				Arbetsstimmar av tandläkare i tandvård (i distr.) <i>Hours worked at district polyclinics</i>	
	central	distrikts	för tandreglering for orthodontics	central- tand- poli- klini- kerna central	distrikts- tand- poli- klini- kerna district	pol. för tandreglering for orthodontics	barn children		vuxna adults		hela antalet total	därav i org. barn- tandvård thereof org. child dental care
	central	dis- tricts					fullständigt complete treatment	partiellt partial treatment	fullständigt complete treatment	partiellt partial treatment		
Stockholms stad	3	104 ¹	3	36 ^{1/2}	190	16	64 282	1 306	8 412	9 917	264 643	164 359
Stockholms län	1	40	5	4	178	11	79 576	3 719	17 433	26 594	261 947	150 780
Uppsala län	1	21	2	4 ^{1/2}	59	4	31 027	2 617	11 222	13 585	80 986	44 383
Södermanlands län	1	14	2	3	56	4	37 339	3 196	10 101	15 438	87 940	49 812
Östergötlands län	3	33 ¹	2	8	80	5	54 225	1 531	13 106	14 017	119 930	73 400
Jönköpings län	1	31	1	3	75	3	38 136	1 913	10 453	15 874	119 327	77 063
Kronobergs län	1	21	2	2	37	3	20 643	1 154	6 685	8 657	62 792	35 252
Kalmar läns norra	1	13	1	1 ^{1/2}	23	1	10 045	727	3 960	4 619	34 795	19 356
Kalmar läns södra	1	20	2	2	41	1	21 562	1 023	6 584	10 505	59 310	33 330
Gotlands län	1	9	1	1	22	—	6 644	483	2 166	2 459	29 035	16 605
Blekinge län	1	16	1	2	38	—	15 505	866	4 663	6 496	52 912	29 625
Kristianstads län	1	35	3	2	63	5	35 602	1 185	10 891	8 427	102 620	58 607
Malmö stad	1	31	1	5	89	4	29 125	586	4 450	6 259	120 144	82 715
Malmöhus län i övr	1	46	4	5	117	8	55 726	3 052	17 317	19 381	192 103	110 665
Hallands län	1	24 ¹	2	2	53	4	33 335	1 603	5 939	7 256	87 850	56 020
Göteborgs stad	1	38 ¹	2	4	122	12	45 168	917	9 926	18 418	183 263	104 359
Göteb o Bohus län i övrigt	1	26 ¹	2	1	68	2	31 591	2 972	7 844	9 064	104 883	65 126
Älvsborgs län	2	48	2	6	91	4	44 253	1 936	14 849	13 939	141 548	83 830
Skaraborgs län	1	19	2	2	56	6	29 225	984	8 663	7 849	89 291	55 270
Värmlands län	1	31	1	3	70	4	31 007	3 472	9 519	14 166	108 512	63 396
Örebro län	1	24 ¹	1	4	62	10	31 581	1 022	5 807	9 244	91 791	61 374
Västmanlands län	1	23	1	3	43	3	27 214	1 920	7 662	9 906	63 137	36 824
Kopparbergs län	1	35	1	3	67	3	32 711	2 264	17 218	13 191	91 426	50 325
Gävleborgs län	1	29	2	3	60	2	36 425	2 012	15 543	19 714	101 870	56 393
Västernorrlands län	1	31	1	1	71	2	35 313	1 873	13 409	18 643	117 963	58 246
Jämtlands län	1	30	1	2	40	2	16 970	1 969	5 309	5 855	60 659	34 170
Västerbottens län	1	28	1	—	59	1	32 616	1 485	9 310	12 229	98 389	62 407
Norrbottnens län	1	36	1	5	112	2	46 817	3 556	24 558	21 576	155 839	73 036
Summa Total	33	856	50	117	2 042	122	973 663	51 344	282 999	343 278	3 084 910	1 806 728
Därav landsting <i>Counties</i>	28	683	44	71 ^{1/2}	1 641	90	835 088	48 535	260 211	308 684	2 516 860	1 455 295
Därav städer utom landsting <i>County boroughs</i>	5	173	6	45 ^{1/2}	401	32	138 575	2 809	22 788	34 594	568 050	351 433
Summa Total 1969	31	837	51	107	1 889	115	944 635	47 400	259 992	313 561	2 864 301	1 701 776
» » 1968	31	797	52	104	1 744	120	907 813	41 717	246 787	306 992	2 668 653	1 610 219
» » 1967	31	827	56	106	1 630	107	864 003	42 133	227 282	298 630	2 527 742	1 569 447
» » 1966	31	774	47	99	1 576	85	833 579	43 299	209 275	299 304	2 456 122	1 568 536
» » 1965	29	770	45	99	1 559	78	783 340	42 201	224 024	315 334	2 558 296	1 620 219
» » 1960	24	742	28	81	1 514	53	719 850	52 400	217 724	281 211	2 516 919	1 596 057
» » 1955	19	596	..	33	1 342	..	608 920	60 487	166 850	235 642	2 056 021	1 296 398
» » 1950	13	401	..	16	664	..	281 702	66 042	85 404	143 147	1 055 345	631 780

¹ Inkl tandpolikliniker vid skolor.

Tabell A 21

Tandpoliklinikerna och tandläkarna. Centraltandpoliklinikerna är förlagda till vissa lasarett, utom Eastmaninstitutet i Stockholm, som är fristående. Det senare är samtidigt utbildningsanstalt och organisatoriskt inlemmat i distriktsvården. Tandpolikliniker på sjukhus, 68 stycken, ingår icke i tabellen; ej heller 6 specialtandpolikliniker med 25 tandläkare.

De i folktandvården verksamma tandläkarna är enligt tabellen sammanlagt 2 281, vilket utgör 33,9 % av samtliga i riket verksamma tandläkare (jfr tabell B 1). I det angivna antalet ingår 379 deltidsarbetande omräknade till 189 heltidstandläkare.

Antalet *tjänster* vid central- och distriktstandpolikliniker och polikliniker för tandreglering utgjorde tillsammans 2 621 för heltid och 78 för deltid enligt rapporter över tandläkarsituationen inom folktandvården den 1 oktober 1970.

Behandlade personer. Av de sammanlagt 1 025 007 barn, som redovisats i tabellen hade 1 014 840 behandlats i organiserad barntandvård, d v s systematisk behandling av vissa grupper, såsom skolklasser, årskullar eller anstaltsklientel, och 972 212 hade därvid erhållit fullständig behandling. — Till tabellens tal skall för folktandvårdens del tilläggas,

att vid Eastmaninstitutet behandlades 6 239 barn fullständigt och 986 partiellt, vid tandläkarhögskolan i Stockholm 325 barn fullständigt och inga partiellt, vid tandläkarhögskolan i Malmö 531 barn fullständigt och 529 partiellt samt vid tandläkarhögskolan i Umeå 433 barn fullständigt och 265 partiellt, allt i organiserad barntandvård.

Arbetsstimmar. Av hela antalet timmar vid distriktstandpoliklinikerna utgör de som utförts i organiserad barntandvård 59 %.

Tabell A 22

Utgifter för driften. I utgiften för driften ingår under »Övrigt» icke avskrivningar. När det gäller kostnader för lokaler, städning, värme och lyse bestrides dessa i vissa län helt eller delvis av huvudmannen men i andra av den primärkommunen, där lokalen är belägen, och vad städer utom landsting beträffar förekommer, att de delvis går utanför sjukvårdsstyrelsens budget. I intetdera fallet ingår de i tabellen. Dock må nämnas, att det av huvudmännen redovisade beloppet uppgick till 30 891 000 kronor, varav 25 713 000 för landstingens och 5 178 000 för städernas del. Den på *inkomstsidan* upptagna kolumnen »Årsavgifter av kommuner» avser ersättning för tandvård av i primärkommunen bosatta barn.

Tab A 22. Folktandvårdens utgifter och inkomster för driften år 1970

Distrikts- och centraltandpolikliniker *Public dental care, running cost and receipts*

Källa: Årlig rapport från huvudmännen (landsting och städer utom landsting).

Huvudman (landsting, städer utom landsting) <i>Responsible authority (counties, county boroughs)</i>	Utgifter för driften, 1 000-tal kr <i>Running cost, 1 000 kr</i>				Inkomster att täcka vidstående driftutgifter, 1 000-tal kr <i>Receipts to cover running cost, 1 000 kr</i>				
	Avlöningar <i>Salaries</i>	Läke- medel, förbr.- art m m <i>Drugs, materials etc</i>	Övrigt utom för lokaler, städning, värme, lyse <i>Other expenses except for premises</i>	Summa <i>Total</i>	Statsbidrag <i>Subsidies from the State</i>	Arsav- gifter av kommuner <i>Receipts from local authorities</i>	Vård- avgifter <i>Fees</i>	Vissa övriga in- komster <i>Other sources</i>	Huvud- mannens (lands- tingets, stadens) kostnad <i>Responsible authority</i>
Stockholms stad	27 248	2 921	3 138	33 307	668	3	2 922	171	29 543
Stockholms län	22 596	2 116	1 128	25 840	1 285	404	3 911	8	20 232
Uppsala län	7 844	943	886	9 673	499	159	2 032	3	6 980
Södermanlands län	7 552	877	677	9 106	589	178	1 636	—	6 703
Östergötlands län	12 063	2 049	788	14 900	803	—	3 161	2	10 934
Jönköpings län	10 329	1 546	1 557	13 432	610	187	2 285	3	10 347
Kronobergs län	6 239	723	755	7 717	271	100	1 370	—	5 976
Kalmar läns norra	3 088	688	421	4 197	118	47	780	—	3 252
Kalmar läns södra	5 911	874	771	7 556	343	151	1 424	—	5 638
Gotlands län	2 013	427	396	2 836	105	66	516	—	2 149
Blekinge län	4 057	335	216	4 608	248	79	897	2	3 382
Kristianstads län	8 818	1 153	718	10 689	569	184	2 146	5	7 785
Malmö stad	11 074	576	869	12 519	365	—	1 018	—	11 136
Malmöhus län i övrigt	16 534	1 467	1 377	19 378	890	264	3 497	—	14 727
Hallands län	7 978	797	661	9 436	407	157	1 295	—	7 577
Göteborgs stad	16 676	1 850	1 377	19 903	434	—	2 376	39	17 054
Göteborgs o Bohus län i övrigt	7 923	897	1 865	10 685	504	—	1 914	—	8 267
Älvsborgs län	11 931	1 499	1 464	14 894	677	258	2 672	1	11 286
Skaraborgs län	8 190	851	1 146	10 187	381	163	1 645	—	7 998
Värmlands län	9 215	1 481	832	11 528	495	168	2 282	—	8 583
Örebro län	9 951	1 116	1 893	12 960	501	166	2 023	66	10 204
Västmanlands län	5 897	799	536	7 232	434	140	1 264	2	5 392
Kopparbergs län	8 488	1 281	596	10 365	521	160	2 808	2	6 874
Gävleborgs län	9 854	1 416	1 414	12 684	673	—	2 800	9	9 202
Västernorrlands län	10 168	2 067	546	12 781	565	189	2 569	9	9 449
Jämtlands län	5 011	723	511	6 245	257	90	1 295	—	4 603
Västerbottens län	8 301	1 004	2 784	12 089	528	103	1 953	—	9 505
Norrbottnens län	16 550	2 165	1 929	20 644	749	234	3 992	—	15 669
Summa Total	281 499	34 641	31 251	347 391	14 489	3 650	58 483	322	270 447
Därav landsting <i>Counties</i>	226 501	29 294	25 867	281 662	13 022	3 647	52 167	112	212 714
Därav städer utom landsting <i>County boroughs</i>	54 998	5 347	5 384	65 729	1 467	3	6 316	210	57 733
Summa Total 1969	250 618	28 690	29 239	308 547	14 207	3 663	53 063	571	237 044
» » 1968	220 222	24 297	23 703	268 222	13 580	2 967	49 572	566	201 537
» » 1967	195 022	22 182	24 645	241 849	12 714	3 877	45 163	412	179 683
» » 1966	164 844	19 324	23 751	207 919	12 199	3 356	42 485	1 217	148 662
» » 1965	143 952	..	39 713	183 665	11 244	3 428	36 989	1 420	130 584
» » 1960	85 550	..	19 679	105 229	10 255	2 794	30 676	755	60 749
» » 1955	54 318	..	11 393	65 711	8 736	2 300	21 304	437	32 934

Kommentar: Se föregående sida.

e. Apoteken

Apoteksinrättningarna utgöres av självständiga apotek, filialapotek och sjukhusapotek. De självständiga apoteken är i princip privata företag, vilka äges och drives av apotekare enligt Kungl Maj:t tilldelade personliga privilegier. Apoteken är sammanslutna i ett kollektiv under myndigheternas överinseende, varigenom bl a den ekonomiska rörelsefriheten begränsats avsevärt.

Filialapoteken är i administrativt och ekonomiskt avseende knutna till självständiga apotek. Verksamheten på filialapoteken bedrivs oftast i nära samarbete med moderapoteket, vilket möjliggjort förenklingar i fråga om utrustning och arbetsuppgifter under bibehållande av en service, som gör dem praktiskt taget likvärda med självständiga apotek ur allmänhetens synpunkt. De har i regel förlagts till platser, där självständiga apotek icke kan beräknas bli ekonomiskt bärkraftiga samt — framför allt på senare tid — inom områden, som är under utbyggnad, till exempel ytterområdena till de större städerna. Vid ändrade förutsättningar omprövas inrättningarnas status, varvid filialapotek kan förändras till självständiga apotek och vice versa. Även sjukhusapoteken fungerar i regel som filialer till självständiga apotek. De är förlagda till de större sjukhusen och företrädesvis inriktade på läkemedelsförsörjningen inom dessa. Såväl filial- som sjukhusapoteken förestås av personer med farmaceutisk examen, vilka förordnats av socialstyrelsen efter förslag av vederbörande apoteksinnehavare.

I enlighet med kungl kungörelsen den 28 juni 1963 (SFS 1963:440) kan sjukhusapotek även drivas av sjukvårdsinrättningens huvudman såsom fristående apotek. Kungl Maj:t har förordnat, att Göteborgs stad, Stockholms stad och Västmanlands läns landsting må inrätta och driva fristående sjukhusapotek vid respektive Lillhagens sjukhus i Göteborg, Södersjukhuset, Sabbatsbergs sjukhus, Serafimerlasarettet, S:t Eriks sjukhus och S:t Görans sjukhus i Stockholm samt vid lasarettet i Västerås. Verksamheten bedrivs under ledning av en av Kungl Maj:t förordnad chefsapotekare. I apotekens försäljningskostnader, som redovisas i tabell A 23, ingår inte kostnaderna vid nämnda sjukhusapotek.

Som komplement till apoteksinrättningarna finnes speciellt på landsbygden läkemedelsförråd, som tillhandahåller ett begränsat urval av de vanligaste läkemedlen. Förråden fungerar som utlämningsställen för självständiga apotek och förestås av personer utan farmaceutisk examen.

Personalsituationen på apoteken karakteriseras av överskott av farmaceutiskt utbildad personal.

En ny lag om detaljhandel med läkemedel (SFS 1970:205) träder i kraft den 1 januari 1971. Enligt denna får detaljhandel med läkemedel endast drivas av staten eller av juridisk person i vilken staten äger ett bestämmande inflytande. Kungl Maj:t har sedermera uppdragit åt Apoteksbolaget AB att — med undantag för den rätt som tillkommer militärapoteket, statens bakteriologiska laboratorium och statens veterinärmedicinska anstalt — under tiden den 1 januari 1971—den 31 december 1985 med ensamrätt driva detaljhandel med läkemedel. Den 18 september 1970 träffades avtal mellan staten och Apoteksbolaget AB om apoteksbolagets verksamhet.

Tab A 23. Antal apotek, dessas försäljningsbelopp och personal år 1970

Number of pharmacies, their sale and personnel

Källa: Årliga uppgifter från apoteken jämte »Svensk Farmaceutisk matrikel» utg. av Farmaceutiska föreningen (antal apotek och personal); uppgifter från Apotekarsocieteten (försäljningen).

Län, städer <i>Counties, county boroughs</i>	Antal apotek <i>No. of pharmacies</i>			Läke- medels- förråd	Apotekens försäljning, ¹ 1 000 kr	Antal invånare per apotek (i 1 000- tal) ²	Läke- medels- förbruk- ning per invånare, kr	Apoteks- inne- havare <i>Pharma- cists, proprie- tors</i>	Apotekspersonal (tjänstgörande) <i>Pharmaceutical personnel</i>		
	Själv- ständiga <i>independ- ent</i>	Filial- apotek <i>branch</i>	Sjukhus- apotek <i>at hos- pital</i>	<i>Medicine supply</i>	<i>Total sale 1 000 kr</i>	<i>Inhab- itants per pharmacy</i>	<i>Sale per inhab- itant</i>	<i>Pharma- cists</i>	Apo- tekare <i>Pharma- cists</i>	Farm. kand (recept.) <i>Bachelors</i>	Apoteks- elever <i>Pupils</i>
Stockholms stad	36	34	6	5	147 844	11	152,3	36	86	374	55
Stockholms län	21	30	2	55	77 275	14		21	26	185	22
Uppsala län	6	11	2	17	34 130	13	156,8	6	13	75	9
Södermanlands län	12	6	1	14	36 827	14	148,2	12	17	78	4
Östergötlands län	14	22	2	18	60 054	11	156,9	14	17	116	10
Jönköpings län	11	11	—	18	38 568	14	125,8	10	13	83	9
Kronobergs län	8	6	—	21	23 402	12	140,4	8	3	45	5
Kalmar län	13	4	—	41	49 944	14	169,9	11	10	56	10
Gotlands län	2	3	—	15	8 586	11	159,8	2	2	13	—
Blekinge län	6	2	—	13	18 550	19	120,8	6	12	25	2
Kristianstads län	15	8	1	18	27 825	11	105,3	12	8	61	7
Malmö stad	12	3	1	31	51 833	17	170,6	12	21	103	12
Malmöhus län i övrigt	21	10	1		70 945	15		20	11	119	18
Hallands län	9	—	—	9	24 584	21	127,3	8	12	48	4
Göteborgs stad	19	15	2	45	84 288	13	183,8	19	33	176	16
Göteb o Bohus län i övr	12	9	1		47 177	13		12	16	69	12
Älvsborgs län	15	13	1	39	51 273	14	127,0	14	22	94	5
Skaraborgs län	14	5	—	11	33 997	14	132,1	14	14	67	11
Värmlands län	14	12	1	38	42 779	11	150,3	14	17	74	12
Örebro län	14	8	1	11	41 217	13	148,9	14	12	77	5
Västmanlands län	11	10	1	15	28 816	12	110,7	10	20	76	7
Kopparbergs län	16	9	1	55	40 345	11	145,6	14	19	81	6
Gävleborgs län	10	15	1	37	42 742	12	145,6	9	22	87	11
Västernorrlands län	13	8	—	46	38 122	13	139,4	13	18	76	5
Jämtlands län	8	8	1	48	19 380	8	154,7	7	10	34	4
Västerbottens län	9	16	1	75	32 599	9	139,8	8	7	72	12
Norrbottnens län	11	8	—	94	33 020	13	129,3	10	15	61	5
Hela riket Total 1970	352	286	27	789	1 197 122	13	148,1	336	476	2 425	278
» » 1969	356	272	27	781	1 109 233	13	138,6	341	476	2 179	353
» » 1968	377	238	24	773	1 011 346	13	127,5	354	457	1 907	430
» » 1965	413	161	20	776	701 459	14	90,2	386	405	1 747	621
» » 1960	417	126	15	733	413 881	14	55,2	398	375	1 436	43
» » 1955	414	93	14	572	243 187	14	33,4	398	465	1 147	24
» » 1950	414	67	12	511	149 192	15	21,2	413	493	962	20

¹ Exkl försäljning vid vissa sjukhusapotek, se texten. — ² Sjukhusapotek ej medräknade.

Kommentar: Se nästa sida.

(Forts. från sidan 62)

Läkemedelsförmåner. Personer som omfattas av den allmänna sjukförsäkringen åtnjuter sedan den 1 januari 1968 större förmåner än tidigare vid inköp av läkemedel, förskrivna på recept vid sjukdom. Sålunda kan ytterligare några medel erhållas kostnadsfritt, medan för andra rabatt utgår med hälften av det belopp, varmed läkemedlens pris överstiger 5 kronor upp till 25 kronor. Den del av priset som överstiger 25 kronor rabatteras helt. Rabatten beräknas på kostnaden för alla vid ett och samma expeditionstillfälle för samma person inköpta, av samma läkare samtidigt förskrivna läkemedel. Till skillnad från vad som förut gällt omfattar rabatteringen även recept, utfärdade av tandläkare. Nämda ändringar torde utgöra den väsentliga anledningen till att kostnaderna för fria och rabatterade läkemedel ökade med närmare 66 % från 1967 till 1968. Samhällets kostnader för nu nämnda förmåner har uppgått till:

1955	39,4	milj kr	1965	183,0	milj kr
1960	92,9	» »	1966	206,9	» »
1961	109,0	» »	1967	239,0	» »
1962	122,3	» »	1968	396,0	» »
1963	137,9	» »	1969	451,8	» »
1964	157,3	» »	1970	516,1	» »

Tabell A 23

Apotekens försäljning. De kvalificerade läkemedlen säljes i detaljhandelsledet uteslutande genom apotek. Denna försäljning utgöres till största delen av standardförpackade preparat från såväl inhemsk som utländsk läkemedelsindustri. De skall för att få säljas vara registrerade hos socialstyrelsen som farmaceutiska specialiteter. Antalet i Sverige registrerade specialiteter framgår av nedanstående tablå.

Antal i Sverige registrerade specialiteter:

År	Totalt	Index	Utländska	Index
1/1 1957	2 514	100	1 249	100
1/1 1960	2 841	113	1 468	118
1/1 1965	2 978	118	1 562	125
1/1 1966	2 957	118	1 589	127
1/1 1967	2 979	118	1 674	134
1/1 1968	2 994	119	1 712	137
1/1 1969	2 910	116	1 713	137
1/1 1970	2 784	111	1 712	137

Apotekens försäljning redovisas dels som recepturförsäljning, d v s utlämnanden av läkemedel enligt av läkare (veterinär, tandläkare) utfärdade recept, dels som övrig försäljning, s k handköpsförsäljning. I denna kategori ingår förutom receptfria läkemedel även försäljning av förbandsartiklar, kosmetika, näringspreparat o dyl. Uppgifter om enbart recepturförsäljningens omfattning föreligger för vissa år enligt följande:

	Antal recipe, milj st	Recepturför- säljningens belopp, mkr
1949	17,6	81,0
1955	20,3	147,5
1960	26,3	280,6
1965	33,4	500,4
1966	33,8	551,2
1967	35,6	633,5
1968	38,1	750,1
1969	39,9	828,2
1970	39,1	901,1

Uppgifterna om antalet i handköp sålda förpackningar inskränker sig till några stickprovsundersökningar. Av de därvid erhållna resultaten att döma har detta antal under senare tid varit nära dubbelt så stort som antalet recipe.

Personalen. Antalet farmacie kandidater och receptarier har ökat starkt de senaste årtiondena särskilt i förhållande till apotekarna, men detta är delvis missvisande, om hänsyn icke toges till tjänstgöringens omfattning. Apotekarna fullgör i regel heltidstjänstgöring medan närmare hälften av receptarierna endast har deltidsanställning.

Dessutom tjänstgjorde vid apoteken bl a apotekstekniker, som i likhet med eleverna icke har farmaceutisk examen. Deras antal var vid slutet av år 1970 ca 6 500.

f. Åtgärder med anledning av läkemedels biverkningar

Under 1970 erhöll biverkningsnämnden 1 303 anmälningar om läkemedelsbiverkningar mot 1 103 under föregående år. Liksom tidigare rapporterades de flesta biverkningarna efter användning av kemoterapeutika och perorala antikonceptionsmedel.

Nämnden informerade läkarkåren om sin verksamhet i tre meddelanden. Härvid riktade nämnden bl a uppmärksamheten på risken för hörselskador vid användning av framycetin samt beroenderiskerna vid behandling med pentazocin och hypnotika, sedativa och ataraktika. Nämnden informerade även om en utredning som gjorts av engelska, danska och svenska biverkningskommittéerna och vilken visat att blodproppsriskerna är högre vid användning av p-piller innehållande höga östrogendoser. Även gestagentyper syntes spela roll för uppkomsten av trombos.

g. Missbildningsregistret

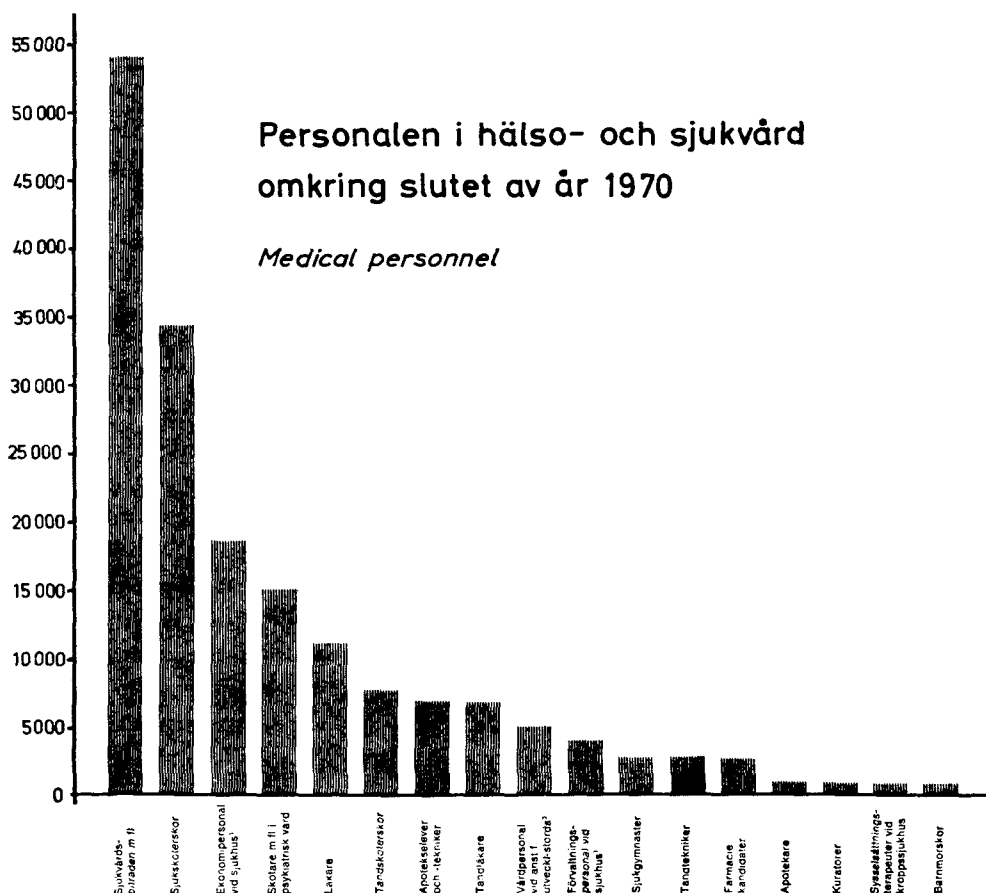
Från april till december 1964 prövades vid 39 sjukhus en särskild, frivillig registrering av missbildningar bland nyfödda, och fr o m 1965 infördes denna registrering som obligatorisk för alla förlossningsanstalter med tillgång till pediatrik expert. Detta innebär, att ca 50 sjukhus med sammanlagt ca 75 000 förlossningar per år (65 % av samtliga i riket) numera deltagar. Avsikten med missbildningsregistrering är att denna effektivt skall kunna begränsa omfattningen av en ny missbildningsepidemi framkallad av läkemedel eller andra kemiska substanser. Varje iakttaget fall skall rapporteras med verbal diagnos och rapporteras individuellt, månadsvis till socialstyrelsen. Inkomna rapporter granskas kontinuerligt av experter. Då frekvensen av en viss missbildning närmar sig eller överstiger vissa statistiskt fastställda värden kommer detta att föranleda åtgärder.

Under år 1970 har inga förändringar i de registrerade frekvenserna iakttagits som ger anledning att förmoda att någon ökning av frekvensen missbildade barn av någon speciell typ förelegat. Inga säkra förändringar i registreringsunderlag eller registreringsförfarande har kunnat iakttagas under året. En sammanfattning av data för året 1970 lämnas i nedanstående sammanställning:

Förlossningsunderlag:	ca 78 400 nyfödda barn
Totalt antal registrerade missbildade barn:	937 (= 12,0 promille)
Totalt antal registrerade missbildningar:	1 143
Könsfördelning:	562 gossar, 369 flickor, 6 okänt eller ej angivet kön
Dödlighet:	139 döda (= 14,8 %), därav 123 obducerade (= 88,5 %)
Antal registrerade missbildningar per barn:	1 missbildning — 836 barn
	2 missbildningar — 47 barn
	3 missbildningar — 21 barn
	4—8 missbildningar — 33 barn

KAP. B

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDENS PERSONAL

¹ Personal vid inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda ingår ej. — ² För år 1967, senare uppgifter saknas.

Till hälso- och sjukvårdens personal har här räknats dels personer, som erhållit en för hälso- och sjukvårdande verksamhet speciell utbildning, såsom läkare, sjuksköterskor osv, dels också personer som, utan att äga sådan utbildning, är verksamma vid sjukhus antingen som biträdande personal till den första gruppen eller som förvaltnings- eller ekonomipersonal. Veterinärer och deras biträdande personal är icke medräknade.

Naturligtvis är och måste avgränsningen av sjukvårdspersonalen och därvid särskilt den icke sjukvårdsutbildade vara i betydande mån godtycklig. Bland annat är det svårt att avgöra, hur långt man skall sträcka sig i medräknandet av förvaltnings- och ekonomipersonal. Lika väl som sjukhusens kunde man ju räkna med huvudmännens administrativa personal och den centrala medicinförvaltningen. Vidare kunde man tänka sig medräkna städerskor och annan ekonomipersonal vid apotek och fristående laboratorier. Också i fråga om biträden i direkt hälso- och sjukvård finns godtyckliga luckor. Så t ex har privatpraktiserande läkares mottagningssköterskor icke medräknats, så framt de icke är legitimerade sjuksköterskor eller barnmorskor, och ingått som sådana. Detta, liksom beträffande vissa andra grupper, beror helt enkelt på svårigheten att skaffa uppgifter om dem.

Förvaltnings- och ekonomipersonalen verkar indirekt i sjukvården. Så gör emellertid också läkemedelsindustrin och fabrikanter av medicinsk utrustning, ehuru på ett annat sätt. Dessa sistnämnda har dock här lämnats utanför gruppen hälso- och sjukvårdspersonal.

Vad närmast angår den medicinskt utbildade personalen, gäller det att ur totalantalet skilja ut den del, som är yrkesverksam. Detta utgör i en del fall ingen svårighet, emedan årlig anmälningsplikt med angivande av yrkesverksamhet föreligger såsom för läkare, tandläkare, sjuksköterskor, barnmorskor och sjukgymnaster, och vidare emedan de flesta övriga grupper är anställda vid sjukhus eller apotek, från vilka summariska uppgifter kan inhämtas.

I tabell B 1 och B 3 har för tidigare år andelen yrkesverksamma schablonmässigt beräknats till 95 % av de i matrikeln upptagna legitimerade läkarna. Från uppgifter lämnade i den årliga anmälan till socialstyrelsens läkarregister har nu det verkliga antalet yrkesverksamma legitimerade läkare kunnat beräknas. Enligt nämnda anmälan uppgick ej praktiserande eller i utlandet verksamma läkare till 970 stycken, vilka fråndragits i sammanställningen nedan.

Det i tabell B 1 upptagna antalet yrkesverksamma läkare i slutet av år 1970 har beräknats sålunda:

a) Legitimerade läkare enligt läkarregister	11 100
Ej legitimerade läkare med utländsk examen	
b) med tidsbegränsad behörighet (tab B 3)	58
c) förordnade av socialstyrelsen som vakansvikarier	370
Avgår: ej praktiserande o utomlands	970
Nettosumma	10 558

Det i tabell B 1 upptagna antalet yrkesverksamma tandläkare i slutet av 1970 har beräknats sålunda:

a) Legitimerade tandläkare enl. tandläkarregister	7 200
Ej legitimerade tandläkare med utländsk examen	
b) som av socialstyrelsen medgivits tillstånd att utöva tandläkaryrket inom folktandvården	101
c) med tidsbegränsat förordnande i folktandvården	122
Avgår: ej praktiserande o utomlands	704
Nettosumma	6 719

Utöver tabellens uppgifter kan nämnas, att antalet yrkesverksamma veterinärer år 1970 var ca 870.

I internationella sammanhang uttryckes stundom relationen läkare—invånare som antalet invånare på en läkare. För Sveriges del blir det med denna metod i genomsnitt 730 invånare år 1970 per legitimerad läkare (även icke yrkesverksamma inräknade), om talet avrundas till närmaste tiotal. År 1950 var motsvarande tal 1 440. Om man som läkare räknar endast de yrkesverksamma men i stället inbegriper utländska läkare enligt uppgifter i tablån (d v s räknar med totalantalet 10 558) får man för 1970 760.

I Statistical Yearbook 1970, U. N. finner man uppgifter om medicinalpersonal m m i en rad länder och från denna publikation har de senaste uppgifterna hämtats, som ligger till grund för sammanställningen på sidan 70.

Man bör observera, att talen endast ger en grov bild av verkligheten. Bortsett från att begreppet läkare icke är internationellt entydigt, är metoderna för räkningen av läkarnas antal säkerligen växlande. I en del fall torde man liksom i Sverige ha medräknat endast de yrkesverksamma, i andra fall samtliga läkare med vederbörlig examen. Det är heller icke givet, att endast de läkare medräknats, som är verksamma inom ifrågavarande land. Motsvarande reservationer, som anförts om läkarna, gäller även tandläkarna.

Tab B 1. Den yrkesverksamma personalen i hälso- och sjukvård i slutet av åren 1950—1970 *Active medical personnel at end of year*

Källa: Matrikel över läkare och tandläkare, registren över legitimerade läkare och utländska läkare i Sverige, sjuksköterskor, barnmorskor, sjukgymnaster och apotekspersonal; personalinventering omkring 1 oktober och sjukhusens årsberättelser.

År Year	1950	1955	1960	1965	1969	1970
Läkare <i>Physicians</i>	4 890	5 700	7 130	8 520	10 380	10 560 ¹
Sjuksköterskor <i>Nurses</i>	12 600	16 370	21 410	23 190	30 800	32 700
Sjuksköterskebarnmorskor <i>Nurse-midwives</i>	210	490	640	1 040	1 310	1 540
Barnmorskor <i>Midwives</i>	1 350	1 290	1 060	720	650	620
Sjukgymnaster <i>Physiotherapists</i>	1 090	1 380	1 790	2 310	2 560	2 600
Sysselsättnings terapeuter vid kroppssjukhus <i>Occupational therapists at somatic hospitals</i>	50	150	210	420	600	660
Kuratorer vid kroppssjukhus <i>Social workers at somatic hospitals</i>	105	150	230	360	630 ^a	720
Sjukvårdsbiträden m fl vid kroppssjukhus <i>Auxiliary nursing personnel in somatic hospitals</i>	21 520	25 740	32 860	35 790	50 620	53 960
Skötare m fl i psykiatrisk vård <i>Nursing personnel at mental hospitals etc</i>	7 890	8 930	11 000	12 870	14 260	14 950
Vårdpersonal vid anstalter för psykiskt utvecklingsstörda och epileptiker <i>Ditto at homes for mentally retarded</i>	2 220	2 670	3 870	5 430	270 ^a	200
Förvaltningspersonal vid sjukhus <i>Administrative staff at hospitals</i>	1 350	1 520	1 870	2 730	3 610 ^a	3 820
Ekonomipersonal vid sjukhus <i>Domestic staff at hospitals</i>	13 530	14 310	15 200	16 520	18 120 ^a	18 490
Tandläkare <i>Dental surgeons</i>	3 430	4 360	5 090	6 080	6 630 ^a	6 720
Tandtekniker (uppskattning) <i>Dental technicians</i>	1 500	1 600	1 850	2 300	2 500 ^a	2 600
Tandsköterskor (uppskattning) <i>Dental chairside assistants</i>	3 400	4 400	5 090	6 800	7 400	7 500
Apotekare <i>Pharmacists</i>	900	860	770	790	820	810
Farm. kand., receptarier <i>Bachelors of pharmacy</i>	960	1 150	1 440	1 750	2 180	2 420
Apotekslevere <i>Pupils</i>	20	25	40	620	350	280
Tekniker <i>Technical personnel in pharmacies</i>	4 180	4 575	4 960	5 800	6 460	6 500
Summa Total	81 195	95 670	116 510	134 040	160 150	167 650

¹ Brott i kontinuiteten; se kommentarer nedan.

Tabell B 1

Samtliga tabellens tal är avrundade. Det har icke varit möjligt att bibehålla samma material eller beräkningsmetod under hela perioden från 1950. Där mera avsevärda ändringar vidtagits, har talen försetts med en ring (o). De så markerade talen är alltså icke fullt jämförbara med tidigare år (men väl med efterföljande till dess ny markering angivits). Sälunda ändrades beräkningen av yrkesverksamhet bland sjuksköterskor år 1962 på sätt som beskrivs i kommentaren till tabell B 4. Vårdpersonalen vid anstalter för psykiskt utvecklingsstörda och epileptiker beräknades fr o m 1963 på nytt material som gav högre antal; 1968 bortföll uppgifterna för de utvecklingsstörda, något som också vållade brott i serierna för förvaltnings- och ekonomipersonal. Kuratorer redovisades fr o m 1968 icke blott från kroppssjukhus utan även från lasarett för psykiatrisk vård.

Slutligen har yrkesverksamheten bland tandläkare reviderats år 1966 och bland läkare år 1970 vilket givit lägre tal än om tidigare beräkningsätt tillämpats. Eftersom antalen av tandteknikerna och tandsköterskorna uppskattas i proportion till tandläkarna, har även dessa serier berörts. Laboratorie- och röntgenpersonal, avdelningsstäderskor, praktiserande sjuksköterskelever, undersköterskor, läkarsekreterare och skrivbiträden ingår i gruppen »Sjukvårdsbiträden m fl vid kroppssjukhus». En närmare specifikation av vårdpersonalen lämnas i tabell A 10 och A 11, som avser tjänster och vakanser vid sjukhus. Som vårdpersonal vid sjukhus för psykiatrisk vård och anstalter för psykiskt utvecklingsstörda har räknats även uppsyningsmän och föreståndarinnor men icke examinerade sjuksköterskor.

Antal invånare per läkare i olika länder*Inhabitants per physician*

Källa: Statistical Yearbook 1970. U. N.

• Israel	(1969)	410
• Sovjetunionen	(1969)	430
• Tjeckoslovakien	(1969)	480
• Ungern	(1969)	520
• Österrike	(1968)	560
• Italien	(1969)	560
• Västtyskland (inkl Väst-Berlin)	(1968)	580
• Nya Zeeland	(1968)	630
• Belgien	(1968)	640
• Grekland	(1969)	640
• Schweiz	(1969)	650
• USA	(1967)	650
• Danmark	(1968)	690
• Polen	(1969)	690
• Sverige	(1970)	760
• Sverige	(1969)	770
• Sverige	(1968)	810
• Norge	(1968)	740
• Canada	(1968 — 69)	740
• Island	(1967)	750
• Frankrike	(1969)	770
• Nederländerna	(1968)	840
• Australien	(1966)	850
• England och Wales	(1967)	860
• Japan	(1968)	910
• Jugoslavien	(1969)	1 050
• Venezuela	(1968)	1 120
• Finland	(1969)	1 120
• Chile	(1968)	1 810

Antal invånare per tandläkare i olika länder*Inhabitants per dental surgeon*

Källa: Statistical Yearbook 1970. U. N.

• Sverige	(1970)	1 110
• Sverige	(1969)	1 210
• Sverige	(1968)	1 260
• Norge	(1968)	1 240
• Danmark	(1968)	1 480
• Finland	(1969)	1 840
• Västtyskland (inkl Väst-Berlin)	(1968)	1 930
• USA	(1967)	2 020
• Israel	(1969)	2 090
• Frankrike	(1969)	2 520
• Schweiz	(1969)	2 530
• Sovjetunionen	(1969)	2 760
• Nya Zeeland	(1968)	3 070
• Canada	(1969)	3 100
• Australien	(1966)	3 330
• Nederländerna	(1968)	3 930
• Belgien	(1968)	5 650

Tab B 2. Legitimerade läkare och tandläkare fördelade efter kön och tjänstgöringsområde den 31 december 1970

Physicians and dentists according to sex and station

Källa: Socialstyrelsens läkarregister, Socialstyrelsens tandläkarregister.

Tjänstgöringsområde (län, städer) <i>Station (counties, county boroughs)</i>	Läkare				Tandläkare			
	Summa <i>Total</i>	Därav		På 1 000 inv (M+ Kv) <i>Per 1 000 inb. (M+ F)</i>	Summa <i>Total</i>	Därav		På 1 000 inv (M+ Kv) <i>Per 1 000 in. (M+ F)</i>
		Män	Kvinnor			Män	Kvinnor	
		<i>Male</i>	<i>Female</i>			<i>Male</i>	<i>Female</i>	
Stockholms stad	1 844	1 422	422	2,5	1 237	812	425	1,7
Stockholms län	1 258	982	275	1,7	668	426	242	0,9
Uppsala län	593	484	109	2,7	178	124	54	0,8
Södermanlands län	214	195	19	0,9	181	123	58	0,7
Östergötlands län	429	375	54	1,1	284	218	66	0,7
Jönköpings län	232	202	30	0,8	207	162	45	0,7
Kronobergs län	139	126	13	0,8	111	93	18	0,7
Kalmar län	174	151	23	0,7	156	126	30	0,6
Gotlands län	48	37	11	0,9	36	26	10	0,7
Blekinge län	124	107	17	0,8	120	83	37	0,8
Kristianstads län	227	202	25	0,9	220	176	44	0,8
Malmö stad	479	400	79	1,8	411	260	151	1,6
Malmöhus län i övrigt	878	739	138	1,9	446	308	138	1,0
Hallands län	169	149	20	0,9	168	123	45	0,9
Göteborgs stad	1 107	908	199	2,5	500	363	137	1,1
Göteborgs och Bohus län i övrigt	236	196	40	0,9	195	148	47	0,7
Älvsborgs län	336	286	50	0,8	276	222	54	0,7
Skaraborgs län	190	171	19	0,7	165	128	37	0,6
Värmlands län	241	212	29	0,8	208	156	52	0,7
Örebro län	278	238	40	1,0	208	164	44	0,8
Västmanlands län	211	182	29	0,8	155	112	43	0,6
Kopparbergs län	202	183	19	0,7	186	149	37	0,7
Gävleborgs län	224	198	26	0,8	189	147	42	0,6
Västernorrlands län	224	192	32	0,8	186	154	32	0,7
Jämtlands län	114	105	9	0,9	77	63	14	0,6
Västerbottens län	320	279	41	1,4	213	166	47	0,9
Norrbottnens län	173	151	22	0,7	177	141	36	0,7
Utomlands <i>Abroad</i>	436	364	72	.	143	95	48	.
Summa <i>Total</i>	11 100	9 236	1 862	1,4	7 301	5 268	2 033	0,9

Tabell B 2

Uppgifterna innefattar även icke yrkesverksamma.
Dessa redovisas på bostadsorten.

Tab B 3. Läkarkårens utveckling 1930–1970

Physicians

Källa: Matrikeln »Legitimerade läkare 1971», utgiven av socialstyrelsen (nyttillkomna läkare, bestånd och döda); uppgift från universitetskanslersämbetet (intagna på nybörjarkurs).

År Year	Intagna på ny- börjar- kurs <i>Admitted to study course</i>	Nyttillkomna genom <i>New addition through</i>		Därav nyttill- komna kvinnlige leg läk <i>Thereof female</i>	Döda <i>Dead</i>	Bestånd den 31/12 (leg + resolution) ¹		Därav yrkes- verk- samma <i>Thereof active (estimated number)</i>	Tillkommer ut- ländska läkare ²		Hela antalet yrkes- verk- samma <i>Total active</i>
		legitime- ring (svenskar) <i>licence (Swedes)</i>	Kungl Maj:ts resolution <i>Royal decree</i>			total	därav kvinnor <i>Thereof female</i>		utan generell behörig- het ³) ⁴	därav med tids- begränsad behörig- het ⁵	
1930	..	..	—	..	—	2 540	..	2 400	—	—	2 400
1940	194	119	1	..	42	3 436	..	3 242	..	—	..
1945	185	194	—	30	50	4 089	..	3 850	..	—	..
1950	304	218	47	38	52	4 915	445	4 631	263	—	4 894
1951	306	206	73	55	55	5 134	493	4 834	243	—	5 077
1952	310	186	29	40	52	5 285	528	4 978	255	—	5 233
1953	308	166	74	46	62	5 452	572	5 136	148	—	5 284
1954	309	209	34	44	68	5 619	623	5 296	181	—	5 477
1955	363	234	42	44	48	5 840	671	5 508	191	—	5 699
1956	410	259	29	46	59	6 045	721	5 698	167	—	5 865
1957	408	293	58	57	56	6 333	782	5 974	258	—	6 232
1958	410	302	36	56	55	6 602	841	6 229	375	94	6 604
1959	408	298	45	62	67	6 870	908	6 484	413	184	6 897
1960	431	252	45	56	67	7 095	967	6 694	433	218	7 127
			legitimering								
1961	457	250	130	63	62	7 413	1 024	6 997	380	183	7 377
1962	524	280	98	83	68	7 721	1 108	7 289	342	126	7 631
1963	566	309	88	85	74	8 044	1 188	7 628	339	121	7 967
1964	586	323	75	84	83	8 347	1 267	7 915	306	111	8 221
1965	652	343	72	96	73	8 696	1 332	8 240	274	83	8 514
1966	728	347	73	89	92	9 013	1 418	8 548	287	82	8 835
1967	801	394	70	97	81	9 406	1 530	8 921	317	94	9 238
1968	845	512	99	124	77	9 957	1 627	9 438	403	91	9 841
1969	896	524	120	138	90	10 512	1 765	9 963	413	81	10 376
1970	956	546	157	150	89	11 100	1 862	10 130	428	58	10 558

¹ Number of physicians (licence and decree).

² Foreign physicians (to be added).

³ Uppgifterna om utländska läkare, som saknar generell behörighet, är osäkra.

⁴ Not fully licenced.

⁵ Thereof temporary licence.

De sålunda legitimerade utländska läkarna fördelas på examensland som följer:

Danmark	31	Nederländerna	2
Finland	2	Peru	1
Island	7	Polen	11
Island och Danmark	1	Rumänien	1
Norge	27	Schweiz	4
		Spanien	1
Brasilien	1	Storbritannien	1
Bulgarien	3	Tjeckoslovakien	28
Frankrike	1	Turkiet	1
Grekland	3	Tyskland	16
Italien	2	Ungern	5
Jugoslavien	4	Österrike	3
Korea	1		

Tabell B 3

Utländska läkare, som immigrerat och önskar arbeta i Sverige, kan göra detta på grund av särskilt, tidsbegränsat förordnande på viss tjänst eller med på annat sätt begränsad behörighet, såvida de icke genom resolution av Kungl Maj:ts erhöill generell behörighet. Från och med år 1961 avskaffades sistnämnda form för tillståndsgivande och därtill kvalificerade läkare erhåller i stället legitimation som svenska läkare. Antalet sådana läkare 1970 var 157, vilket framgår av tabellen. Talet 546 till vänster därom motsvarar dem, som samma år legitimerats efter studier i Sverige i vanlig ordning.

Antalet yrkesverksamma läkare har tidigare schablonmässigt beräknats som 95 % av hela antalet legitimerade läkare men har för 1970 beräknats från uppgifter om yrkesverksamhet, som lämnats i den årliga anmälan till läkarregistret, se texten ovan.

Tab B 4. Sjuksköterskekérens utveckling 1930—1970 *Nurses*

År Year	Eleverplatser den 31/12 Capacity for intake of students	Intagna elever Admitted to study course	Tillskott Addition through		Avgångna på grund av Retired because of			Aktiva sjuksköt. med svensk legitimation den 1/9 Active, Swedish licence		Utländska utan svensk legi- timation den 31/12 (uppskatt- ning) Foreign
			Nyut- bildade graduation	Åter- inträdda m fl reinstatement	familje- skäl m m family reasons etc.	pension pension	döden death	Hela antalet Total	Därav sjuksköt. barn- morskor Nurse- midwives	
1930	706	640	556	10	107	60	26	7 077	..	..
1935	654	639	598	6	165	120	24	8 338	..	..
1940	1 024	995	609	27	219	141	40	8 847	..	..
1945	1 172	1 085	889	62	413	213	37	10 293	..	..
1950	1 387	1 382	964	132	347	102	15	12 501	211	314
1951	1 524	1 496	960	115	346	83	19	13 128	257	322
1952	1 549	1 544	1 097	207	282	97	25	14 028	313	305
1953	1 569	1 581	1 243	201	539	81	27	14 825	354	370
1954	1 611	1 596	1 310	227	574	110	18	15 660	410	200
1955	1 593	1 600	1 367	197	376	115	29	16 704	430	160
1956	1 591	1 624	1 499	193	322	154	26	17 894	450	168
1957	1 599	1 618	1 454	502	562	158	31	19 099	525	150
1958	1 611	1 657	1 427	474	739	181	32	20 045	603	168
1959	1 669	1 734	1 476	361	771	192	34	20 885	668	154
1960	1 857	1 872	1 447	793	1 032	179	28	21 886	645	172
1961	2 015	1 999	1 556	797	1 602	218	30	22 389	693	200
1962	2 323	2 185	1 612	868	1 517	228	30	23 094	750	324
legitimering										
1962 ny beräkning	2 323	2 185	1 660	..	..	..	30	20 766	750	324
1963	2 347	2 297	1 823	..	..	..	37	21 614	874	290
1964	2 532	2 486	1 945	..	..	..	28	22 559	941	270
1965	2 604	2 637	2 142	..	..	..	31	23 970	1 040	260
1966	2 699	2 697	2 242	..	..	..	24	24 637	1 126	350
1967	ca 3 000	2 801	2 585	..	..	..	44	26 203	1 250	250
1968	ca 3 000	2 917	2 925	..	..	..	29	28 653	1 210	330
1969	ca 3 000	2 988	3 886	..	..	..	41	31 779	1 306	330
1970	ca 3 000	3 084	2 895	..	..	..	39	33 911	1 543	330

Tabell B 4

Definitionen på »aktiv» (yrkesverksam) har ändrats fr o m år 1962 och beräkningen av antalet utförts i enlighet härmed. Med »aktiv» sjuksköterska menas nu sjuksköterska som var yrkesverksam den 1 september (dvs vid tidpunkten för den årliga anmälan) eller som nyexaminerats under kalenderåret, även om hon icke meddelat, att hon inträtt i yrkeslivet. Tidigare räknade man som aktiv sådan sjuksköterska, som arbetat minst två månader under året sedan förra årets anmälan, om hon då räknats som aktiv, eller sex månader, om hon räknats som passiv, plus nyexaminerade som ovan. De som i tabellen angivits som döda avser endast avlidna bland de aktiva. Hela antalet döda sjuksköterskor var 67 år 1970.

Socialstyrelsens sjuksköterskeregister upptog den 31 december 1970 50 887 personer under 66 års ålder. Av de preliminära uppgifter, som lämnats

angående yrkesaktivitet under tiden 1/9 1969 – 1/9 1970 framgår, att av sjuksköterskor under 60 år (exkl de under året legitimerade) hade, vad beträffar ogifta eller förut gifta, 77 % arbetat heltid under mer än 9 månader av det redovisade verksamhetsåret, medan 13 % hade varit yrkesverksamma under kortare tid. 10 % redovisade icke någon yrkesverksamhet. Av de gifta under 60 år hade 24 % arbetat fullt, 48 % haft kortare tids yrkesverksamhet eller deltidverksamhet och 28 % icke redovisat någon yrkesverksamhet. Av samtliga sjuksköterskor under 60 års ålder hade 40 % arbetat heltid under mer än 9 månader av det redovisade verksamhetsåret, medan 37 % hade utövat yrkesverksamhet av mindre omfattning. De som icke alls redovisat yrkesverksamhet under året utgjorde sålunda 23 % av hela antalet.

Vissa sjukskötersketjänster redovisas i tabell B 5.

Tab B 5. Vissa sjukskötersketjänster och barnmorsketjänster år 1970*Certain posts for nurses and midwives*

Källa: Årsberättelser från sjukhus, landsting och barnmorskestyrelser och personalinventering 1/10 1970.

Län eller stad, där tjänsten är stationerad <i>Counties, county boroughs</i>	Sjukskötersketjänster <i>Posts for nurses</i>						Barnmorsketjänster <i>Posts for midwives</i>					
	Vid anstalter för kroppssjukvård hos <i>Somatic hospitals</i>					I distriktsvård <i>P. H.</i>		Summa <i>Total</i>	Vid anstalter <i>Hospitals</i>	I öppen vård <i>Ambulatory care</i>		Summa <i>Total</i>
	staten	lands- ting etc	övriga	Summa <i>Total</i>	Vakanta med behov av vikarie	Antal <i>Total</i>	Därav besatta <i>Occupied</i>			Dis- trikts- vård	Före- byg- gande mödra- vård	
Stockholms stad ¹	608	1 343	220	2 171	96	43	43	2 214	76	—	18	94
Stockholms län	14	814	4	832	14	130	108	962	64	23	8	95
Uppsala län	408	169	—	577	12	53	38	630	19	9	4	32
Södermanlands län	—	386	10	396	5	81	78	477	25	10	—	35
Östergötlands län	—	769	—	769	23	83	79	852	34	13	7	54
Jönköpings län	11	512	1	524	12	76	71	600	28	15	2	45
Kronobergs län	—	295	—	295	4	55	49	350	16	10	2	28
Kalmar läns norra	—	150	—	150	—	86	69	511	25	14	—	39
Kalmar läns södra	—	272	3	275	6							
Gotlands län	—	104	—	104	5	21	17	125	4	—	—	4
Blekinge län	—	236	—	236	6	43	30	279	14	8	1	23
Kristianstads län	—	393	—	393	13	88	82	481	26	8	2	36
Malmö stad	—	542	—	542	13	16	16	558	17	—	33	50
Malmöhus län i övrigt	—	870	14	884	25	103	96	987	33	12	4	49
Hallands län	—	265	28	293	8	46	46	339	20	6	1	27
Göteborgs stad	—	1 166	20	1 186	48	29	26	1 215	46	—	8	54
Göteborgs o Bohus län i övrigt	—	450	—	450	21	69	52	519	32	13	3	48
Älvsborgs län	—	645	—	645	13	97	81	742	46	20	2	68
Skaraborgs län	—	330	—	330	2	75	60	405	30	10	—	40
Värmlands län	—	466	—	466	2	101	84	567	30	15	2	47
Örebro län	—	528	—	528	12	79	68	607	25	9	6	40
Västmanlands län	—	415	—	415	8	63	42	478	23	10	3	36
Kopparbergs län	—	481	—	481	24	83	72	564	28	12	1	41
Gävleborgs län	—	542	—	542	20	113	95	655	34	17	—	51
Västernorrlands län	—	533	—	533	4	98	87	631	28	20	—	48
Jämtlands län	9	276	13	298	2	62	54	360	9	18	1	28
Västerbottens län	—	452	—	452	11	78	63	530	29	25	—	54
Norrbottnens län	—	550	—	550	9	106	69	656	54	14	—	68
Summa <i>Total</i>	1 050	13 954	313	15 317	418	1 977	1 675	17 294	815	311	108	1 234
Därav vakanta med behov av vikarie <i>Vacant</i>	57	354	7	418	.	74	.	492	14	18	2	34

¹ Inklusive Karolinska sjukhuset, Norrbackainstitutet och Eugeniahemmet (sammanlagt 641 tjänster).**Tabell B 5**

Tabellen upptager icke av sjuksköterskor uppehållna tjänster inom mentalsjukvården och — med undantag av distriktsvården — ej heller sjukskötersketjänster i sådan öppen sjukvård, som icke är ansluten till anstalt. Kolumnen »Övriga» anstalter för kroppssjukvård upptager huvudsakligen tjänster hos huvudmän av kategori F (föreningar etc) och vissa enskilda sjukhus, se texten kapitel A, b under rubriken »Andra sjukhus av lasaretskaraktär», jämte sjukhemmet Solhöjden och Tranås kuranstalt.

Hem för långvarigt kroppssjuka lydande under socialvårdsmyndighet ingår icke. Detta bör observeras vid jämförelse med tabell A 10. Bland sjuksköterskorna i distriktsvård ingår 96 distriktssköterskebarnmorskor. Till de besatta tjänsterna i distriktsvården har räknats 71 vakanta tjänster med kompetent vikarie. Däremot är 228 tjänster, besatta med vikarie utan formell kompetens, ej medräknade. Första distriktsskötersketjänster är inte inräknade.

KAP. C

KOSTNADER FÖR HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Uppgifterna om *statens* utgifter för hälso- och sjukvårdsändamål har sammanställts efter publikationen Budgetredovisning utgiven av riksrevisionsverket. Alla poster som kunnat särskiljas som utgifter för hälso- och sjukvård samt för medicinsk forskning och undervisning har medräknats. Poster, som icke kunnat medtagas till följd av redovisningssättet är bl a kostnaderna för de statsanställdas pensionering, för driften av socialdepartementet och landstingens kanslier o dyl, ej heller kostnader för verksläkare och anvisningsläkare eller för byggnadsarbeten vid medicinska fakulteter. Investeringskostnader ingår med hela de belopp, som tagits i anspråk under redovisningsåret, och häruti skiljer sig vår framställning från den eljest brukliga, när det gäller statsutgifterna. Enligt praxis tages nämligen i regel endast en del (vanligen hälften) av de verkliga investeringsutgifterna med bland utgifterna det år medlen tages i anspråk. Genom att ta upp hela beloppet, uppnår man överensstämmelse med landstingens och städernas utom landsting redovisningssätt. Statsbidrag till anläggning och drift av bl a kommunal hälso- och sjukvård ingår bland statens kostnader, men givetvis icke bland landstingens, städernas o s v. I statens utgifter ingår icke statsbidrag till den allmänna sjukförsäkringen. Däremot har i tab C 1 och C 2 försäkringskassornas utgifter för sjukvård redovisats särskilt, och inbegriper därvid statsbidrag.

Uppgifterna rörande *landsting och städer utom landsting* har för åren 1960—1969 hämtats ur publikationen Kommunernas finanser (utgiven av statistiska centralbyrån) och för år 1970 sammanställts inom socialstyrelsen på till centralbyrån inkommet, ehuru icke slutgranskat material till samma publikation. Dessa preliminära uppgifter överensstämmer i regel rätt väl med centralbyråns definitiva. I landstingens och städernas redovisning ingår även kostnaden för de anställdas pensionering. Investeringskostnaderna avser hela utgiften under redovisningsåret, även om de bestritts med lånemedel. Följaktligen ingår icke avskrivningar, ej heller amorteringar på tidigare upptagna lån bland utgifterna. Nettoutgifterna för *övriga primärkommuner*, andra än städer utom landsting, för år 1970 var 59,3 miljoner kronor. På socialvårdsmyndighets stat upptagna kostnader för hälso- och sjukvård ingår i beloppen för nämnda »övriga primärkommuner».

I tabell C 1 har uppgifter om kostnaderna sammanställts, varvid totalbelopp (netto) för det allmännas drift- och investeringsutgifter för hälso- och sjukvård beräknats för åren 1960—1970.

Som ovan nämnts ingår icke vissa förvaltningskostnader m m i ovanstående belopp, som alltså icke är fullt kompletta. Redovisningen av utgifterna påverkas vidare av tidpunkten, då bidragsposter ställts till förfogande av vederbörande myndighet.

Tab C 1. Statens, allmänna försäkringskassornas, landstingens, städers utom landsting och övriga primärkommuners nettokostnader (drift- och anläggningskostnader) för hälso- och sjukvården åren 1960—1970 (1960/61—1970/71 för staten), milj kr. *Net expenses for health and sick care (operation and investments), million kronor*

Källa: För staten: Publikationen »Budgetredovisning» (utg. av riksrevisionsverket); för övriga »Kommunernas finanser» (SOS) och, för sista året, material till denna i statistiska centralbyrån.

	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1968	1969	1970
Staten <i>The State</i>	600,8	660,1	733,2	855,6	982,6	1 097,6	1 814,1	2 039,8	2 162,8
De allmänna försäkringskassorna <i>Public insurance funds</i>	386,5	422,2	455,6	509,4	560,2	624,6	1 038,9	1 141,3	1 425,1
Landstingen <i>Counties</i>	1 002,0	1 160,6	1 357,7	1 596,4	1 915,7	2 285,7	4 372,0	5 216,7	6 212,6*
Städer utom landsting <i>County boroughs</i>	384,3	423,1	490,4	494,1	581,3	705,5	1 074,9	1 159,8	1 313,6*
Övriga primärkommuner, andra än städer utom landsting <i>Other local communes</i>	17,7	20,8	21,8	31,8	44,8	38,3	70,1	75,9	59,3
Summa <i>Total</i>	2 391,3	2 686,8	3 058,7	3 487,3	4 084,6	4 751,7	8 370,0	9 633,5	11 173,4*
Total i medeltal per invånare, kr <i>Mean cost per inhabitant, kr</i>	319,6	357,2	404,4	458,6	533,1	614,4	1 057,9	1 209,0	1 389,2*

Tab C 2. Försäkringskassornas utgifter för sjukvård år 1970

Expenses of the insurance funds for care of the sick

Källa: Riksförsäkringsverkets publikation »Allmän försäkring».

	Milj kr	
Läkarvård och tandvård	525,3	Kassornas totala utgift var 4 774,1 milj kr. Huvuddelen av skillnaden mot tabellens summa hänför sig till utbetalning av sjukpenning o dyl. Förvaltningskostnaderna är icke medräknade i tabellen. De belöpte sig till 316,3 milj kr.
Resor till och från läkare och tandläkare	68,7	
Sjukhusvård	214,6	
Resor till och från sjukhus	30,1	
Utgifter enligt 2 kap 6 § AFL	30,9	
Utgifter enligt 2 kap 7 § AFL	39,4	
Läkemedelsutgifter	516,1	
Summa	1 425,1	

Tab C 3. Det allmännas nettokostnader för nyanläggning och investering (nybyggnader och nyuppsättning av inventarier) åren 1960—1970 (1960/61—1970/71 för staten) milj kr. *Investments for health and sick care, million kronor*

	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1968	1969	1970
Staten <i>The state</i>	105,56	101,17	98,25	95,01	111,75	99,91	211,37	240,74	222,4
Landstingen <i>County councils</i>	192,77	231,96	251,87	318,06	392,37	477,72	973,17	1 042,59	1 179,4*
Städer utom landsting <i>County boroughs</i>	39,38	41,81	45,38	45,31	62,72	115,51	232,78	239,87	282,5*
Summa <i>Total</i>	337,71	374,94	395,50	458,38	566,84	693,14	1 417,32	1 523,20	1 684,3*

Tab C 4. Driftkostnader (brutto) avseende sjukhus för somatisk och (eller) psykiatrisk vård

Annual running cost of somatic and mental hospitals

Källa: Sjukhusens årsberättelser

Sjukhustyp <i>Hospital type</i>	Milj kr				
	1960 ¹	1965	1968	1969	1970
Lasarett för huvudsakligen somatisk vård <i>General hospitals etc</i>	898,6	2 028,7	3 460,6	3 981,7	4 869,8
Andra sjukhus av lasarettskaraktär <i>Other hospitals of general hospital character</i>	29,5	64,0	85,6	91,6	99,9
Lasarett för psykiatrisk vård <i>Mental hospitals</i>	249,8	447,4	730,1	786,1	851,6
Sjukstugor och fristående förlossningshem <i>Cottage hospitals and maternity homes</i>	34,2	55,7	73,1	94,5	108,0
Mindre enskilda sjukhem <i>Private nursing homes</i>	9,9	20,0	24,1	25,2	28,1
Sjukhus och sjukhem för långvarigt kroppssjuka (uppskattning) <i>Homes for chronic sick (estimate)</i>	153,0	307,0	570,7	654,7	831,1
Landstings och städers utom landsting sjukhem för lätt-skötta psykiskt sjuka <i>Mental nursing homes: of county health authorities</i>	26,2	55,7	99,7	118,1	135,2
Enskilda sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka (uppskattning) <i>Ditto: private (estimate)</i>	6,0	16,3	31,8	41,0	45,8
Summa <i>Total</i>	1 407,2	2 994,8	5 075,7	5 792,9	6 969,5

¹ Exkl pensionsavgifter, avskrivningar och interna poster.

Tabell C 4

Kostnaderna avser sjukhusens bruttoutgifter för driften. Inga avdrag har nämligen gjorts för bl a bidrag och ersättningar från staten eller andra huvudmän eller för vårdavgifter.

För enskilda sjukhus och sjukhem och sjukhem för långvarigt kroppssjuka under socialvårdsmyndighet, som icke är skyldiga redovisa sin ekonomi i årsberättelsen, har utgifter uppskattats

med ledning av dagkostnaden för likartad vård.

Tabellen omfattar inte driftkostnader avseende inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda och epileptiker.

Beträffande vad som räknas som lasarett, »andra sjukhus av lasarettskaraktär» o s v hänvisas till texten i kapitel A, b: »Översikt av den slutna och öppna vården».

Bryter man ur tabell C 1 ut investeringskostnaderna, erhåller man ett resultat, som framgår av tabell C 3.

Förutom det allmännas drift- och anläggningskostnader för hälso- och sjukvård redovisas i detta kapitel även driftkostnader för olika sjukhustyper dels med totala belopp och dels per vård dag och per intagen. Dessa driftkostnader, som sjukhusen redovisar i sina årsberättelser, skall visa kostnaderna avseende sjukhusens egna patienter och inbegriper ej kostnader, som uppstått genom utförda prestationer åt andra än de egna patienterna. Bidrag och ersättningar från staten och från andra huvudmän och vårdavgifter för slutna och öppna vård avdras inte, varför sjukhusens redovisade kostnader kan benämnas bruttoutgifter för driften. Dessa kostnader avser såväl slutna som öppna vård, och när kostnaden per vård dag och per intagen anges, ingår alltså oriktigt den öppna vårdens kostnader i talen, vilket påpekas i kommentar till tabell C 5.

Tab C 5. Driftkostnad per vård dag resp per intagen 1950—1970

Running cost per bed-day and per admission

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

Sjukhus <i>Hospitals</i>	Dagkostnad, kr <i>Cost per bed-day</i>				Föränd- ring 1969— 1970, %	Kostnad per intagen, kr <i>Cost per admission</i>				Föränd- ring 1969— 1970, %
	1950 ¹	1960 ¹	1969	1970		1950 ¹	1960 ¹	1969	1970	
Undervisningslasarett <i>Teaching hospitals</i>	33,8	91,8	326,4	409,0	+25	554	1 344	3 943	4 837	+23
Städer utom landsting <i>Other specialized general hospitals in county boroughs</i>	..	..	275,9	354,5	+28	..	..	4 197	4 843	+15
Övriga delade lasarett <i>Other spec. general hospitals in county councils districts</i>	..	..	222,9	264,1	+18	..	..	2 937	3 490	+19
Speciallasarett <i>Single clinic hospitals</i>	—	—	287,1	345,3	+20	—	—	2 163	2 780	+29
Odelade lasarett <i>Non specialized hospitals</i>	25,5	62,9	154,7	174,7	+13	331	851	4 190	4 535	+ 8
Summa lasarett för huvud- sakligen kroppssjukvård <i>Total</i>	28,4	71,5	246,0	297,5	+21	409	972	3 246	3 882	+20
Lasarett för lungsjukvård <i>TB hospitals</i>	16,3	45,5	141,9	157,2	+11	.	.	.	.	.
Lasarett för infektionssjuk- domar <i>Epidemic hospitals</i>	21,1	59,3	269,0	307,3	+14	293	1 038	4 516	5 837	+29
Sjukstugor <i>Cottage hospitals</i>	19,8	46,0	124,7	151,9	+22	280	851	3 877	5 393	+39
Sjukhus och sjukhem för långvarigt kroppssjuka under sjukvårdsstyrelse <i>Homes for chronic sick under health authority</i>	12,4	29,0	102,5	117,4	+15	.	.	.	.	.
Lasarett för psykiatrisk vård <i>Mental hospitals</i>	..	25,1	98,9	113,0	+14	.	.	.	.	.
Sjukhem för lättsköta psykiskt sjuka under sjukvårds- styrelse <i>Mental nursing homes</i>	..	15,3	56,4	62,2	+10	.	.	.	.	.

¹ Exklusive pensionskostnader och kostnader för interna poster och avskrivningar.*Tabell C 5*

Lasarett för lungsjukvård och infektionssjukvård har i tabellen särredovisats, och lasarett, vari för-
utvarande mentalsjukhus ingår som psykiatriska
kliniker, har ej medtagits. Detta betingas av en
strävan att göra talen för olika år bättre jämför-
bara.

I såväl kostnader per vård dag som per intagen
ingår utgifterna för sjukhusens öppna vård, vilket
är oegentligt men oundvikligt, då sjukhusens bok-
föring i regel icke medger dessas särskiljande. En
specifikation av lasarettens driftkonton framgår
av tabell C 6.

Tab C 6. Lasarettens¹ driftkonton år 1970 *Specification of running cost of general hospitals*

Källa: Redogörelse B i lasarettens årsberättelser.

Kontobeteckning <i>Item</i>	Under- visnings- lasarett <i>Teaching hospitals</i>	Övr delade lasarett <i>Other specialized general hospitals</i>	Special- lasarett <i>Single clinic hospitals</i>	Odelade lasarett <i>Non-spe- cialized general hospitals</i>	Summa <i>Total</i>		
		Städers utom landsting	Landstings exkl ²				
Hela utgiften, 1 000-tal kronor <i>Total cost, 1 000 kr</i>							
Löner o arvoden o avgifter till sjuk- o yrkesskadeförsäkring <i>Salaries, insurance contributions</i>	756 553	210 281	1 603 173	332 081	36 150	50 874	2 989 112
Läkemedel <i>Drugs</i>	43 741	15 831	91 223	17 268	1 886	2 572	172 521
Sjukvårdsartiklar <i>Dressings</i>	52 898	12 184	95 030	14 824	1 215	2 171	178 322
Förbrukningsartiklar o råvaror <i>Articles of consumption and raw materials</i>	57 448	19 758	160 941	38 773	3 013	5 397	285 330
Administration o div <i>Office expenses</i>	17 985	3 234	29 458	6 087	466	1 254	58 484
Främmande tjänster <i>Outside services</i>	64 971	23 451	100 883	20 247	5 479	3 189	218 220
Vårdavg o bidrag, skatter, försäkringsavgifter m m <i>Care by others, insurance, taxes, etc</i>	304	116	2 621	2 717	25	57	5 840
Interna poster och avskrivningar <i>Internal items and depreciations</i>	82 788	29 190	259 083	51 096	5 053	6 527	433 737
Pensionskostnader <i>Superannuation</i>	79 225	48 505	225 156	41 705	3 485	7 311	405 387
Summa kostnader <i>Total</i>	155 913	362 550	2 567 568	524 798	56 772	79 352	4 746 953
Summa kostnader exkl pensionskostnader, interna poster o avskrivningar	993 900	284 855	2 083 329	431 997	48 234	65 514	3 907 829
Per vård dag, kronor <i>Per bed-day, kr</i>							
Löner och arvoden o avgifter till sjuk- o yrkesskadeförsäkring	267,71	205,60	164,89	114,89	219,86	112,00	175,00
Läkemedel	15,48	15,48	9,38	5,97	11,47	5,66	10,10
Sjukvårdsartiklar	18,72	11,91	9,77	5,13	7,39	4,78	10,44
Förbrukningsartiklar o råvaror	20,33	19,32	16,55	13,41	18,33	11,88	16,71
Administration och diverse	6,36	3,16	3,03	2,11	2,83	2,76	3,43
Främmande tjänster	22,99	22,93	10,38	7,01	33,32	7,02	12,78
Vårdavg o bidrag, skatter, försäkringsavgifter m m	0,11	0,11	0,27	0,94	0,15	0,13	0,34
Interna poster o avskrivningar	29,30	28,54	26,65	17,68	30,73	14,37	25,39
Pensionskostnader	28,03	47,42	23,16	14,43	21,20	16,09	23,73
Summa kostnader	409,03	354,47	264,08	181,57	345,28	174,69	277,92
Summa kostnader exkl pensionskostnader, interna poster o avskrivningar	351,70	278,51	214,27	149,46	293,35	144,23	228,80
Procentuell fördelning <i>Percentages</i>							
Löner och arvoden och avgifter till sjuk- och yrkesskadeförsäkring	65,4	58,0	62,4	63,3	63,7	64,1	63,0
Läkemedel	3,8	4,4	3,6	3,3	3,3	3,3	3,6
Sjukvårdsartiklar	4,6	3,4	3,7	2,8	2,1	2,7	3,8
Förbrukningsartiklar och råvaror	5,0	5,4	6,3	7,4	5,3	6,8	6,0
Administration och diverse	1,6	0,9	1,1	1,2	0,8	1,6	1,3
Främmande tjänster	5,6	6,5	3,9	3,9	9,7	4,0	4,6
Vårdavg o bidrag, skatter, försäkringsavgifter m m	0,0	0,0	0,1	0,5	0,1	0,1	0,1
Interna poster och avskrivningar	7,2	8,0	10,1	9,7	8,9	8,2	9,1
Pensionskostnader	6,8	13,4	8,8	7,9	6,1	9,2	8,5
Summa kostnader	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Vårdplatser (fastställt antal) den 31/12							
<i>Beds</i>	10 559	3 552	34 640	9 247	653	1 569	60 220
Vård dagar, 1 000-tal <i>Bed-days</i>	2 826	1 023	9 723	2 890	164	454	17 080

¹ För huvudsakligen somatisk vård resp somatisk och psykiatrisk vård. Lasarett för lungsjukvård och infektions- sjukvård ingår ej. — ² Lasarett vari f d mentalsjukhus ingår (Västerviks, Örebro, Bollnäs, Härnösands, Sundsvalls och Östersund-Frösö sjukhus).

KAP. D

SJKDOMAR, FÖRLOSSNINGAR M. M.

a. Smittsamma sjukdomar.

De nedan redovisade uppgifterna är grundade på den rapportering enligt smittskyddslagen som sker av länsläkarna (förste stadsläkarna) till Statens bakteriologiska laboratorium.

De anmälningspliktiga sjukdomarna indelas i tre grupper, allmänfarliga, veneriska och övriga smittsamma sjukdomar. Sjukdomar med anmälningsplikt uppräknas i tabell D 1. En historisk översikt av vissa av dessa från år 1875 finns i tabell D 3.

Antalet fall av tyfoidfeber under 1970 var 12, varav en smittbärare. Antalet rapporterade fall av paratyfoid var lägre än 1969, 33 kliniska fall och 5 smittbärare, en fortsatt minskning från 1968.

Av salmonellaenteriter rapporterades 1 089 kliniska fall och 489 smittbärare, vilka tal är lägre än 1969. De humanbakteriologiska laboratorierna rapporterade 2 fall av *Salmonella paratyphi A*, 45 fall av *Salmonella paratyphi B* och 2 367 fall av *Salmonella enteriter* (sjukdomsfall och smittbärare).

Av undulantfeber rapporterades 5 fall.

Bacillär dysenteri rapporterades i 147 fall, varav 32 smittbärare och amöbadysenteri i 45 fall.

Antalet fall av scharlakansfeber har minskat från 1969 med 1 300 fall till 5 040 fall, en fortsatt minskning från år 1968.

Meningokockinfektioner förekom i 98 fall, en fortsatt minskning från 1968.

Av polio rapporterades inte något fall.

Epidemisk gulstot visade en minskning och var 1 000 fall. Därtill kom 1 098 fall av inokulationsgulstot, likaledes en minskning.

Primär meningoencephalit av infektiös typ rapporterades i 487 fall, en fortsatt minskning och halvering av antalet fall från 1967.

Viruslaboratorierna rapporterade 168 fall av coxsackievirusinfektioner, därav 68 fall av typ B 3, Echo-virus påvisades i 91 fall, varav Echo 9 i 24 fall, Echo 16 i 15 fall och Echo 30 i 14 fall. Adenovirus typ 1—7 rapporterades i 149 fall.

För tjänsteläkare föreligger skyldighet att till länsläkaren anmäla (summeriskt) även fall av epidemisk influensa, mässling, påssjuka, kikhosta och röda hund (MF 1968:84), vilken månadsvis redovisar fallen till Statens Bakteriologiska laboratorium.

Av röda hund rapporterades 5 500 fall och av påssjuka 15 300; de övriga sjukdomarna framgår av följande.

	Kikhosta	Mässling	Influensa		Kikhosta	Mässling	Influensa
1950	14 400	6 400	40 000	1965	5 000	30 000	58 000
1955	12 700	42 200	17 400	1969	1 000	13 500	182 000
1960	9 000	11 000	136 000	1970	2 200	12 900	74 000

Tab D 1. Antal fall av anmälningspliktiga smittsamma sjukdomar med undantag av veneriska sjukdomar åren 1955—1970 (kliniska fall). Cases of notifiable infectious diseases (clinical cases) except venereal

Källa: Sammanställning från Statens bakteriologiska laboratorium.

Nr i den internationella klassifikationen ICD 1965	Diagnosens benämning <i>Diagnoses</i>	1955	1960	1965	1968	1969	1970
Allmänfarliga sjukdomar¹ Infectious diseases of public concern							
	Karantänssjukdomar ² <i>Quarantinable diseases</i>	—	—	—	—	—	1 ³
001	Nervfeber (tyfoidfeber) <i>Typhoid fever</i>	18	14	5	18	9	11
002	Paratyfoidfeber <i>Paratyphoid fever</i>	—	—	67	77	55	33
003	Annan salmonella infektion <i>Other salmonella infections</i>	685	628	1 156	1 170	1 430	1 089
004	Rödsot (dysenteri) <i>Bacillary dysentery</i>	484	123	92	109	139	115
006	Amöbadysenteri <i>Amoebic dysentery</i>	—	9	5	10	32	45
036	Meningokocksjukdom <i>Meningococcal meningitis</i>	65	64	229	118	107	98
040—044	Akut barnförlamning (polio) <i>Acute polio</i>	486	18	1	—	—	—
	Primär icke-varig hjärn- och hjärnhinneinflammation <i>Non purulent meningitis and meningococcal meningitis</i>	240	427	627	712	574	487
100	Weils sjukdom och andra leptospiroser <i>Weil's disease and other leptospiroses</i>	5	—	1	—	—	—
070	Epidemisk gulsot <i>Infectious hepatitis</i>	1 038	873	1 236	1 803	1 289	1 000
	Inokulationsgulsot <i>Inoculation hepatitis</i>	..	..	..	..	1 233	1 098
032	Difteri <i>Diphtheria</i>	4	2	—	—	—	—
022	Mjältbrand <i>Anthrax</i>	—	—	—	—	—	—
073	Papegojsjuka <i>Psittacosis</i>	—	5	14	47	79	59
030	Spetälska (lepra) <i>Leprosy</i>	—	—	—	—	1	—
Övriga anmälningspliktiga sjukdomar Other infectious diseases with individual notification							
005, 10	Botulism	..	..	..	..	1	1
	Elakartad gastroenterit hos barn under 2 år <i>Malignant gastro-enteritis in children under 2 years</i>	2	47	55	72	41	32
027, 01—, 09	Listerios <i>Listeriose</i>	..	5	3	2	2	1
034, 10—, 19	Scharlakansfeber <i>Scarlet fever</i>	7 581	11 827	4 006	9 764	6 371	5 040
021	Tularemi <i>Tularaemia</i>	1	229	1	15	6	538
023	Undulantfeber <i>Brucellosis</i>	3	2	1	3	2	5
037	Stelkramp <i>Tetanus</i>	..	..	..	..	1	5
125	Filarios <i>Filariasis</i>	..	..	..	..	30	69
120	Schistosomiasis	..	..	..	..	16	19
124	Trikinos <i>Trichinosis</i>	..	..	..	..	34	5
084	Malaria <i>Malaria</i>	5	10	13	24	28	33
130	Toxoplasmos <i>Toxoplasmosis</i>	..	..	..	..	14	16
	Summa <i>Total</i>	10 617	14 283	7 512	13 944	11 494	9 800

¹ Exkl tuberkulos som redovisas i annat sammanhang. — ² 000 Kolera, 020 Pest, 050 Smittkoppor, 060 Gula febern, 080-81 Fläckfeber, 088 Återfallsfeber. — ³ Fläckfeber.

Tab D 2. Insjuknade i smittsamma sjukdomar med individuell anmälningsplikt, med undantag av veneriska sjukdomar, länsvis år 1970

Cases of notifiable infectious diseases (except venereal) reported during the year, by county.

Källa: Se tabell D 1. (English translation, see table D 1).

Län, städer <i>Counties, county boroughs</i>	Allmänfarliga sjukdomar							070,09 Epidemisk gulsot	Inokulations- gulsot	073 Pape- goj- sjuka	
	Karantäns- sjuk- domar	Nerv- feber (tyfoid- feber)	Para- tyfoid- feber	Annan salmone- lla inf	Dysen- teri (rödsot)	Amöba- dysenteri	Menin- gokock- menin- git (epid. hjärn- hjärnhin- neinfl.)				
Stockholms stad	—	3	1	112	8	13	12	61	206	360	8
Stockholms län	—	2	7	109	12	8	17	36	114	92	3
Uppsala län	—	1	—	17	8	3	2	10	11	53	—
Södermanlands län	—	—	1	86	7	—	4	37	25	14	1
Östergötlands län	—	1	1	48	4	—	1	38	37	32	2
Jönköpings län	—	—	—	56	3	3	1	14	27	18	12
Kronobergs län	1 ¹	—	1	20	9	—	—	17	5	1	—
Kalmar län	—	—	1	19	13	1	1	17	10	7	—
Gotlands län	—	—	1	8	2	—	—	10	10	—	—
Blekinge län	—	—	—	23	2	1	3	12	18	12	—
Kristianstads län	—	—	—	12	1	—	1	24	19	17	—
Malmö stad	—	—	3	78	7	7	6	—	59	100	2
Malmöhus län i övr	—	—	7	81	21	3	3	38	55	79	3
Hallands län	—	—	1	33	—	—	2	25	17	16	2
Göteborgs stad	—	1	3	88	7	3	6	34	110	87	4
Göteb o Bohus län i övrigt	—	1	—	29	1	1	2	20	23	11	—
Älvsborgs län	—	1	—	35	—	—	3	21	54	19	2
Skaraborgs län	—	—	1	18	—	—	4	9	27	10	—
Värmlands län	—	1	1	20	1	1	4	—	18	25	7
Örebro län	—	—	—	20	1	—	4	7	31	19	10
Västmanlands län	—	—	—	38	2	—	1	23	22	37	1
Kopparbergs län	—	—	4	19	2	—	5	1	9	8	—
Gävleborgs län	—	—	—	21	1	—	4	10	31	9	—
Västernorrlands län	—	—	—	33	1	1	7	4	18	11	—
Jämtlands län	—	—	—	13	1	—	2	10	9	2	—
Västerbottens län	—	—	—	31	1	—	—	5	13	46	—
Norrbottens län	—	—	—	22	—	—	3	4	22	13	2
Summa	1	11	33	1 089	115	45	98	487	1 000	1 098	59

¹⁾ 080—81 Fläckfeber.

Län, städer	Övriga anmälningspliktiga sjukdomar											
	005,10 Botu- lism	Elak- artad gastro- enterit hos barn under 2 år	027,01 —,09 Liste- rios	034,10 —,19 Schar- lakans- feber	021 Tular- emi	023 Undu- lant feber	037 Stel- kramp	125 Fila- rios	120 Schisto- somi- asias	124 Triki- nos	084 Mala- ria	130 Toxo- plasmos
Stockholms stad	—	1	—	149	2	3	1	11	3	—	7	—
Stockholms län	—	5	—	482	6	1	—	4	1	—	1	—
Uppsala län	—	—	—	155	—	—	—	4	—	—	1	1
Södermanlands län	—	6	—	134	1	—	—	2	2	—	—	—
Östergötlands län	—	2	—	237	1	—	—	3	—	1	1	—
Jönköpings län	—	4	—	182	—	—	—	20	5	—	3	1
Kronobergs län	—	1	—	99	—	—	—	1	—	—	1	—
Kalmar län	—	—	—	350	—	—	—	2	—	—	2	—
Gotlands län	—	1	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge län	—	—	—	332	—	—	—	—	—	—	—	1
Kristianstads län	—	—	1	195	—	—	—	1	—	—	1	—
Malmö stad	—	—	—	59	—	—	—	—	—	—	—	6
Malmöhus län i övr	—	—	—	134	—	—	1	—	2	—	1	1
Hallands län	—	—	—	47	1	—	1	1	—	—	—	—
Göteborgs stad	—	2	—	143	—	—	—	2	1	1	6	1
Göteb o Bohus län i övrigt	—	—	—	36	—	—	2	—	—	—	2	—
Älvsborgs län	—	—	—	161	—	—	—	4	1	—	—	3
Skaraborgs län	—	1	—	198	—	1	—	1	1	—	1	—
Värmlands län	—	—	—	122	1	—	—	—	—	—	—	—
Örebro län	—	—	—	260	1	—	—	1	—	—	1	—
Västmanlands län	—	3	—	281	6	—	—	4	2	—	—	—
Kopparbergs län	—	—	—	60	24	—	—	1	1	—	1	—
Gävleborgs län	—	2	—	173	11	—	—	1	—	—	—	—
Västernorrlands län	—	2	—	416	6	—	—	5	—	—	3	1
Jämtlands län	—	—	—	67	—	—	—	—	—	1	—	—
Västerbottens län	1	1	—	239	92	—	—	—	—	2	—	1
Norrbottens län	—	1	—	322	386	—	—	1	—	—	1	—
Summa	1	32	1	5 040	538	5	5	69	19	5	33	16

Tab D 3. Vissa smittsamma sjukdomar 1875–1970. Sjukdomar och nummer enligt internationell statistisk klassifikation

Infectious diseases 1875–1970. Numbering according to the international statistical classification

Källa: Rapporter insända av länsläkare och med dem jämställda förste stadsläkare och sammanställningar från Statens bakteriologiska laboratorium.

År	001-003	004	034, 10-19	032	036	040-044	År	Salmo-nella-infek-tioner	Dysen-teri	Schar-lakans-feber ¹	Difteri	Menin-go-kock-menin-git	Polio*
Year	Salmo-nella-infek-tioner	Dysen-teri	Schar-lakans-feber ¹	Dipht-heria	Men-ingo-kock-menin-git	Polio	Year	Salmo-nella-infek-tioner	Dysen-teri	Schar-lakans-feber ¹	Difteri	Menin-go-kock-menin-git	Polio*
	<i>Salmo-nella in-fectios</i>	<i>Bacil-lary dysen-tery</i>	<i>Scarlet fever</i>		<i>Me-ningo-coccal menin-gitis</i>								
							1920	1 266	71	9 750	26 448	102	181
							1921	1 123	125	9 264	15 133	120	141
							1922	896	63	10 718	6 610	79	112
							1923	808	37	10 829	4 840	85	309
							1924	1 401	82	10 882	4 240	115	656
							1925	1 458	108	10 613	3 820	136	517
							1926	816	59	8 513	3 561	147	341
							1927	417	77	5 289	3 776	127	375
							1928	440	60	6 017	2 820	131	482
							1929	456	97	8 533	2 630	112	950
							1930	541	128	8 046	4 178	67	304
							1931	337	626	5 922	2 576	62	98
							1932	597	1 385	5 241	1 933	58	777
							1933	294	1 437	7 425	1 708	56	506
							1934	382	1 557	10 912	935	48	1 173
							1935	429	776	8 081	916	45	1 049
							1936	511	464	7 567	781	51	3 112 ²
							1937	545	328	14 572	299	51	1 888 ²
							1938	447	522	26 113	107	53	1 450 ²
							1939	479	228	40 505	181	31	615 ²
							1940	456	166	24 373	290	32	450 ²
							1941	643	652	12 953	280	104	720 ²
							1942	270	1 458	20 684	1 284	110	750 ²
							1943	444	1 669	29 812	2 457	77	2 198 ²
							1944	258	1 786	29 537	3 868	118	2 716 ²
							1945	359	661	15 931	2 620	90	2 446 ²
							1946	677	480	12 087	932	130	558 ²
							1947	1 206	442	11 111	357	86	1 481 ²
							1948	362	123	7 744	206	67	818 ²
							1949	212	168	23 960	73	60	2 560 ²
							1950	391	180	34 527	71	45	1 704 ²
							1951	160	102	13 661	30	46	551 ²
							1952	147	94	7 816	30	30	492 ²
							1953	8 770	432	5 413	13	30	5 090 ²
							1954	812	128	5 545	1	51	1 009
							1955	703	484	7 581	4	65	486
							1956	481	67	9 027	—	72	549
							1957	1 035	70	6 422	11	118	250
							1958	562	40	10 389	1	79	192
							1959	650	66	18 256	—	91	56
							1960	642	123	11 827	2	64	18
							1961	572	93	5 962	2	112	124
							1962	1 113	147	4 124	1	180	14
							1963	916	58	3 580	—	138	—
							1964	1 016	48	4 983	—	148	1
							1965	1 228	92	4 006	—	229	1
							1966	1 470	86	5 742	—	164	4
							1967	1 393	65	6 046	—	106	—
							1968	1 265	109	9 764	—	118	—
							1969	1 494	139	6 371	—	107	—
							1970	1 133	115	5 040	—	98	—

¹ Även puerperal scarlatina (stat. klass. 670,08). — * Inkl fall utan förflamning, vilka enligt uppgifter, som finns för vart och ett av åren 1936–1953 utgjorde respektive 517, 246, 163, 70, 56, 170, 121, 258, 265, 610, 133, 416, 182, 717, 540, 212, 129 och 2 061. För åren efter 1953 hänvisas till tab D 1 i föregående årgångar av denna publikation. För åren före 1936 är antalet okänt.

Tab D 4. Fall av venerisk sjukdom år 1970 fördelade efter bostadsort

Cases of venereal diseases according to domicile

Källa: Sammanställning från statens bakteriologiska laboratorium.

Län, vissa städer <i>Counties, county boroughs</i>	Ärvt syfilis <i>Congenital syphilis</i>		Förvärvat syfilis <i>Acquired syphilis</i>			Gonorré <i>Gonorrhoea</i>			Ulcus molle <i>Chancroid</i>			Summa ¹ <i>Total</i>	På 1 000 av folk- mängden <i>Per 1 000 inhabitants</i>
	M	Kv	M	Kv	Summa	M	Kv	Summa	M	Kv	Summa		
	M	F	M	F	Total	M	F	Total	M	F	Total		
Bostadsort Patients' domicile													
Stockholms stad	—	—	86	28	114	4 246	3 301	7 547	4	—	4	7 665	10,2
Stockholms län	—	—	15	12	27	1 632	1 552	3 184	—	—	—	3 211	4,5
Uppsala län	—	—	4	3	7	868	922	1 790	—	—	—	1 797	8,6
Södermanlands län	—	1	2	—	2	542	468	1 010	—	—	—	1 013	4,1
Östergötlands län	—	—	6	3	9	961	726	1 687	—	—	—	1 696	4,5
Jönköpings län	—	—	2	2	4	471	371	842	3	—	3	849	2,8
Kronobergs län	—	—	1	—	1	249	187	436	—	—	—	437	2,6
Kalmar län	—	1	5	5	10	259	232	491	—	—	—	502	2,1
Gotlands län	—	—	2	2	4	120	97	217	—	—	—	221	4,1
Blekinge län	—	—	3	—	3	277	206	483	1	—	1	487	3,2
Kristianstads län	—	—	3	3	6	319	306	625	—	—	—	631	2,4
Malmö stad	—	—	10	6	16	1 225	967	2 192	1	—	1	2 209	8,6
Malmöhus län i övrigt	—	—	16	6	22	1 059	870	1 929	1	—	1	1 952	4,3
Hallands län	—	—	5	3	8	146	105	251	—	—	—	259	1,3
Göteborgs stad	—	—	24	12	36	2 531	1 906	4 437	1	—	1	4 474	10,0
Göteb. o Bohus län i övr	—	—	4	—	4	344	280	624	—	—	—	628	2,4
Älvsborgs län	—	—	5	3	8	718	687	1 405	—	—	—	1 413	3,5
Skaraborgs län	—	—	—	1	1	396	318	714	—	—	—	715	2,8
Värmlands län	—	—	1	1	2	574	506	1 080	1	—	1	1 083	3,8
Örebro län	—	—	3	2	5	651	635	1 286	—	—	—	1 291	4,7
Västmanlands län	—	—	4	1	5	545	482	1 027	—	—	—	1 032	4,0
Kopparbergs län	—	—	1	3	4	501	427	928	—	—	—	932	3,4
Gävleborgs län	—	—	8	3	11	750	652	1 402	3	—	3	1 416	4,8
Västernorrlands län	—	—	6	1	7	630	500	1 130	—	—	—	1 137	4,2
Jämtlands län	—	—	—	1	1	311	230	541	—	—	—	542	4,3
Västerbottens län	—	—	1	1	2	348	352	700	—	—	—	702	3,0
Norrbottnens län	—	—	1	2	3	524	403	927	—	—	—	930	3,6
Summa Total 1970	—	2	218	104	322	21 197	17 688	38 885	15	—	15	39 224	4,9
» » 1969	2	—	274	99	373	19 201	15 219	34 420	13	7	20	34 815	4,3
» » 1968	—	—	199	79	278	17 291	12 923	30 214	6	—	6	30 498	3,8
» » 1967	3	1	215	119	334	14 950	11 024	25 974	5	—	5	26 317	3,3
» » 1966	—	5	299	130	429	14 542	10 460	25 002	5	—	5	25 441	3,2
» » 1965	4	3	328	156	484	14 393	9 707	24 100	10	1	11	24 602	3,2
» » 1960	1	—	66	23	89	11 501	6 972	18 473	6	—	6	18 569	2,5
» » 1955	6	3	105	63	168	9 027	4 825	13 852	16	—	16	14 045	1,9
» » 1950	8	12	358	250	608	7 005	3 207	10 212	40	3	43	10 883	1,5

¹ Tillkommer 17 fall av venerisk lymfogranulom.

Tab D 5. Gonorré 1950–1970 *Gonorrhoea*

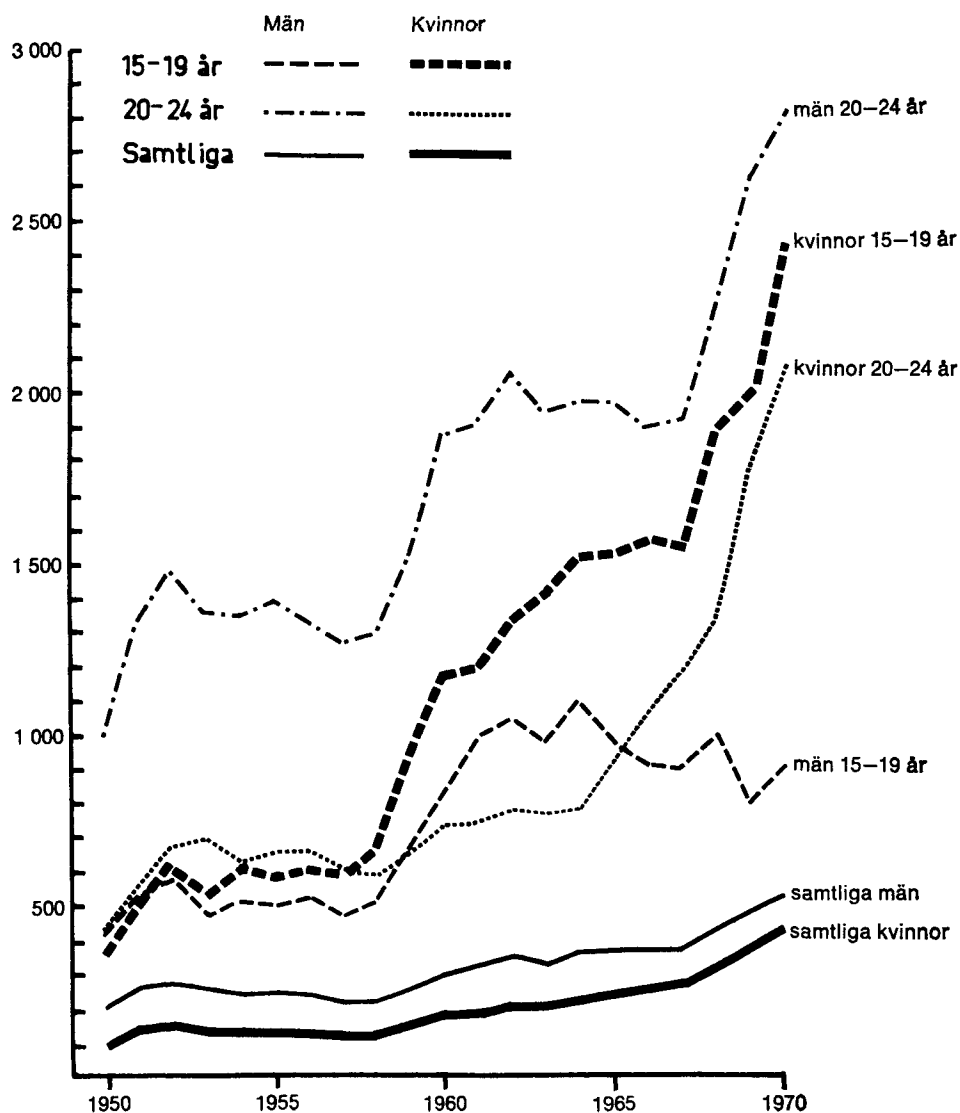
Källa: Sammanställning från Statens bakteriologiska laboratorium.

	Rapporterade fall Reported cases						Fall per 100 000 invånare Cases per 100 000 inhabitants					
	Ålder, år Age, years					Summa Total	Ålder, år Age, years					Summa Total
	0—9	10—14	15—19	20—24	25— ¹		0—9	10—14	15—19	20—24	25— ¹	
Män Male												
1950	7	5	872	2 353	3 768	7 005	..	2,2	411,5	1 009,4	170,1	200,4
1955	—	6	1 142	2 989	4 890	9 027	..	2,1	502,2	1 387,3	213,4	249,4
1956	1	3	1 234	2 881	4 794	8 913	..	1,0	528,2	1 335,5	207,8	244,4
1957	1	4	1 163	2 766	4 194	8 128	..	1,2	478,1	1 270,8	180,8	221,2
1958	—	6	1 333	2 880	4 070	8 289	..	1,8	517,3	1 300,5	174,6	224,1
1959	1	6	1 859	3 422	4 280	9 568	..	1,8	676,8	1 507,5	182,9	257,3
1960	2	16	2 441	4 348	4 694	11 501	..	5,0	832,3	1 868,4	200,1	308,0
1961	—	21	3 091	4 550	4 759	12 421	..	6,8	992,8	1 901,9	202,2	331,1
1962	1	14	3 414	5 231	4 824	13 484	..	4,8	1 044,4	2 052,8	203,6	356,6
1963	3	11	3 237	5 286	4 349	12 886	..	3,8	986,1	1 938,1	182,9	338,7
1964	4	14	3 572	5 745	4 683	14 018	..	5,0	1 105,0	1 963,0	195,5	365,1
1965	2	10	3 099	6 228	5 054	14 393	..	3,6	980,4	1 968,4	209,3	370,7
1966	1	10	2 810	6 327	5 394	14 542	..	3,6	919,4	1 893,6	221,5	371,0
1967	3	9	2 675	6 526	5 763	14 976	..	3,3	902,5	1 918,9	234,7	379,9
1968	1	6	2 885	7 551	6 828	17 291	..	2,2	997,8	2 225,3	275,5	436,7
1969	1	10	2 337	8 827	8 026	19 201	..	3,7	823,0	2 598,0	319,2	480,4
1970	2	5	2 632	9 606	8 952	21 197	..	1,8	930,1	2 840,2	353,3	527,8
Kvinnor Female												
1950	15	8	759	959	1 466	3 207	..	3,7	368,0	415,8	64,2	91,1
1955	8	31	1 316	1 413	2 057	4 825	..	11,1	595,7	656,3	87,0	132,4
1956	11	34	1 382	1 419	2 051	4 897	..	11,5	609,5	662,9	86,1	133,5
1957	5	52	1 409	1 311	1 825	4 602	..	16,9	598,2	610,3	76,2	124,6
1958	6	94	1 655	1 294	1 700	4 749	..	30,2	664,7	594,4	70,6	127,8
1959	8	94	2 530	1 459	1 762	5 853	..	30,4	956,6	655,7	72,9	156,7
1960	15	134	3 317	1 675	1 831	6 972	..	44,4	1 178,8	736,4	75,5	185,9
1961	12	198	3 565	1 747	1 769	7 291	..	67,7	1 194,4	748,2	72,7	193,4
1962	9	179	4 185	1 946	1 787	8 106	..	64,3	1 334,5	781,7	72,9	213,3
1963	6	187	4 428	2 022	1 608	8 251	..	69,1	1 409,8	771,2	65,2	215,9
1964	13	215	4 734	2 204	1 752	8 918	..	81,6	1 523,8	786,2	70,6	231,3
1965	10	181	4 618	2 866	2 032	9 707	..	69,4	1 526,9	959,7	81,3	249,5
1966	10	137	4 587	3 355	2 371	10 460	..	52,7	1 567,4	1 064,4	94,2	266,6
1967	6	152	4 410	3 831	2 599	10 998	..	58,6	1 554,8	1 185,1	102,4	278,4
1968	7	136	5 203	4 393	3 184	12 923	..	52,8	1 886,4	1 348,9	124,2	325,3
1969	6	100	5 505	5 808	3 800	15 219	..	38,7	2 033,3	1 784,4	146,2	379,7
1970	4	128	6 594	6 705	4 257	17 688	..	49,6	2 441,5	2 073,4	162,6	439,3
Båda könen Both sexes												
1950	22	13	1 631	3 312	5 234	10 212	..	2,9	390,1	714,2	116,3	145,6
1955	8	37	2 458	4 402	6 947	13 852	..	6,5	548,3	1 021,9	149,1	190,7
1956	12	37	2 616	4 300	6 845	13 810	..	6,1	568,2	1 000,5	146,0	188,8
1957	6	56	2 572	4 077	6 019	12 730	..	8,9	537,1	942,7	127,6	172,8
1958	6	100	2 988	4 174	5 770	13 038	..	15,7	589,7	950,4	121,8	175,8
1959	9	100	4 389	4 881	6 042	15 421	..	15,8	814,0	1 085,9	127,0	206,9
1960	17	150	5 758	6 023	6 525	18 473	..	24,2	1 002,0	1 308,9	136,7	246,8
1961	12	219	6 656	6 297	6 528	19 712	..	36,5	1 091,5	1 332,1	136,3	262,1
1962	10	193	7 599	7 177	6 611	21 590	..	33,8	1 186,4	1 424,7	137,1	284,8
1963	9	198	7 665	7 308	5 957	21 137	..	35,6	1 193,3	1 366,2	123,0	277,1
1964	17	229	8 306	7 949	6 435	22 936	..	42,2	1 310,2	1 387,3	132,0	298,1
1965	12	191	7 717	9 094	7 086	24 100	..	35,6	1 247,6	1 478,6	144,2	310,1
1966	11	147	7 397	9 682	7 765	25 002	..	27,4	1 236,4	1 491,1	156,8	318,8
1967	9	161	7 085	10 357	8 362	25 974	..	30,2	1 221,5	1 561,3	167,4	329,1
1968	8	142	8 088	11 964	10 012	30 214	..	26,8	1 431,6	1 796,7	198,5	380,9
1969	7	110	7 842	14 635	11 826	34 420	..	20,7	1 413,7	2 199,9	231,3	430,0
1970	6	133	9 226	16 311	13 209	38 885	..	25,0	1 668,2	2 465,4	256,4	483,5

¹ Inkl »okänd ålder». *Incl unknown age*

GONORRÉ 1950-1970

Antal fall på 100 000 män resp kvinnor inom olika åldersgrupper

Tab D 6. Fall av venerisk sjukdom år 1970 efter ålder och kön

Cases of venereal diseases by age and sex

Källa: Sammanställning från Statens bakteriologiska laboratorium.

Sjukdom <i>Disease</i>	Summa <i>Total</i>	Den smittades ålder <i>Age of the infected</i>										
		under 1 år	1—9 år	10—14 år	15—19 år	20—24 år	25—29 år	30—39 år	40—49 år	50—59 år	60 år och däröver	okänd ålder
		<i>under 1 year</i>	<i>years</i>	<i>years</i>	<i>years</i>	<i>years</i>	<i>years</i>	<i>years</i>	<i>years</i>	<i>years</i>	<i>60 years and more age</i>	
Syfilis ¹ <i>Syphilis</i>	{M M Kv F	218 106	— —	— —	12 15	56 32	65 21	50 18	24 9	9 6	2 5	— —
Summa Total		324	—	—	27	88	86	68	33	15	7	—
Gonorré <i>Gonorrhoea</i>	{M M Kv F	21 197 17 688	— —	2 4	5 128	2 632 6 594	9 606 6 705	5 315 2 494	2 707 1 276	657 361	220 107	53 19
Summa Total		38 885	—	6	133	9 226	16 311	7 809	3 983	1 018	327	72
Ulcus molle <i>Chancroid</i>	{M M Kv F	15 —	— —	— —	3 —	4 —	2 —	4 —	1 —	1 —	— —	— —
Summa Total		15	—	—	3	4	2	4	1	1	—	—

¹ Här i ingår samtliga fall av syfilis, såväl medfödd som förvärvad. *Congenital and acquired.**Veneriska sjukdomar. (Tab. D 4—D 6)*

Uppgifterna om dessa sjukdomar inkluderar i princip även militärpatienter, men redovisningen av dessa till länsläkarna, vilka i sin tur redovisar till Statens bakteriologiska laboratorium torde vara ofullständig.

En i stort sett riktig bild av åtminstone utvecklingen i tiden och förhållandet mellan olika åldrar och kön torde den föreliggande statistiken trots allt ge.

Utan tvivel är att gonorrén ökat från 1950 i minst den grad som statistiken anger. Sålunda hade sjukdomen år 1949 9 700 fall efter att år 1944 haft 20 000 fall. Därefter har en årlig ökning skett, 30 214 fall år 1968, 34 420 fall år 1969 och 38 885 fall år 1970.

Frekvensen av rapporterade fall av syfilis visar en fortsatt minskning från 495 fall år 1964 till 324 fall år 1970, med undantag för 1969 då 375 fall rapporterades.

Tab D 7. Tuberkulossjukligheten och -dödligheten år 1970

Tuberculosis morbidity and mortality

Källa: Inom Nationalföreningen mot hjärt- och lungsjukdomar fört register; betr avlidna, publikationen »Dödsorsaker» (SOS) av statistiska centralbyrån och betr nyupptäckta tbc-fall årsrapport från Statens bakteriologiska laboratorium.

Län, städer <i>Counties, county boroughs</i>	Tbc-fall kvarstående i Nationalföreningens register den 31/12 <i>Persons in TB registry</i>					Nyupptäckta tbc-fall <i>New findings of TB</i>		Avlidna i tbc (alla slag) enligt statistiska centralbyråns material <i>Deaths from TB (all forms)</i>			
	Hela antalet <i>All cases</i>	På 1 000 inv. <i>Per 1 000 inh.</i>	Därav lungtbc <i>TB of the lungs</i>			Hela antalet <i>All cases</i>	På 1 000 inv. <i>Per 1 000 inh.</i>				
			Hela antalet <i>All cases</i>	Öppen tbc <i>Contagious</i>							
				Antal <i>Number</i>	På 1 000 inv					Antal <i>Number</i>	På 1 000 inv
Stockholms stad	3 313	4,5	3 017	394	0,5	393	0,5	}	82	0,06	
Stockholms län	1 971	2,7	1 713	48	0,1	213	0,3		5	0,02	
Uppsala län	258	1,3	230	12	0,1	49	0,2		13	0,05	
Södermanlands län	934	3,8	791	49	0,2	53	0,2		18	0,05	
Östergötlands län	1 157	3,1	1 037	34	0,1	71	0,2		11	0,04	
Jönköpings län	422	1,4	346	32	0,1	52	0,2		5	0,03	
Kronobergs län	430	2,6	384	22	0,1	38	0,2		8	0,03	
Kalmar län	898	3,7	812	49	0,2	36	0,1		5	0,09	
Gotlands län	304	5,7	252	22	0,4	32	0,6		10	0,07	
Blekinge län	319	2,1	260	24	0,2	51	0,3		7	0,03	
Kristianstads län	863	3,2	772	18	0,1	38	0,1		}	35	0,05
Malmö stad	1 062	4,1	912	22	0,1	77	0,3	9		0,05	
Malmöhus län i övrigt	970	2,2	871	28	0,1	87	0,2		}	29	0,04
Hallands län	476	2,4	424	8	0,0	46	0,2				
Göteborgs stad	1 261	2,8	1 092	48	0,1	160	0,4				
Göteborgs o Bohus län i övrigt	868	3,0	742	26	0,1	75	0,3				
Älvsborgs län	863	2,1	762	66	0,2	90	0,2		17	0,04	
Skaraborgs län	446	1,7	374	10	0,0	67	0,3		12	0,05	
Värmlands län	1 043	3,7	926	29	0,1	76	0,3		13	0,05	
Örebro län	700	2,5	595	10	0,0	77	0,3		16	0,06	
Västmanlands län	940	3,6	775	44	0,2	83	0,3		11	0,04	
Kopparbergs län	763	2,7	642	37	0,1	74	0,3		16	0,06	
Gävleborgs län	486	1,7	402	46	0,2	75	0,3		12	0,04	
Västernorrlands län	1 187	4,3	991	38	0,1	82	0,3		18	0,07	
Jämtlands län	389	3,1	297	6	0,1	41	0,3		6	0,05	
Västerbottens län	1 138	4,9	913	35	0,2	93	0,4		13	0,06	
Norrbottnens län	1 486	5,8	1 089	44	0,2	114	0,4		12	0,05	
Summa Total 1970	24 947	3,1	21 421	1 201	0,2	2 343	0,3		383	0,05	
» » 1969	26 602	3,3	22 865	1 243	0,2	2 259	0,3		336	0,04	
» » 1968	28 141	3,6	23 974	1 258	0,2	2 321	0,3		364	0,05	
» » 1965	36 153	4,7	30 339	1 904	0,3	2 847	0,4		355	0,05	
» » 1960	53 981	7,2	45 015	3 171	0,4	4 194	0,6		598	0,08	
» » 1950	82 542	11,8	59 320	7 905	1,1	10 550	1,5		1 553	0,22	

Tabell D 7

Antalet i tuberkulosregistret kvarstående fall av tuberkulos och av nyupptäckta fall återspeglar sjukdomens utbredning resp insjukningsrisken. Att fastställa, om en tuberkulos är »öppen», dvs i smittsamt stadium kan i många

fall vara vanskligt, varför uppgifterna härom är mindre säkra än övriga. Vad angår den geografiska variationen, måste man dessutom räkna med att det kan finnas lokala olikheter i den intensitet, varmed man uppsparar och anmäler tuberkulosfall.

b. Karies hos sjuåringar

Tab D 8. Aktuell kariesprocent för permanenta tänder hos i folktandvården undersökta sjuåriga skolbarn 1941–1970

Teeth with untreated caries in per cent of total number of permanent teeth in seven year old children

Källa: Kalenderårsrapporter från tandvårdsinspektörerna.

Landstingsområde, städer	1941	1945	1950	1955	1960	1965	1969	1970
Stockholms stad	—	—	—	24,1	23,4	20,3	18,7	17,9
Stockholms län	27,5	20,9	25,3	24,0	23,7	19,0	17,2	16,8
Uppsala län	—	16,2	19,0	21,2	19,9	16,1	16,4	14,7
Södermanlands län	22,7	16,1	14,7	19,9	16,1	16,3	15,9	14,5
Norrköpings stad	—	—	—	28,3	26,6	29,0	21,2	18,3
Östergötlands län i övr	37,9	35,5	34,3	34,1	29,4	21,0		
Jönköpings län	33,3	22,0	28,5	29,0	27,7	23,3	18,8	18,2
Kronobergs län	29,8	25,4	34,5	31,5	23,9	25,9	21,4	21,2
Kalmar läns norra	24,9	25,5	19,6	19,8	16,6	16,1	19,1	20,7
Kalmar läns södra	—	29,4	26,0	30,7	26,1	21,6	13,6	14,6
Gotlands län	—	16,7	25,7	21,3	34,5	29,9	29,6	23,1
Blekinge län	—	13,9	29,9	35,3	36,2	32,4	29,9	26,5
Kristianstads län	27,7	25,3	32,0	29,8	30,8	24,3	21,0	18,4
Malmö stad	—	—	..	36,9	36,9	30,0	26,4	24,2
Hälsingborgs stad	—	—	35,8	40,0	34,1	27,0	19,2	18,3
Malmöhus län i övrigt	22,7	30,5	29,0	32,6	31,1			
Hallands län	51,3	26,6	33,2	34,9	29,4	20,5	18,5	15,6
Göteborgs stad	—	—	33,7	30,4	34,8	24,9	20,0	20,8
Göteb o Bohus l i övr	28,4	27,8	31,7	30,7	27,2	23,0	21,4	20,4
Älvsborgs län	31,5	27,2	35,5	35,9	30,4	25,6	19,7	21,4
Skaraborgs län	30,7	32,8	31,3	22,2	21,5	22,3	19,4	17,4
Värmlands län	38,6	33,6	33,1	33,8	31,7	26,0	25,0	21,0
Örebro län	33,9	25,6	37,4	34,8	30,6	26,7	19,6	18,9
Västmanlands län	15,8	15,9	17,8	21,5	25,9	21,7	17,2	14,6
Kopparbergs län	—	—	23,0	20,8	20,2	15,2	15,6	15,4
Gävle stad	20,8	19,4	31,7	25,7	21,5	21,8	18,1	17,8
Gävleborgs län i övr	16,0	24,6	24,2	21,5	19,7			
Västernorrlands län	—	..	31,7	27,6	26,0	22,2	17,3	17,3
Jämtlands län	—	34,7	32,1	28,1	24,6	21,4	21,3	21,0
Västerbottens län	33,2	27,3	27,2	21,2	22,6	25,6	24,7	20,7
Norrbottnens län	44,3	28,1	29,0	32,0	30,3	24,8	18,8	17,0
Hela riket (medeltal)	29,1	24,1	29,3	28,3	27,1	22,9	19,5	18,5

Tabell D 8

Med aktuell kariesprocent menas antalet permanenta tänder angripna av karies men ej behandlade satta i relation till hela antalet frambrutna, permanenta tänder.

Före 1949 räknades som sjuåringar barnen i folkskolans första klass, men fr o m nämnda år har man gått direkt efter åldern.

Procenttalens växlingar från år till år inom sam-

ma län kan tänkas delvis sammanhånga med brister i det statistiska materialet.

Det är troligt, att nedgången i riksmedeltalet efter 1950 delvis men icke helt sammanhänger med den alltmer ökade vården av sexåringarnas tänder (jfr 1954 års årgång av denna publikation).

Den aktuella kariesprocenten för sexåringar var vart och ett av åren 1960, 1965, 1969 och 1970 resp 22,7, 21,6, 19,0 och 17,9.

c. Förlossningar

Definitionen på *levande född* har fr o m 1960 ändrats till överensstämmelse med den internationella, av WHO rekommenderade (MF 1959:83). Tidigare räknades endast andning som tecken på liv. Nu skall även hänsyn tagas till andra tecken, såsom hjärtslag, pulsationer i navelsträngen och tydliga, spontana rörelser av skelettmuskulaturen.

Fr o m år 1952 har definitionen på begreppet fullgången nyfödd ändrats till överensstämmelse med internationell konvention. Tidigare räknades barn, som var minst 47 cm långt eller vägde minst 2 700 g som fullgången, varvid längden vid skiljaktigt utslag fick avgöra. Nu går gränsen så, att den som väger mer än 2 500 g räknas som fullgången. Efter denna ändring väntar man att finna en minskad frekvens ofullgångna nyfödda enligt årsberättelserna, men så är icke fallet. Tvärt om inträffade på det hela taget en höjning efter 1951. Förklaringen här till synes ligga i att man tidigare huvudsakligen gått efter längden vid barnens klassificering och att längd- och viktnormerna icke helt motsvarade varandra. (Se denna publikation årgång 1952). En specificerad fördelning av de nyföddas vikter ges i tabell D 10.

Totala antalet födda barn (levande och dödfödda) var 111 079 år 1970 (se bilaga 6), och antalet barnaföderskor kan beräknas till approximativt 110 120. Enligt uppgift från statistiska centralbyrån hade tre barnaföderskor dött på grund av förlossningskomplikation (numren 651—662 i 1965 års revision av ICD).

Tab D 9. Förlossningar på anstalt år 1970 fördelade efter barnaföderskans ålder, civilstånd och bördens ordningsnummer. Relativtal per 100 000 barnaföderskor

Births per 100 000 according to marital status, age and birth order (g = married; og = not married)

Källa: Sjukhusens årsberättelser

Börd- nummer Birth order No.	Under 20 år		20—24 år		25—29 år		30—34 år		35—39 år		40 år och däröver		Summa
	g	og	g	og	g	og	g	og	g	og	g	og	
1	2 017	5 504	13 927	5 784	10 544	1 230	2 376	281	700	94	139	29	42 625
2	499	293	10 593	1 453	14 389	588	5 633	204	1 302	60	329	14	35 357
3	29	14	1 976	199	5 227	218	4 424	126	1 640	89	398	22	14 362
4	2	2	257	19	1 165	98	1 667	65	1 156	31	306	24	4 792
5	—	2	41	10	278	38	475	31	480	25	216	14	1 610
6	—	—	—	2	67	10	194	12	213	22	120	10	650
7 och högre	—	—	—	—	26	7	108	12	230	24	185	12	604
Summa	2 547	5 815	26 794	7 467	31 696	2 189	14 877	731	5 721	345	1 693	125	100 000

Tabell D 9

Talen visar hur många kvinnor per 100 000 barnaföderskor som förlösts första, andra, tredje o s v gången under redovisningsåret. Endast anmälningspliktiga bördor har därvid räknats, d v s levande födda och dödfödda, som avlidit efter 28:e havandeskapsveckan (eller vid ovisshet om tiden, mäter minst 35 cm i längd). Om barn fötts inom eller utom äktenskap har ingen betydelse för ordningsnumret i detta fall. Bland ogifta har inräknats änkor och fränskilda.

Antalet bördor, som tabellen grundar sig på, framgår av tablån till höger. Det är mindre än hälften av samtliga bördor i landet, vilket beror på att ett antal huvudmän övergått till automatisk databehandling av individbaserade uppgifter och därvid under en övergångsperiod befriats från att inlämna den del av årsberättelsen från vilken uppgifterna hämtas.

Ett sammandrag för 1952 (det första år för vilket uppgifter föreligger), 1969 och 1970 följer från de sjukhus, som lämnat uppgifter om bördens ordningsnummer.

Det kan nämnas, att även statistiska centralbyrån i publikationen Befolkningsförändringar, SOS, redovisar födda barn fördelade efter moderns födelseår och civilstånd samt barnets ordningsnummer.

	År 1952	1969	1970
Antal bördor med uppgift <i>Cases with in- formation on birth order</i>	96 433	47 331	41 704
Därav i % börd- nummer: <i>Thereof (%) birth No.:</i>			
1	39,7	42,2	42,6
2	31,1	35,4	35,4
3	15,9	14,6	14,4
4	7,1	4,9	4,8
5	3,1	1,8	1,6
6	1,4	0,6	0,6
7 eller högre	1,7	0,5	0,6
Summa Total	100,0	100,0	100,0

Tab D 10. Antal födda barn år 1970 med fördelning på viktklasser

Newborn according to weight

Källa: Sjukhusens årsberättelser och uppgifter från Uppsala sjukvårdsregions statistik.

Viktklass <i>Weight</i>	Levande födda <i>Live births</i>		Dödfödda <i>Stillbirths</i>		Summa födda <i>Total No. of newborn</i>
	Hela antalet <i>Total</i>	Därav avlidna inom 7 dagar efter förlossningen ¹	Hela antalet <i>Total</i>	Därav döda före intagningen ²	
Över 2 500 g	54 692	134	243	143	54 935
2 500—2 001 g	1 668	57	86	53	1 754
2 000—1 501 g	481	62	58	38	539
1 500—1 001 g	216	89	79	51	295
Högst 1 000 g	111	95	36	30	147
Summa <i>Total</i>	57 168	437	502	315	57 670

¹ Deceased within 7 days from delivery. — ² Dead before admission.

Tabell D 10

Tabellen omfattar barn födda på anstalt (sluten vård). Av de födda barnen har uppgift om viktklasser erhållits för endast 57 670, vilket samman-

hänger med förhållanden omnämnda i kommentaren till tabell D 9.

d. Legala aborter, steriliseringar, kastreringar

Abort enligt lagen om avbrytande av havandeskap den 17 juni 1938 (nr 318) med ändringar den 17 maj 1946, 5 juni 1963, 20 mars 1964 och 23 maj 1969 kan erhållas efter tillstånd antingen av socialstyrelsen eller, då fråga icke är om abort på eugeniska indikationer eller icke är om ökad risk för fosterskada eller icke gäller rättsinkapabla kvinnor, av två läkare (på s k tvåläkarutlåtande). Med rättsinkapabel menas i detta fall, att kvinnan på grund av rubbad själsverksamhet anses sakna förmåga att själv lämna giltigt samtycke till ingreppet. Dessutom kan avbrytande av havandeskap i vissa fall ske utan sådant tillstånd, om tiden icke medger dess inhämtande (s k nödfall). Lagändringen år 1946 innebar, att förutsättningarna för avbrytande av havandeskap i viss mån utökades, samtidigt som medicinalstyrelsen erhöll större befogenhet att lämna tillstånd. Lagändringen år 1963 innebar att abort enligt denna lag även må erhållas när med skäl kan antagas att det väntade barnet på grund av skada under fosterstadiet kommer att lida av svårtard sjukdom eller lyte. På denna indikation beviljades år 1970 77 aborter, samtliga på grund av uppgift från modern om rubeolaexposition.

Eugeniska indikationer gäller fall, då abort beviljats emedan det väntade barnet befarats komma att lida av kroppslig eller psykisk sjukdom, bli psykiskt utvecklingsstört eller missbildat. De medicinska eller socialmedicinska indikationerna avser ofta fall då kvinnan på grund av sjukdom eller svaghet icke ansetts böra föda barnet eller då dess framfödande och uppfostran förutsetts komma att bli henne övermäktigt. De sjukdomar det här är fråga om är i regel depressioner eller andra psykiska rubbningar, men även kroppssjukdomar förekommer. Den humanitära indikationen tillämpas vanligen då fråga är om brottsligt hävdande, dvs att kvinnan vid graviditetens början ej fyllt 15 år (227 verkställda fall) eller att hon utsatts för våldtäkt (4 fall 1970).

Ansökan om abort kan inges av kvinnan själv eller — då hon är rättsinkapabel — av den som har vårdnaden om henne.

Det statistiska material, som här redovisas, består av uppgifter om antalet ansökningar till socialstyrelsen om abort, antalet bifallna sådana ansökningar och antalet av dem som verkställts, vidare av uppgifter om aborter som verkställts på tvåläkarutlåtande och vid nödfall. Från 1968 redovisas även graviditetens längd vid abortoperationen. Se tabell D 11 och D 12. Antalet *ansökningar* om abort, som ställts till *socialstyrelsen* vissa år framgår av följande tablå, vari även de bifallna anges.

År Year	1950	1955	1960	1965	1969	1970
Antal ansökningar <i>Applications for abortion to the National Board of Health and Welfare</i>	6 351	5 694	4 085	6 669	7 646	7 548
Därav bifallna <i>Thereof granted, No.</i>	5 149	4 060	2 552	5 745	7 278	7 220
Bifallna % <i>Granted in per cent</i>	81	71	62	86	95	96

Avbrytande av havandeskap på annan grund än sjukdom eller kroppsfel hos kvinnan må ej företagas efter havandeskapets tjugonde vecka. Socialstyrelsen må dock när

(Forts på sidan 97)

Tab D 11. Legala aborter 1970 efter tillstånd av socialstyrelsen*Abortions induced for medical or legal indications granted by the National Board of Health and Welfare*

Källa: Till socialstyrelsen under redovisningsåret inkomna abortansökningar och motsvarande operationsrapporter.

	Antal ansök- ningar till social- styrelsen <i>No. of applications</i>	Antal därav beviljade <i>Granted</i>	Därav verkställda på <i>No. operated</i>						
			Eugenisk indikation <i>Eugenic indication</i>	Medicinsk o social- medicinsk indikation <i>Medical and socio- medical indication</i>			Risk för fosterskada <i>Risk of fetal injury</i>	Humanitär indikation <i>Humanitary indication</i>	Summa verkställda <i>No. operated</i>
				Sjukdom <i>Disease</i>	Svaghet <i>Weakness</i>	Förutsedd svaghet <i>Anticipated weakness</i>			
Antal <i>Number</i>	7 548	7 220	3	95	2 427	3 968	70	41	6 604
Civilstånd <i>Marital status</i>									
Ogift <i>Single</i>	3 538	3 340	—	34	700	2 264	22	41	3 061
Gift <i>Married</i>	3 332	3 225	3	50	1 464	1 382	47	—	2 946
Förut gifta <i>Widowed or divorced</i>	678	655	—	11	263	322	1	—	597
Ålder <i>Age</i>									
—14 år <i>years</i>	28	28	—	—	—	—	—	26	26
15—19 »	1 603	1 514	—	7	241	1 133	11	15	1 407
20—24 »	1 809	1 687	1	24	380	1 104	25	—	1 534
25—29 »	1 370	1 314	2	17	421	744	18	—	1 202
30—34 »	1 194	1 149	—	22	504	521	11	—	1 058
35—39 »	989	974	—	16	533	332	5	—	886
40—44 »	521	520	—	8	328	128	—	—	464
45— »	34	34	—	1	20	6	—	—	27
Antal föregående förloss- ningar (exkl aborter) <i>No. of earlier deliveries</i>									
0	2 882	2 686	—	31	511	1 861	28	41	2 472
1	1 256	1 199	1	13	302	742	22	—	1 080
2	1 511	1 465	2	27	556	735	11	—	1 331
3	1 044	1 019	—	18	496	414	6	—	934
4	498	494	—	4	298	150	3	—	455
5	207	207	—	1	154	39	—	—	194
6	94	94	—	1	65	20	—	—	86
7	32	32	—	—	24	5	—	—	29
8	13	13	—	—	11	1	—	—	12
9 och fler	11	11	—	—	10	1	—	—	11
Graviditetens längd vid verk- ställigheten <i>Length of preg- nancy at operation</i>									
Före utg. av vecka 12 <i>Before end of week 12</i>	.	.	1	18	679	1 240	22	10	1 970
Efter utg. av vecka 12 men före utg. av vecka 20 <i>After end of week 12</i>	.	.	2	45	1 613	2 675	45	24	4 404
Efter utg. av vecka 20 <i>After end of week 20</i>	.	.	—	32	135	53	3	7	230

Tabell D 11

Uppgifterna om verkställda aborter hänförde sig före 1959 till rapporter som inkommit till socialstyrelsen under resp år, men 1959 infördes den ändringen beträffande operationer med socialstyrelsens tillstånd, att talen gäller verkställda

aborter av de under redovisningsåret bifallna ansökningarna, vare sig de verkställdes under året eller senare.

Intet dödsfall inträffade i samband med abort-operation år 1970.

Tab D 12. Legala aborter 1970 efter tillstånd av två läkare (s k tvåläkarutlåtande) och totala antalet aborter

Abortions induced for medical or legal indications with authorization of two physicians and total number operated

Källa: Till socialstyrelsen under redovisningsåret inkomna rapporter om operationer på tvåläkarutlåtande

	Verkställda aborter på <i>No. operated</i>					Samtliga verkställda aborter ¹
	Medicinsk o socialmedicinsk indikation <i>Medical and socio-medical indication</i>			Humanitär indikation <i>Humanitary indication</i>	Summa <i>Total</i>	<i>Total operated</i>
	Sjukdom <i>Disease</i>	Svaghet <i>Weakness</i>	Förutsedd svaghet <i>Anticipated weakness</i>			
Antal <i>Number</i>	910	3 456	4 943	187	9 496	16 100
Civilstånd <i>Marital status</i>						
Ogift <i>Single</i>	326	1 412	2 659	187	4 584	7 645
Gift <i>Married</i>	486	1 600	1 764	—	3 850	6 796
Förut gifta <i>Widowed or divorced</i>	98	444	520	—	1 062	1 659
Ålder <i>Age</i>						
—14 år <i>years</i>	—	—	1	136	137	163
15—19 »	117	579	1 272	50	2 018	3 425
20—24 »	172	809	1 316	—	2 297	3 831
25—29 »	191	702	952	1	1 846	3 048
30—34 »	160	601	630	—	1 391	2 449
35—39 »	157	458	468	—	1 083	1 969
40—44 »	98	273	270	—	641	1 105
45— »	15	34	34	—	83	110
Antal föregående förlossningar (exkl aborter) <i>No. of earlier deliveries</i>						
0	280	1 080	2 195	187	3 742	6 214
1	181	602	838	—	1 621	2 701
2	230	813	959	—	2 002	3 333
3	140	550	616	—	1 306	2 240
4	46	271	233	—	550	1 005
5	21	89	69	—	179	373
6	9	31	27	—	67	153
7	2	12	3	—	17	46
8	1	5	3	—	9	21
9 och fler	—	3	—	—	3	14
Graviditetens längd vid verkställig- heten <i>Length of pregnancy at operation</i>						
Före utg. av vecka 12 <i>Before end of week 12</i>	543	1 968	2 881	95	5 487	7 457
Efter utg. av vecka 12 men före utg. av vecka 20 <i>After end of week 12</i>	339	1 461	2 023	92	3 915	8 319
Efter utg. av vecka 20 <i>After end of week 20</i>	28	27	39	—	94	324

¹ Av socialstyrelsen beviljade + tvåläkarutlåtande.

(Forts från sidan 94)

synnerliga skäl är därtill medgiva ingreppets utförande jämväl därefter intill utgången av tjugofjärde veckan (lag av den 17 maj 1946).

För 616 av de 7 220 kvinnor, som av socialstyrelsen år 1970 beviljats legal abort har sådan ej ägt rum med följande motiveringar: Sökanden har fullföljt graviditeten i 314 fall; spontanabort i 231 fall; ej gravid i 28 fall; okänd anledning i 43 fall.

Det är vanligt att ansökan om abort åtföljs av ansökan om sterilisering. År 1970 uppgick antalet dubbelansökningar till 1 216, av vilka 1 209 beviljades för abort och 1 185 för sterilisering. Socialstyrelsen kan ställa sterilisering av kvinnan som villkor för abort, i fall där eugenisk indikation föreligger. Denna procedur har emellertid icke tillämpats sedan år 1964.

Steriliseringar. Förhållandena på hithörande område regleras genom lagen den 23 maj 1941 (nr 282) om sterilisering, ändrad 20 mars 1964. Liksom i fråga om aborter kan ingreppet utföras antingen efter tillstånd av socialstyrelsen eller, i vissa fall, på utlåtande av två läkare och dessutom i s k nödfall av en läkare. Ansökan om sterilisering kan inges av vederbörande själv eller — om denne är rättsinkapabel — av den som har vårdnaden om honom eller henne. Formellt kan — enligt ännu gällande lag — sterilisering föreskrivas av socialstyrelsen utan särskild ansökan, då den ställs som villkor för abort och i samband med dispens för äktenskap, där endera eller bägge makarna lider av ärftlig, psykisk rubbning.

	1950	1955	1960	1965	1969	1970
Antal ansökningar till socialstyrelsen om sterilisering <i>Applications for sterilization to the National Board of Health and Welfare</i>	2 168	1 848	2 065	1 731	1 762	1 938
Därav bifallna <i>Granted</i>	2 015	1 668	1 895	1 616	1 694	1 882
Bifallna i % <i>Granted in per cent</i>	93	90	92	93	96	97

De beviljade ansökningarna fördelade sig på kön och indikationer m m som framgår av tabell D 13. Där anges också hela antalet verkställda steriliseringar.

Kastreringar. Förhållandena på hithörande område regleras genom lagen den 24 mars 1944 (nr 133) om kastrering, ändrad 20 mars 1964 och 16 juni 1966. Ingreppet kan verkställas antingen med tillstånd av socialstyrelsen eller, i vissa fall, på utlåtande av två läkare.

Under år 1970 inkom till socialstyrelsen 6 ansökningar om kastrering, av vilka 4 bifölls. Antalet under år 1970 inkomna berättelser om verkställda kastreringar var 4, samtliga avseende transsexuella.

Här följer en sammanställning av under senare år av socialstyrelsen beviljade kastreringar med uppgift om indikationen.

År	1960	1965	1968	1969	1970
Indikation:					
Kriminalpolitisk	10	1	1	—	1
Humanitär	2	5	—	3	3
Kriminalpolitisk + humanitär	1	3	4	—	—
Summa	13	9	5	3	4

Tab D 13. Legala steriliseringar år 1970 *Sterilizations*

Källa: Av socialstyrelsen under redovisningsåret beviljade ansökningar och motsvarande operationsrapporter; under året inkomna rapporter om operationer på tvåläkarutlåtande.

	Antal ansök- ningar till social- styrelsen <i>No. of applica- tions¹</i>	Antal därav beviljade <i>Granted</i>	Därav verkställda på <i>No. operated</i>						Verkställda på 2-läk ut- låtande ² <i>Medicinsk indikation</i>		Total- summa <i>Total steriliza- tions</i>	
			Eugenisk indikation <i>Eugenic indication</i>		Social indikation <i>Social indication</i>		Medi- cinsk indika- tion, kvinnor <i>Medical indication, females</i>	Summa <i>Total</i>		<i>Medical indication</i> Kvinnor <i>Females</i>		därav män <i>Males</i>
			M <i>M</i>	Kv <i>F</i>	M <i>M</i>	Kv <i>F</i>		Hela antalet <i>Total</i>	därav män <i>Males</i>			
Antal <i>Number</i>	1 938	1 882	4	16	2	44	1 634	1 700	6	163	1 863	6
<i>Civilstånd Marital status</i>												
Ogift <i>Single</i>	110	105	2	4	—	19	66	91	2	7	98	2
Gift <i>Married</i>	1 605	1 560	2	11	2	15	1 386	1 416	4	142	1 558	4
Förut gifta <i>Widowed or divorced</i>	223	217	—	1	—	10	182	193	—	14	207	—
<i>Ålder Age</i>												
— 14 år <i>years</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15—19 »	4	3	—	—	—	1	2	3	—	—	3	—
20—24 »	43	35	2	2	—	4	23	31	2	6	37	2
25—29 »	216	190	1	6	—	15	148	170	1	15	185	1
30—34 »	532	516	1	5	1	12	442	461	2	50	511	2
35—39 »	709	704	—	3	—	11	621	635	—	63	698	—
40—44 »	408	408	—	—	1	1	379	381	1	27	408	1
45— »	26	26	—	—	—	—	19	19	—	2	21	—
<i>Antal föregående för- lossningar (exkl aborter) No. of earlier deliveries</i>												
0	53	48	.	4	.	14	26	44	.	5	49	.
1	93	87	.	5	.	2	69	76	.	18	94	.
2	367	349	.	1	.	7	310	318	.	34	352	.
3	545	531	.	5	.	9	469	483	.	50	533	.
4	427	422	.	1	.	5	370	376	.	21	397	.
5	227	227	.	—	.	6	199	205	.	20	225	.
6	118	118	.	—	.	1	110	111	.	10	121	.
7	53	53	.	—	.	—	50	50	.	3	53	.
8	18	18	.	—	.	—	15	15	.	2	17	.
9 och fler	18	18	.	—	.	—	16	16	.	—	16	.
<i>Graviditetens längd vid verkställigheten³ Pregnancy length at the operation</i>												
Före utg. av vecka 12 <i>Before end of week 12</i>	.	.	.	1	.	1	208	210	.	38	248	.
Efter utg. av vecka 12 men före utg. av vecka 20 <i>After end of week 12</i>	.	.	.	3	.	17	783	803	.	31	834	.
Efter utg. av vecka 20 <i>After end of week 20</i>	.	.	.	—	.	1	28	29	.	4	33	.

¹ To the National Board of Health and Welfare. — ² Operated with authorization of two physicians. — ³ Avser enbart sterilise-
ringar i kombination med abort.

BILAGOR

Bilaga 1 Annex 1

Vårdplatserna inom den slutna kroppssjukvården fördelade efter vårdform, med

Beds in somatic hospitals according to type of care, with individual data for the specialized general hospitals

Vårdform Type of care	Summa kroppss- sjukhus Total somatic hospitals	Total- summa lasarett Total (general hospitals)	1. Undervisningslasarett	
			Summa grupp 1	Karolinska sjuk- huset, Stockholm ¹
Huvudman				
Sjukhusets kodnummer <i>Code number of hospital</i>				11 001
Kategori <i>Responsible authority</i>				S
Länsbokstav <i>County, county borough</i>				—
Kliniker med egen specialläkare <i>Departments with a specialist doctor of its own</i>	56 806	52 690	10 407	1 716
1 Invärtes medicin <i>Internal medicine</i>	10 417	10 351	1 520	113(†)
2 Medicinsk barnsjukvård <i>Pediatrics (non-surgical)</i>	2 566	2 566	648	102(†)
3 Medicinsk lungsjukvård <i>Non-surgical pulmonary diseases</i>	2 732	1 524	395	120(†)
4 Epidemivård <i>Epidemic care and similar</i>	2 578	2 089	363	—
5 Reumatologi <i>Rheumatology</i>	1 294	373	265	73(†)
6 Hud- och könssjukdomar <i>Dermato-venereology</i>	766	766	393	128(†)
7 Neurologi <i>Neurology</i>	463	463	287	84(†)
8 Allergologi <i>Allergology</i>	120	120	29	—
9 Geriatrik och kliniker för långvarigt kroppssjuka <i>Geriatrics and care of chronic sick</i>	5 659	4 840	305	—
10 Psykiatri <i>Psychiatry</i>	1 806	1 774	530	88 †
11 F d mentalsjukhus	4 000	4 000	—	—
12 Barn- och ungdomspsykiatri <i>Child and adolescent psychiatry</i>	575	575	125	12(†)
13 Kirurgi <i>Surgery</i>	10 368	10 282	1 223	151(†)
14 Barnkirurgi <i>Child surgery</i>	339	339	235	67(†)
15 Ortopedi <i>Orthopedics</i>	2 410	1 915	499	—
16 Neurokirurgi <i>Neurosurgery</i>	316	316	249	74(†)
17 Thoraxkirurgi <i>Thoracic surgery</i>	315	315	279	64(†)
18 Plastikkirurgi <i>Plastic surgery</i>	332	332	242	41 †
19 Urologi <i>Urology</i>	417	417	238	40 †
20 Obstetrik <i>Obstetrics</i>	2 554	2 554	486	80 †
21 Gynekologi <i>Gynecology</i>	2 494	2 494	467	74 †
22 Ögonsjukdomar <i>Ophthalmology</i>	969	969	262	57(†)
23 Öron-, näs- och halsjukdomar <i>Oto-rhino-laryngology</i>	1 530	1 530	370	80(†)
24 Rehabilitering <i>Rehabilitation</i>	308	308	79	12 †
25 Radiologi <i>Radiology</i>	829	829	562	147(†)
26 Övriga kliniker <i>Other departments</i>	649	649	356	109(†) ⁷
Annan sluten vård <i>Other departments without a specialist doctor of its own</i>	32 580	7 530	152	—
27 Lasarettsvård och liknande <i>General hospital care and similar</i>	3 492	1 604	58	—
28 Lungtuberkulos <i>Care of pulmonary TB</i>	—	—	—	—
29 Epidemivård <i>Epidemic care</i>	98	98	—	—
30 Förlösningsvård <i>Maternity care</i>	830	691	—	—
31 Vård av långvarigt kroppssjuka <i>Care of chronic sick</i>	27 899	5 126	94	—
32 Vård av lättskötta psykiskt sjuka <i>Light mental cases</i>	261	11	—	—
Summa Total	89 386	60 220	10 559	1 716

† Riksplatser. — (†) Riksplatser ingår. — ¹ Avser den 30/6. — ² Inkluderar Folke Bernadotthemmet, 40 vårdplatser. — ³ Inkluderar Riksförsäkringsverkets avdelning för reumatiskt och nervöst sjuka, 100 vårdplatser. — ⁴ Riksförsäkringsverkets avdelning för reumatiskt och nervöst sjuka. — ⁵ Medicinsk klinik med företräde för allergologiska fall. — ⁶ Disponeras av S:t Görans sjukhus barnklinik. — ⁷ Inkluderar endokrinologisk klinik

individuella uppgifter för de delade lasaretten den 31/12 1970

on 31st December 1970

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

Teaching hospitals							2. Övriga delade lasarett i städer utom landsting (exkl speciallasarett) Other specialized general hospitals in county boroughs				
Serafinerlasaretten, Stockholm	Akademiiska sjuk- huset, Uppsala ¹	Lunds lasarett	Allmänna sjuk- huset, Malmö	Göteborgs barn- sjukhus	Sahlgrenska sjuk- huset, Göteborg	Umeå lasarett	Summa grupp 2	Sabbatsbergs sjuk- hus, Stockholm	S:t Eriks sjukhus, Stockholm	S:t Görans sjukhus, Stockholm	Södersjukhuset, Stockholm
10 001 U A	12 001 S C	41 001 L M	30 001 U MM	50 021 U OG	50 001 U OG	64 001 L AC		10 010 U A	10 012 U A	10 011 U A	10 013 U A
327	1 381	1 664	1 779	261	2 095	1 184	3 510	639	485	1 087	1 299
191	181	125	242	—	518	150	922	201	253	108	360
—	113 ²	135	111	119	—	68	201	—	—	103	98
—	77	45	93	—	—	60	108	—	—	108	—
—	74	90	160	—	—	39	—	—	—	—	—
—	—	132(+) ³	—	—	—	60+ ⁴	—	—	—	—	—
—	42	40	52	—	106	25	102	—	—	54	48
—	50	73	—	—	50	30	62	—	—	—	62
—	—	—	—	—	29	—	91	—	—	91 ⁵	—
—	—	—	170	—	—	135	113	—	—	113	—
—	87	93	109	—	107	46	169	—	—	81	88
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	35	32	10	24	—	12	39	—	—	39	—
136	149	116	209	—	342	120	716	180	102	164	270
—	26	24	—	118	—	—	104	—	—	82	22 ⁶
—	50	135	151	—	103	60	165	—	—	102	57
—	27	63	—	—	60	25	30	—	—	—	30
—	37	56	50	—	72	—	—	—	—	—	—
—	69	—	39	—	63	30	36	—	—	36	—
—	—	58	62	—	48	30	43	—	43	—	—
—	94	67	95	—	98	52	236	98	38	—	100
—	76	79	75	—	103	60	178	69	49	—	60
—	46	49	30	—	50	30	46	27	—	—	19
—	60	60	40	—	70	60	121	64	—	—	57
—	—	10	—	—	43	14	—	—	—	—	—
—	88	98	31	—	120	78	28	—	—	—	28
—	—	84 ⁸	50 ⁹	—	113 ¹⁰	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	30 ¹¹	122	42	15 ¹¹	18	—	9
—	—	—	—	—	30	28	42	15	18	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	94	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
327	1 381	1 664	1 779	261	2 125	1 306	3 552	654	503	1 087	1 308

på 33 vårdplatser, alkoholklirik på 60 vårdplatser och kardiologisk thoraxklirik på 16 vårdplatser. — ⁸ Medicinsk njurklirik, 50 vårdplatser och kardiologisk klirik, 34 vårdplatser. — ⁹ Handklirik klirik, 20 vårdplatser och alkoholklirik, 30 vårdplatser. — ¹⁰ Extremitetsklikirik klirik. — ¹¹ Barnavdelning på kvinnoklirik.

	Summa grupp 3	Danderyds sjukhus	Löwenströmska sjukhuset, Uppl-Väsby	Nacka sjukhus	Norrälje sjukhus	Södertälje sjukhus	Enköpings lasarett	Samariterhemmers sjukhus, Uppsala	Eskilstuna lasarett
Huvudman									
Sjukhusets kodnummer		11 010	11 013	11 014	11 012	11 011	12 010	12 011	13 010
Kategori		L	L	L	L	L	L	L	L
Länsbokstav		B	B	B	B	B	C	C	D
Kliniker med egen specialläkare	38 140	897	293	297	119	436	247	155	875
1 Invärtes medicin	7 909	138	78	87	59	103	67	77	135
2 Medicinsk barnsjukvård	1 592	36	—	—	—	—	—	—	65
3 Medicinsk lungsjukvård	1 021	—	—	—	—	—	—	—	60
4 Epidemivård (infektionskliniker)	1 598	132	—	—	—	—	—	—	70
5 Reumatologi	108	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Hud- och könssjukdomar	271	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Neurologi	114	—	—	—	—	—	—	—	—
8 Allergologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Geriatrik och kliniker för långvarigt kroppssjuka	4 422	60	65	—	—	68	112	—	134
10 Psykiatri	1 075	91	—	—	—	—	—	—	32
11 F d mentalsjukhus	4 000	—	—	—	—	—	—	—	—
12 Barn- och ungdomspsykiatri	411	22	—	—	—	—	—	—	18
13 Kirurgi	8 242	118	78	87	60	136	68	66	140
14 Barnkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15 Ortopedi	1 251	41	—	—	—	—	—	—	44
16 Neurokirurgi	37	—	—	—	—	—	—	—	—
17 Thoraxkirurgi	36	—	—	—	—	—	—	—	—
18 Plastikkirurgi	54	—	—	—	—	—	—	—	—
19 Urologi	136	40	—	—	—	—	—	—	—
20 Obstetrik	1 673	69	36	62	—	48	—	—	51
21 Gynekologi	1 729	49	36	39	—	59	—	—	49
22 Ögonsjukdomar	661	—	—	—	—	—	—	—	22
23 Öron-, näs- och halssjukdomar	1 039	34	—	—	—	22	—	—	30
24 Rehabilitering	229	47	—	—	—	—	—	—	16
25 Radiologi	239	20	—	—	—	—	—	—	9
26 Övriga kliniker	293	—	—	22 ¹	—	—	—	12 ¹	—
Annan sluten vård	5 747	21	48	152	82	142	18	—	132
27 Lasarettsvård och liknande	609	21	—	8	—	—	—	—	—
28 Lungtuberkulos	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29 Epidemivård	98	—	—	—	—	—	—	—	—
30 Förlossningsvård	578	—	—	—	13	—	18	—	—
31 Vård av långvarigt kroppssjuka	4 451	—	48	144	69	142	—	—	132
32 Vård av lättskötta psykiskt sjuka	11	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	43 887	918	341	449	201	578	265	155	1 007

¹ Anestesiavdelning. — ² Njurmedicinsk klinik.

in county councils' districts

Kullbergsgården, Katrineholm	Nyköpings lasarett	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Finspångs	Linköpings	Norrköpings	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
13012	13011	21011	21010	21013	21014	22011	22010	22013	22012	23011	23010	24010	25010	25011	26010	27011	27010	28012		
L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L		
D	D	E	E	E	E	F	F	F	F	G	G	Hn	Hs	Hs	I	K	K	L		
329	575	127	1 202	930	254	334	883	124	224	294	736	1 312	687	190	320	224	707	173		
88	106	63	170	118	94	90	137	62	105	90	131	108	126	90	72	103	142	79	1	
—	60	—	69	61	—	—	52	—	—	—	55	27	54	—	29	—	28	—	2	
—	—	—	—	—	—	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
—	—	—	84	74	—	—	95	—	—	—	64	—	39	—	54	—	74	—	4	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
—	—	—	25	—	—	—	19	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	6	
—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	
110	166	—	60	312	—	—	100	—	—	120	106	40	112	—	—	—	129	—	9	
—	—	—	51	58	—	—	70	—	—	—	—	—	19	—	—	—	—	—	10	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	945	—	—	—	—	—	—	11	
—	—	—	28	10	—	—	20	—	—	—	12	—	15	—	—	—	22	—	12	
90	120	64	150	117	96	90	118	62	119	84	128	104	111	90	98	103	146	94	13	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	
—	—	—	142	46	—	—	113	—	—	—	60	—	60	—	—	—	24	—	15	
—	—	—	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	
—	—	—	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	
24	39	—	60	33	32	30	48	—	—	—	41	29	42	—	21	—	35	—	20	
17	48	—	69	46	32	34	33	—	—	—	40	32	43	—	24	—	35	—	21	
—	12	—	24	15	—	—	34	—	—	—	21	13	20	—	9	—	19	—	22	
—	24	—	50	40	—	—	30	—	—	—	37	14	27	—	13	—	26	—	23	
—	—	—	31	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	
—	—	—	74	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	
—	—	—	22 ^a	—	—	—	—	—	—	—	21 ^a	—	19 ^a	10 ^a	—	18 ^a	27 ^a	—	26	
104	—	109	354	—	—	52	—	59	72	15	22	117	—	67	—	65	—	152		
—	—	—	74	—	—	—	—	—	—	—	22	7	—	—	—	6	—	—	27	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	29	
—	—	14	—	—	—	—	—	11	26	15	—	—	—	16	—	19	—	21	30	
104	—	95	280	—	—	52	—	48	46	—	—	80	—	51	—	40	—	131	31	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	
433	575	236	1 556	930	254	386	883	183	296	309	758	1 429	687	257	320	289	707	325		

	Kristianstads lasarett	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	Simrishamn	Ängelholms	Helsingborgs	Landskrona	Trelleborgs	Ystad	Hälsingstads	Varbergs	Kungälv	Mölnåls	Uddevalle	»
Huvudman												
Sjukhusets kodnummer	28010	28013	28011	41012	41010	41011	41013	42010	42011	51012	51011	51010
Kategori	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L
Länsbokstav	L	L	L	M	M	M	M	N	N	O	O	O
Kliniker med egen specialläkare	739	128	397	589	185	140	145	757	139	213	482	690
1 Invärtes medicin	139	64	130	148	60	63	65	122	63	92	113	118
2 Medicinsk barnsjukvård	66	—	29	48	26	—	—	49	—	—	29	50
3 Medicinsk lungsjukvård	—	—	—	—	—	—	—	44	—	—	—	—
4 Epidemivård (infektionskliniker)	64	—	—	119	—	—	—	44	—	—	—	50
5 Reumatologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Hud- och könssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
7 Neurologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8 Allergologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Geriatrik och kliniker för långvarigt kroppssjuka	34	—	—	—	—	—	—	163	—	30	106	75
10 Psykiatri	69	—	—	—	—	—	—	44	—	—	—	34
11 F d mentalsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12 Barn- och ungdomspsykiatri	27	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	9
13 Kirurgi	133	64	150	161	99	77	80	137	76	91	106	120
14 Barnkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15 Ortopedi	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60
16 Neurokirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17 Thoraxkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18 Plastikkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19 Urologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20 Obstetrik	31	—	34	39	—	—	—	28	—	—	58	37
21 Gynekologi	64	—	30	40	—	—	—	45	—	—	42	50
22 Ögonsjukdomar	32	—	—	8	—	—	—	21	—	—	—	30
23 Öron-, näs- och halssjukdomar	28	—	24	26	—	—	—	28	—	—	28	28
24 Rehabilitering	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25 Radiologi	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—
26 Övriga kliniker	—	—	—	—	—	—	—	7 ¹	—	—	—	—
Annan sluten vård	99	94	56	70	82	106	74	—	15	19	97	26
27 Lasarettsvård och liknande	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	15
28 Lungtuberkulos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29 Epidemivård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30 Förlossningsvård	—	12	—	—	26	16	14	—	15	19	—	—
31 Vård av långvarigt kroppssjuka	99	82	56	70	56	90	60	—	—	—	86	—
32 Vård av lättskötta psykiskt sjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
Summa	838	222	453	659	267	246	219	757	154	232	579	716

¹ Anestesiavdelning.

in county councils' districts

»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Alingsås	Borås	Bäckefors	Skene	Vänersborgs-Trollhättans	Falköpings	Lidköpings	Maristads	Skövde	Arvika	Karlstads	Kristinehamns	Säffe	Torsby	Karlskoga	Lindesbergs	Örebro	Fagersta	Köping	Sala	
52012	52011	52014	52013	52016	53010	53011	53012	53013	54012	54010	54011	54013	54014	55011	55012	55010	56013	56012	56011	
L P	L P	L P	L P	L P	L R	L R	L R	L R	L S	L S	L S	L S	L S	L T	L T	L T	L U	L U	L U	
283	1105	81	188	746	394	479	120	143	439	825	190	151	120	250	209	2303	132	311	120	
90	146	42	89	223	95	101	57	66	91	126	90	69	60	96	62	120	60	90	60	
—	56	—	—	33	44	39	—	—	—	52	—	—	—	—	—	67	—	—	—	
—	61	—	—	—	—	—	—	—	90	—	—	—	—	—	—	57	—	—	—	
—	74	—	—	—	—	67	—	—	—	79	—	—	—	—	—	72	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	
—	29	—	—	—	—	—	—	—	—	21	—	—	—	—	—	48	—	—	—	
—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
85	120	—	—	50	60	—	—	—	168	85	—	—	—	50	54	442	—	51	—	
—	72	—	—	68	—	—	—	—	—	52	—	—	—	—	—	90	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	659	—	—	—	
—	24	—	—	20	5	—	—	—	—	24	—	—	—	—	—	33	—	—	—	
90	157	39	89	213	94	106	63	64	90	153	90	70	60	104	93	125	72	82	60	
—	84	—	—	—	—	66	—	—	—	49	—	—	—	—	—	54	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	—	—	—	
—	50	—	—	45	34	38	—	—	—	49	—	—	—	—	—	55	—	36	—	
—	54	—	—	47	23	23	—	—	—	64	—	—	—	—	—	90	—	44	—	
—	25	—	—	20	24	—	—	—	—	23	—	—	—	—	—	48	—	—	—	
—	40	—	—	27	20	34	—	—	—	35	—	—	—	—	—	48	—	—	—	
—	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—	—	—	
—	29	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	48	—	—	—	
18 ¹	—	—	10 ¹	—	—	—	—	13 ¹	—	—	10 ¹	12 ¹	—	—	—	—	—	8 ¹	—	
90	25	9	125	246	45	120	42	57	15	135	138	26	48	61	15	82	52	58	131	
28	25	—	—	—	45	48	—	—	—	—	3	10	—	41	—	82	—	6	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
18	—	9	15	—	—	—	—	24	15	—	15	16	12	20	15	—	—	—	—	
44	—	—	110	246	—	72	42	33	—	135	120	—	36	—	—	—	52	52	131	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
373	1130	90	313	992	439	599	162	200	454	960	328	177	168	311	224	2385	184	369	251	

	Västerås	»	»	»	»	Södra Hälsinglands sjukhus, Bollnäs	»	»	»	»	»
	lasarett	Avesta	Falu	Ludvika	Mora	lasarett	Gävle	lasarett	Hudiksvalls	Sandvikens	Härnösands
Huvudman											
Sjukhusets kodnummer	56 010	57 013	57 010	57 012	57 011	61 011	61 010	61 012	61 013	62 012	
Kategori	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	
Länsbokstav	U	W	W	W	W	X	X	X	X	Y	
Kliniker med egen specialläkare	976	194	1 074	136	200	1 110	758	403	145	524	
1 Invärtes medicin	150	100	150	60	90	165	111	83	66	90	
2 Medicinsk barnsjukvård	55	—	49	—	—	—	55	47	—	—	
3 Medicinsk lungsjukvård	102	—	170	—	—	—	54	—	—	—	
4 Epidemivård (infektionskliniker)	—	—	91	—	—	—	61	—	—	—	
5 Reumatologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6 Hud- och könssjukdomar	29	—	—	—	—	—	15	—	—	—	
7 Neurologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8 Allergologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
9 Geriatrik och kliniker för långvarigt kroppssjuka	64	—	160	—	—	72	74	78	—	—	
10 Psykiatri	68	—	70	—	—	—	45	—	—	—	
11 F d mentalsjukhus	—	—	—	—	—	705	—	—	—	238	
12 Barn- och ungdomspsykiatri	25	—	23	—	—	—	25	—	—	—	
13 Kirurgi	117	94	168	76	90	168	122	91	79	90	
14 Barnkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
15 Ortopedi	84	—	—	—	—	—	28	—	—	106	
16 Neurokirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
17 Thoraxkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
18 Plastikkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
19 Urologi	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20 Obstetrik	67	—	55	—	—	—	26	25	—	—	
21 Gynekologi	57	—	37	—	—	—	58	26	—	—	
22 Ögonsjukdomar	26	—	51	—	—	—	24	23	—	—	
23 Öron-, näs- och halssjukdomar	42	—	50	—	20	—	31	17	—	—	
24 Rehabilitering	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
25 Radiologi	—	—	—	—	—	—	29	—	—	—	
26 Övriga kliniker	21 ⁵	—	—	—	—	—	—	13 ⁵	—	—	
Annan sluten vård	15	118	—	116	136	205	48	26	12	202	
27 Lasarettsvård och liknande	15	—	—	—	—	—	48	—	—	—	
28 Lungtuberkulos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
29 Epidemivård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
30 Förlösningssvård	—	18	—	16	16	38	—	—	12	18	
31 Vård av långvarigt kroppssjuka	—	100	—	100	120	167	—	26	—	184	
32 Vård av lättskötta psykiskt sjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	991	312	1 074	252	336	1 315	806	429	157	726	

† Rikspatser. — ¹ Barnsjukhuset Samariten. — ² Riksförsäkringsverkets avdelning för reumatiskt och nervöst sjuka. — ³ Ekmanska sjukhuset. — ⁴ Allmänna BB och Östra sjukhuset med vårdplatser för obstetrik resp 72

hospitals in county councils' districts

hospitals in county councils' districts

4. Special-
lasarett
Single
clinic
hospitals

5. Odelade
lasarett
Non
specialized
general
hospitals

»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

och 87 och för gynekologi resp 50 och 70. — ⁵ Anestesiavdelning. — ⁶ Prematuravdelning på Östra sjukhuset.

Vårdform

6. Andra sjukhus av lasarettskaraktär

Other hospitals of general hospital character

Huvudman	Summa grupp 6	Reumatikersjukhus <i>Hospitals for rheumatic</i>	Anstalter för vanföra <i>Hospitals for the crippled</i>	Kustsanatorium <i>Coast sanatorium</i>	Riksförsäkringsverkets sjukhus <i>Hoip of National Insurance Board</i>	Vissa enskilda sjukhus		
						Summa vissa enskilda sjukhus	Betänstiftelsens sjukhus	Ersta sjukhus
Sjukhusets kodnummer							10 480	10 481
Kategori		F	F,L	F	S	P	P	P
Länsbokstav		—	—	—	—	—	A	A
Kliniker med egen specialläkare	1 600	337	245	250	584	184	—	184
1 Invärtes medicin	66	—	—	—	—	66	—	66
2 Medicinsk barnsjukvård	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Medicinsk lungsjukvård	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Epidemivård (infektionskliniker)	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Reumatologi	921	337† ¹	—	—	584† ²	—	—	—
6 Hud- och könssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Neurologi	—	—	—	—	—	—	—	—
8 Allergologi	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Geriatrik och kliniker för långvarigt kroppssjuka	—	—	—	—	—	—	—	—
10 Psykiatri	32	—	—	—	—	32	—	32
11 F d mentalsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—
12 Barn- och ungdomspsykiatri	—	—	—	—	—	—	—	—
13 Kirurgi	86	—	—	—	—	86	—	86
14 Barnkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—
15 Ortopedi	495	—	245(†) ³	250† ⁴	—	—	—	—
16 Neurokirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—
17 Thoraxkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—
18 Plastikkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—
19 Urologi	—	—	—	—	—	—	—	—
20 Obstetrik	—	—	—	—	—	—	—	—
21 Gynekologi	—	—	—	—	—	—	—	—
22 Ögonsjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—
23 Öron-, näs- och halssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—
24 Rehabilitering	—	—	—	—	—	—	—	—
25 Radiologi	—	—	—	—	—	—	—	—
26 Övriga kliniker	—	—	—	—	—	—	—	—
Annan sluten vård	305	—	—	—	—	305	48	—
27 Lasarettsvård och liknande	288	—	—	—	—	288	48	—
28 Lungtuberkulos	—	—	—	—	—	—	—	—
29 Epidemivård	—	—	—	—	—	—	—	—
30 Förlossningsvård	—	—	—	—	—	—	—	—
31 Vård av långvarigt kroppssjuka	17	—	—	—	—	17	—	—
32 Vård av lättskötta psykiskt sjuka	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	1 905	337	245	250	584	489	48	184

† Rikspatser.

(†) Rikspatser ingår.

¹ Strängnäs 97

Spenshult 124

Östersund 116

² Nynäshamn 245

Tranås 195

Åre 144

³ Vasa sjukhus.⁴ Eugeniahemmet, sjuk-
avdelning 49Norrbäcksinstitutet,
sjukavdelning 131

Sköldenborgsinstitutets

ortop. avd. 65

⁵ Apelvikens kust-
sanatorium 250

				7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	
<i>Private hospitals</i>											
Röda korsets sjukhus	Sophiahemmens sjukhus	Björnbo sjukhus	Carlanderska sjukhemmet	<i>Sjukstugor Cottage hospitals</i>	<i>Fristående förlösningshem Maternity homes</i>	<i>Lasarett för lungsjukvård Sanatoria for TB of the lungs</i>	<i>Lasarett för infektions-sjukvård Epidemic hospitals</i>	<i>Sjukhus och sjukhem för långvarigt kroppssjuka Homes for chronic sick</i>	<i>Övriga enskilda sjukhem Private nursing homes</i>	<i>Sjukhem för lästövad Nursing centres</i>	
10 482	10 483	11 480	50 480								
P	P	P	P	L	L	L,U,F	L,U	L,U,P	P	L	
A	A	B	OG	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	1 208	489	819	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	1 208	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	489	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	819 ^a	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
86	86	36	49	1 799	13	924	—	21 366	569	74	
86	69	36	49	636	4	108	—	303	475	74	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
—	—	—	—	101	9	—	—	29	—	—	30
—	17	—	—	1 062	—	816	—	20 784	94	—	31
—	—	—	—	—	—	—	—	250	—	—	32
86	86	36	49	1 799	13	2 132 ^a	489	22 185	569	74	

^a Lasarett för lungsjukvård

Söderby	285
Uttran	180
Kolmårdssjukhuset	186
Målilla	203
Follingbo	100

Fur	127
Broby	132
Orupssjukhuset	243
Renströmska	146
Svenshögen	124

Sjö-Gunnarsbo	122
Stora Ekeberg	184
Österåsens sjukhus	100

Bilaga 2.

Annex 2.

Specifikation av landstingens och storstädernas lasarett för psykiatrisk vård år 1970¹

		Summa landsting- ens och storst- edernas lasarett för psykiatrisk vård <i>Total</i>	Summa landsting- ens lasarett för psykiatrisk vård <i>Total mental hosp of the county councils</i>	Ulleråkers sjukhus Uppsala	S:ta Annas sjukhus Nyköping	Sundby sjukhus Strängnäs	Karuddens sjukhus Karteneholm
1	Antal vårdplatser den 31/12 <i>Beds</i>	25 750	20 348	1 255	206	815	245
2	Antal intagningar <i>Admissions</i>	M M 38 893	28 864	2 904	336	1 028	172
3		Kv F 26 539	20 097	1 842	264	480	—
4	Summa <i>Total</i>	65 432	48 961	4 746	600	1 508	172
	därav <i>thereof</i>						
5	enl sjukvårdslagen <i>voluntary</i>	42 207	31 989	2 991	328	1 071	1
6	tvångsintagningar <i>compulsive</i>	14 935	11 028	1 192	190	318	95
7	återintagning efter försöksutskrivning <i>re-admitted after discharge on probation</i>	8 290	5 944	563	82	119	76
8	Antal utskrivningar <i>Discharges</i>	M M 38 720	28 665	2 824	307	1 025	200
9		Kv F 26 751	20 056	1 912	248	467	—
10	Summa <i>Total</i>	65 471	48 721	4 736	555	1 492	200
	därav <i>thereof</i>						
11	förflyttning till annan psykiatrisk klinik <i>transferred to other psychiatric hospital</i>	764	549	43	5	29	41
12	försöksutskrivningar <i>probationary discharged</i>	14 173	10 209	972	133	229	138
	Den 31/12 befintliga						
13	<i>Hospital population</i>	M M 12 106	9 880	718	127	414	130
14		Kv F 11 192	8 644	646	103	328	—
15	Summa <i>Total</i>	23 298	18 524	1 364	230	742	130
	därav <i>thereof</i>						
16	i kontrollerad familjevård <i>in foster homes</i>	946	940	225	13	1	—
17	avvikna <i>absconded</i>	86	68	10	—	5	13
18	Exspektanter <i>Expectants</i>	1 118	632	72	9	2	—
19	Befattningar Läkare <i>Posts: Physicians</i>	588	427	48	4	14	8
20	Vårdpersonal <i>Nursing personnel</i>	14 385	11 039	936	111	331	184
21	Förvaltningspersonal ² <i>Adm. personnel</i>	(553)	385	74	1	15	10
22	Ekonomipersonal ² <i>Domestic staff</i>	(2 280)	1 698	154	27	102	26
	Utgifter för driften^{2 3}						
23	Totalutgift, 1 000 kr <i>Running cost 1 000 kr</i>	(851 604)	623 005	66 089	8 667	27 247	11 662
24	Per vård dag, kr <i>Running cost per bed-day</i>	113,0	109,5	156,0	102,6	97,7	254,0

¹ Inkl psykiatriska kliniker vid 6 lasarett för somatisk och psykiatrisk vård (f d mentalsjukhus). Ingår med vårdplatser tingsens sjukhus.

Detailed information on the mental hospitals of the counties and the three largest cities.

Birgitta sjukhus Vadstena	Ryhovs sjukhus Jönköping	S:t Sigfrids sjukhus Växjö	Västerviks sjukhus psyk klin Västervik (f d Norra sjuk- huset)	S:t Olofs sjukhus Visby	Gullberna sjukhus Karlskrona	S:t Lars sjukhus Lund	S:t Maria sjukhus Hälsingborg	S:t Jörgens sjukhus Lillhagen	Restads sjukhus Vänersborg	Källhagens sjukhus Vänersborg (sekundärsjukhus)	Fälbygdens sjukhus Falköping	
1 127	1 031	881	945	256	772	1 282	1 330	771	1 152	450	782	1
714	1 464	1 207	1 144	339	936	1 584	3 231	1 486	1 220	489	1 719	2
711	1 139	808	878	283	729	929	1 733	1 168	651	287	1 413	3
1 425	2 603	2 015	2 022	622	1 665	2 513	4 964	2 654	1 871	776	3 132	4
830	1 842	1 373	1 126	503	917	1 365	3 490	2 098	849	491	2 520	5
387	634	361	673	90	618	763	1 060	430	700	194	344	6
208	127	281	223	29	130	385	414	126	322	91	268	7
745	1 409	1 130	1 152	335	947	1 564	3 153	1 512	1 205	487	1 710	8
719	1 129	826	883	275	724	931	1 716	1 153	603	268	1 399	9
1 464	2 538	1 956	2 035	610	1 671	2 495	4 869	2 665	1 808	755	3 109	10
43	38	40	20	5	11	—	6	20	36	10	2	11
353	312	466	534	71	369	672	890	209	530	170	390	12
477	644	393	474	114	305	730	603	130	553	211	345	13
466	619	313	358	127	372	504	563	234	551	186	342	14
943	1 263	706	832	241	677	1 234	1 166	364	1 104	397	687	15
5	397	—	3	26	—	62	—	—	7	—	—	16
5	—	7	2	1	—	5	8	2	2	1	—	17
—	78	2	—	—	—	—	18	12	28	5	103	18
14	18	21	17	5	12	41	21	28	18	8	18	19
518	506	504	486	138	395	862	648	404	588	337	366	20
13	9	18	..	9	8	40	49	20	19	11	..	21
94	108	72	..	33	73	156	120	99	91	63	84	22
31 619	38 883	35 934	..	9 734	26 361	63 732	41 324	32 178	40 210	22 949	27 282	23
86,8	90,8	133,2	..	110,7	102,8	138,7	93,5	128,9	101,0	97,1	106,6	24

även i bilaga 1. — ² De i not 1 nämnda klinikerna ingår ej. — ³ Innefattar familjevård och hjälpverksamhet vid lands-

		Mariebergs sjukhus Kristinehamn	Örebro sjukhus psyk klin Örebro (fd Mellringe)	Säters sjukhus Säter	Bollnäs sjukhus psyk klin Bollnäs (fd Hållänge)	Sundsvalla sjukhus psyk klin Sundsvall (fd Sidsjöns)	Härnösands sjuk- hus psyk klin Härnösand (fd Gäddes)
1	Antal vårdplatser den 31/12	972	659	1 345	705	754	238
2	Antal intagningar	M M 1 004	1 846	1 127	931	1 203	238
3		Kv F 628	1 509	982	724	822	282
4	Summa Total	1 632	3 355	2 109	1 655	2 025	520
	därav						
5	enl sjukvårdslagen	1 179	3 014	1 296	650	1 265	368
6	tvångsintagningar	293	188	398	653	325	101
7	återintagning efter försöksutskrivning	160	153	415	352	435	51
8	Antal utskrivningar	M M 1 004	1 793	1 127	918	1 239	264
9		Kv F 678	1 472	1 013	711	792	301
10	Summa Total	1 682	3 265	2 140	1 629	2 031	565
	därav						
11	förflyttning till annan psykiatrisk klinik	1	79	22	4	33	1
12	försöksutskrivningar	311	189	717	527	544	100
13	Den 31/12 befintliga	M M 500	301	574	391	378	119
14		Kv F 390	335	440	336	337	111
15	Summa Total	890	636	1 014	727	715	230
	därav						
16	i kontrollerad familjevård	4	—	25	25	—	27
17	avvikna	—	1	—	—	4	—
18	Exspektanter	—	108	—	139	—	—
19	Befattningar Läkare	13	20	21	14	18	5
20	Vårdpersonal	488	370	660	423	403	130
21	Förvaltningspersonal	15	..	29	..	..	..
22	Ekonomipersonal	86	..	150	..	..	..
	Utgifter för driften						
23	Totalutgift, 1 000 kr	32 721	..	43 939	..	..	..
24	Per vård dag, kr	98,5	..	94,2	..	..	..

Östernund- Frösås sjukhus Psykiatri Öster- sund (fr Frösås)	Umeåläns sjukhus Umeå	Furunaäsets sjukhus Piteå	S:a stortädnas läsarett för psykiatrik vård <i>Total, stora ritur</i>	Beckomberga sjuk- hus Stockholm	Långbro sjukhus Stockholm	Norrulls sjukhus Stockholm	Rålambhova sjukhus Stockholm	Malmö östra sjuk- hus Malmö	Lillhagens sjukhus Göteborg	
699	904	772	5 402	1 511	1 390	277	223	701	1 300	1
769	659	1 114	10 029	1 961	1 804	—	443	598	5 223	2
649	478	708	6 442	1 661	1 249	17	300	439	2 776	3
1 418	1 137	1 822	16 471	3 622	3 053	17	743	1 037	7 999	4
953	678	791	10 218	1 660	1 370	3	451	371	6 363	5
241	293	487	3 907	1 253	972	14	190	520	958	6
224	166	544	2 346	709	711	—	102	146	678	7
791	688	1 136	10 055	1 992	1 714	—	433	594	5 322	8
656	506	674	6 695	1 635	1 326	39	301	453	2 941	9
1 447	1 194	1 810	16 750	3 627	3 040	39	734	1 047	8 263	10
5	50	5	215	34	145	2	16	8	10	11
316	271	796	3 964	1 062	1 026	—	201	455	1 220	12
378	503	368	2 226	592	436	—	86	340	772	13
283	444	256	2 548	689	608	226	75	418	532	14
661	947	624	4 774	1 281	1 044	226	161	758	1 304	15
5	115	—	6	1	—	—	—	—	5	16
1	1	—	18	1	13	—	2	2	—	17
—	52	4	486	24	157	—	13	—	292	18
13	15	13	161	41	44	6	13	13	44	19
369	472	410	3 346	798	864	97	139	454	994	20
..	16	29	168	34	59	9	4	8	54	21
..	89	71	582	141	131	16	29	94	171	22
..	33 793	28 681	228 599	60 889	49 493	6 350	10 138	34 724	67 005	23
..	103,4	119,7	123,7	125,5	110,1	75,3	163,1	125,9	136,5	24

Kommentar till bilaga 2

Intagningar i sluten psykiatrisk vård sker från och med 1967 antingen med stöd av sjukvårdslagen (frivillig vård) eller med stöd av lag om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall vilken lag får tillämpas endast då vissa klart definierade indikationer kan påvisas. Denna senare lag och lag om ändring i sjukvårdslagen trädde i kraft den 1/1 1967. Alltjämt gäller beträffande *intagningar* av psykiskt sjuka att däri också inräknas patienter, som återintagits efter försöksutskrivning och beträffande *utskrivningar* av psykiskt sjuka att däri inräknas försöksutskrivning. Observeras bör att försöksutskrivning endast kan gälla sådana som intagits med stöd av lag om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall. Ehuru hela antalet in- och utskrivningar starkt ökats efter de nya lagarnas tillkomst, har försöksutskrivningarnas antal minskats.

Utgifter för driften omfattar både den egentliga sjukhusdriften och familjevård och hjälpverksamhet vad gäller landstingens sjukhus. Kostnader för utbildning av personal ingår ej i annan mån än löner åt elever, som praktiserar på sjukhusen som ett led i utbildningen. *Familjevård och hjälpverksamhet*. Se texten sidan 38. *Sjukhusen*: I uppgifterna för Källshagens sjukhus ingår personal och ekonomi för avdelningen för psykiskt utvecklings-

störda. Det har inte varit möjligt att frångå dessa. S:t Eriks sjukhus mentalkliniks avdelning på Fleminggatan har nedlagts. Sjukhusets benämning har i samband härmed ändrats till Norrtulls sjukhus.

Sekundäravdelningar fanns på: Sundby sjukhus (120 platser belägna i Ribbingelund, Ärla och 120 platser i Rosöga, Härad); Ryhovs sjukhus (23 platser vid Korsberga centralhem); S:t Jörgens sjukhus (107 platser i Österängen); Sätters sjukhus (148 platser i Pärby, Grangärde, och 144 i Olofsfors, Avesta); Bollnäs sjukhus (45 platser i Järvsö). Somatiska vårdavdelningar har inrättats på ett flertal sjukhus.

Rättspsykiatrisk undersökning i brottmål efter beslut i domstol av misstänkt som är häktad utföres vid rättspsykiatriska kliniker vid vissa fångvårdsanstalter. Sådan undersökning av misstänkt som ej är häktad utföres dels vid rättspsykiatriska kliniker i Uppsala, Lund och Göteborg och dels vid rättspsykiatriska statitioner i Stockholm, Norrköping, Jönköping, Växjö, Örebro, Sundsvall och Umeå förlagda vid sjukhus. Jfr lagen om rättspsykiatrisk undersökning i brottmål den 16/6 1966 (MF 124) och socialstyrelsens kungörelse den 17 juni 1969 (MF 31) angående upptagningsområden för statens rättspsykiatriska kliniker och stationer för undersökning av icke häktade personer.¹

¹ K Maj:ts instruktion för statens rättspsykiatriska kliniker och stationer (MF 48/1969) med ändring i KK (MF 30/1970).

Sjukvårdsområde och sjukhustyp	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förloss- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykia- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiskt utveck- lings- störda	
Stockholms stad	66	255	414	308	5 613	3 906	3 992	249	724	15 461
1 Lasarett typ 1	1	—	—	100	—	1 120	88	—	—	1 308
Lasarett typ 2	3	108	—	136	113	1 749	138	—	—	2 244
Lasarett mfl typ 3	5	147	414	72	138	502	—	—	—	1 273
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	6	—	—	—	17	535	32	—	—	584
3 Lasarett för psykiatrisk vård	4	—	—	—	—	—	3 401	—	—	3 401
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	7	—	—	—	2 046	—	—	—	—	2 046
2 Kommuns socialnämnd	10	—	—	—	2 741	—	—	—	—	2 741
3 Enskilda	14	—	—	—	558	—	—	—	—	558
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	6	—	—	—	—	—	311	—	—	311
2 Enskilda	1	—	—	—	—	—	22	—	—	22
6 Epileptikersjukhus och -hem	1	—	—	—	—	—	—	249	—	249
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	8	—	—	—	—	—	—	—	724	724
Stockholms län	83	208	132	315	2 429	3 129	1 027	58	676	7 974
1 Lasarett typ 1	1	120	—	80	—	1 356	160	—	—	1 716
Lasarett typ 2	1	—	132	69	60	544	113	—	—	918
Lasarett mfl typ 3	6	88	—	159	708	902	—	—	—	1 857
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	2	—	—	—	—	281	—	—	—	281
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	14	—	—	7	1 330	20	—	—	—	1 357
2 Kommuns socialnämnd	2	—	—	—	23	—	—	—	—	23
3 Enskilda	15	—	—	—	308	26	—	—	—	334

Sjukvårdsområde och sjukhus	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förlös- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykiat- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiat- utveck- lings- störda	
Södermanlands län	28	60	70	114	1 086	1 172	1 536	—	570	4 608
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	60	70	51	266	510	50	—	—	1 007
Lasarett mfl typ 3	2	—	—	63	380	565	—	—	—	1 008
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	1	—	—	—	—	97	—	—	—	97
3 Lasarett för psykiatrisk vård	3	—	—	—	—	—	1 269	—	—	1 269
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	3	—	—	—	181	—	—	—	—	181
2 Kommuns socialnämnd	2	—	—	—	216	—	—	—	—	216
3 Enskilda	2	—	—	—	43	—	—	—	—	43
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	4	—	—	—	—	—	148	—	—	148
2 Enskilda	4	—	—	—	—	—	69	—	—	69
6 Epileptikersjukhus och -hem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	6	—	—	—	—	—	—	—	570	570
Östergötlands län	42	120	158	139	1 596	1 898	1 687	—	790	6 388
1 Lasarett typ 1	1	—	84	60	340	993	79	—	—	1 556
Lasarett typ 2	1	—	74	33	312	443	68	—	—	930
Lasarett mfl typ 3	5	120	—	46	292	435	—	—	—	893
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	1 127	—	—	1 127
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	5	—	—	—	297	27	15	—	—	339
2 Kommuns socialnämnd	5	—	—	—	218	—	—	—	—	218
3 Enskilda	3	—	—	—	137	—	—	—	—	137

Sjukvårdsområde och sjukhustyp	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förloss- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykia- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiskt utveck- lings- störda	
Kronobergs län	34	—	64	62	762	753	1 207	—	330	3 178
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	—	64	41	106	535	12	—	—	758
Lasarett mfl typ 3	1	—	—	15	120	174	—	—	—	309
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	881	—	—	881
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	9	—	—	6	510	44	—	—	—	560
2 Kommuns socialnämnd	1	—	—	—	26	—	—	—	—	26
3 Enskilda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	3	—	—	—	—	—	179	—	—	179
2 Enskilda	9	—	—	—	—	—	135	—	—	135
6 Epileptikersjukhus och -hem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	9	—	—	—	—	—	—	—	330	330
Kalmar län	46	131	69	105	1 122	1 142	1 587	—	279	4 435
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	—	39	42	112	460	34	—	—	687
Lasarett mfl typ 3	4	131	30	57	295	582	945	—	—	2 040
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	12	—	—	6	687	30	61	—	—	784
2 Kommuns socialnämnd	1	—	—	—	8	—	—	—	—	8
3 Enskilda	2	—	—	—	20	70	—	—	—	90

Sjukvårdsområde och sjukhustyp	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förlös- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykia- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiskt utveck- lings- störda	
Blekinge län	12	88	74	54	502	677	1 042	—	192	2 629
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	—	74	35	129	447	22	—	—	707
Lasarett mfl typ 3	2	88	—	19	79	230	—	—	—	416
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	772	—	—	772
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	5	—	—	—	294	—	—	—	—	294
2 Kommuns socialnämnd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Enskilda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	1	—	—	—	—	—	222	—	—	222
2 Enskilda	1	—	—	—	—	—	26	—	—	26
6 Epileptikersjukhus och -hem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	1	—	—	—	—	—	—	—	192	192
Kristianstads län	31	44	64	98	922	1 178	442	65	690	3 503
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	—	64	31	133	514	96	—	—	838
Lasarett mfl typ 3	4	44	—	67	357	664	—	—	—	1 132
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	8	—	—	—	391	—	—	—	—	391
2 Kommuns socialnämnd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Enskilda	1	—	—	—	41	—	—	—	—	41

Sjukvårdsområde och sjukhus	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förlös- nings- vård	Vård av lång- varigt kropp- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykiat- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiiskt utveck- lings- störda	
Malmöhus län	62	105	209	162	1 710	2 486	3 407	—	1 588	9 667
1 Lasarett typ 1	1	45	90	67	—	1 337	125	—	—	1 664
Lasarett typ 2	1	—	119	39	70	431	—	—	—	659
Lasarett mfl typ 3	5	60	—	56	281	653	—	—	—	1 050
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	1	—	—	—	—	65	—	—	—	65
3 Lasarett för psykiatrisk vård	2	—	—	—	—	—	2 612	—	—	2 612
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	13	—	—	—	973	—	—	—	—	973
2 Kommuns socialnämnd	5	—	—	—	209	—	—	—	—	209
3 Enskilda	4	—	—	—	177	—	—	—	—	177
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	8	—	—	—	—	—	512	—	—	512
2 Enskilda	10	—	—	—	—	—	158	—	—	158
6 Epileptikersjukhus och -hem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	1	—	—	—	—	—	—	—	674	674
2 Vårdhem	11	—	—	—	—	—	—	—	914	914
Hallands län	21	44	44	66	564	1 043	269	—	202	2 232
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	44	44	28	163	421	57	—	—	757
Lasarett mfl typ 3	2	—	—	28	—	218	—	—	—	246
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	2	—	—	—	—	374	—	—	—	374
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	6	—	—	10	353	30	—	—	—	393
2 Kommuns socialnämnd	1	—	—	—	38	—	—	—	—	38
3 Enskilda	1	—	—	—	10	—	—	—	—	10

Sjukvårdsområde och sjukhus	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förlös- nings- vård	Vård av lång- varigt kropp- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykia- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiskt utveck- lings- störda	
Göteborgs o Bohus län	31	70	50	134	1 136	1 126	1 133	—	733	4 382
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	—	50	37	75	500	54	—	—	716
Lasarett mfl typ 3	5	70	—	97	403	626	—	—	—	1 196
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	771	—	—	771
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	9	—	—	—	624	—	—	—	—	624
2 Kommuns socialnämnd	1	—	—	—	18	—	—	—	—	18
3 Enskilda	1	—	—	—	16	—	—	—	—	16
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	1	—	—	—	—	—	173	—	—	173
2 Enskilda	6	—	—	—	—	—	135	—	—	135
6 Epileptikersjukhus och -hem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	6	—	—	—	—	—	—	—	733	733
Älvsborgs län	43	183	74	137	1 405	1 972	2 177	—	696	6 644
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	2	61	74	95	416	1 292	184	—	—	2 122
Lasarett mfl typ 3	4	122	—	42	239	495	—	—	—	898
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	2	—	—	—	—	—	1 602	—	—	1 602
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	12	—	—	—	591	30	30	—	—	651
2 Kommuns socialnämnd	3	—	—	—	129	—	—	—	—	129
3 Enskilda	2	—	—	—	30	155	—	—	—	185

Sjukvårdsområde och sjukhus	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förloss- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykiat- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiat- utveck- lings- störda	
Värmlands län	22	90	79	142	1 035	1 360	1 200	—	370	4 276
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	—	79	49	220	536	76	—	—	960
Lasarett mfl typ 3	6	90	—	81	397	794	—	—	—	1 362
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	972	—	—	972
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	6	—	—	12	344	30	—	—	—	386
2 Kommuns socialnämnd	5	—	—	—	74	—	—	—	—	74
3 Enskilda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	1	—	—	—	—	—	152	—	—	152
2 Enskilda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Epileptikersjukhus och -hem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	2	—	—	—	—	—	—	—	370	370
Örebro län	31	57	72	90	1 152	1 517	1 195	—	853	4 936
1 Lasarett typ 1	1	57	72	55	442	977	782	—	—	2 385
Lasarett typ 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett mfl typ 3	2	—	—	35	104	396	—	—	—	535
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	12	—	—	—	545	27	18	—	—	590
2 Kommuns socialnämnd	2	—	—	—	61	—	—	—	—	61
3 Enskilda	1	—	—	—	—	117	—	—	—	117

Sjukvårdsområde och sjukhus	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förloss- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykiat- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiskt utveck- lings- störda	
Örebro län (forts)										
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	5	—	—	—	—	—	395	—	—	395
2 Enskilda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Epileptikersjukhus och -hem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	1	—	—	—	—	—	—	—	280	280
2 Vårdhem	7	—	—	—	—	—	—	—	573	573
Västmanlands län	17	102	75	103	685	1 147	357	—	967	3 436
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	102	—	67	64	665	93	—	—	991
Lasarett mfl typ 3	4	—	75	36	286	482	—	—	—	879
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	3	—	—	—	164	—	—	—	—	164
2 Kommuns socialnämnd	2	—	—	—	158	—	—	—	—	158
3 Enskilda	1	—	—	—	13	—	—	—	—	13
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	3	—	—	—	—	—	244	—	—	244
2 Enskilda	1	—	—	—	—	—	20	—	—	20
6 Epileptikersjukhus och -hem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	1	—	—	—	—	—	—	—	665	665
2 Vårdhem	1	—	—	—	—	—	—	—	302	302

Sjukvårdsområde och sjukhus	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förloss- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykia- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiiskt utveck- lings- störda	
Kopparbergs län	34	170	91	114	1 201	1 255	1 641	—	300	4 772
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	170	91	55	160	505	93	—	—	1 074
Lasarett mfl typ 3	3	—	—	50	320	530	—	—	—	900
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	1 345	—	—	1 345
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	20	—	—	9	721	220	—	—	—	950
2 Kommuns socialnämnd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Enskilda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	2	—	—	—	—	—	126	—	—	126
2 Enskilda	4	—	—	—	—	—	77	—	—	77
6 Epileptikersjukhus och -hem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	3	—	—	—	—	—	—	—	300	300
Gävleborgs län	27	54	61	118	928	1 403	1 005	—	281	3 850
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	54	61	26	74	521	70	—	—	806
Lasarett mfl typ 3	4	—	—	92	343	870	705	—	—	2 010
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	9	—	—	—	453	12	—	—	—	465
2 Kommuns socialnämnd	1	—	—	—	26	—	—	—	—	26
3 Enskilda	2	—	—	—	32	—	—	—	—	32

[illegible]

Bilaga 3

Lasaretten (grupp 1) omfattar:

Typ 1 = Lasarett med 1 000 eller fler vårdplatser för somatisk akutvård (d v s vårdplatser för psykiatri och långvarigt kroppssjuka medräknas ej vid typindelningen; de ingår dock i de redovisade platsantalen).

Typ 2 = Lasarett med 500—999 sådana vårdplatser.

Typ 3 = Lasarett med mindre än 500 sådana vårdplatser. I typ 3 har också inräknats lasarett för lungsjukvård och infektionssjukvård jämte Vasa sjukhus för långvarigt kroppssjuka.

Se i övrigt texten sidan 32 angående typindelningen. De vårdformer som specificeras i tabellhuvudet är sådana, för vilka särskilda sjukhus eller sjukhem alljämt förekommer. Den största vårdformen är som synes »Övrig somatisk vård». Den omfattar bland annat invärtesmedicinska och

kirurgiska kliniker och de flesta övriga av lasarettens specialkliniker, men även allmän sjukavdelning på lasarett och sjukhem ingår där.

Bilagan omfattar samtliga vårdplatser i riket.

Den geografiska indelningsgrunden är sjukvårdsområdena (se karta 1).

Sjukhus för vilket staten är huvudman, primärkommunala och enskilda anstalter har förts till det sjukvårdsområde där de är belägna.

Omsorgsstyrelsernas sjukvårdsområden för psykiskt utvecklingsstörda skiljer sig från kroppssjukvårdens och psykiatriska vårdens sjukvårdsområden vad beträffar Göteborgs stad och Göteborgs och Bohus läns landsting samt Älvsborgs och Skaraborgs läns landsting som bildar särskilda sjukvårdsområden. Vårdplatserna för psykiskt utvecklingsstörda inom nämnda områden har dock förts till de landstingsområden där de varit belägna.

Hänsyn har inte tagits till separatavtal mellan huvudmän om rätt för den ena att disponera den andras vårdplatser.

Bilaga 4.*Annex 4.***Läkartjänster vid lasarett och specialistsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda vid slutet av år 1970¹***Posts for doctors at certain hospitals*

Källa: Socialstyrelsens förteckning över läkare och tandläkare.

I = undervisningsavdelning

II = annan avdelning

Kliniker eller andra självständiga sjukhusavdelningar		Over- läkare	Bitr. över- läkare	Under- läkare	Extra läkare	Förest., laborator e d	Poli- klinik- läkare	Summa tjänster
A. Kroppssjukvård	Summa I	258	500	882	29	11	19	1 699
	II	866	837	1 489	61	—	8	3 261
	Total S:a	1 124	1 337	2 371	90	11	27	4 960
Odelade lasarett	II	15	8	29	—	—	—	52
Anestesiavdelningar	I	11	30	53	3	—	—	97
	II	92	71	74	5	—	—	242
Audiologiska avdelningar	I	3	1	1	—	—	—	5
	II	4	1	3	—	—	—	8
D:o för barn	I	1	—	—	—	—	—	1
Barnkliniker:								
medicinska barnkliniker	I	7	29	43	1	—	1	81
	II	42	49	77	6	—	1	175
kirurgiska barnkliniker	I	5	7	17	1	—	1	31
Foniatriska avdelningar	I	1	4	1	1	—	—	7
	II	3	—	—	—	—	—	3
Hudkliniker	I	7	14	24	—	—	1	46
	II	15	8	12	—	—	2	37
Kliniker för invärtes sjukdomar:								
medicinska kliniker	I	15	49	104	3	—	6	177
	II	92	107	314	11	—	1	525
somatiska avdelningar på sjukhus för psykiskt sjuka eller utvecklingsstörda	II	28	8	12	1	—	—	49
allergologiska kliniker	I	2	3	3	—	—	1	9
	II	—	1	—	—	—	—	1
endokrinologiska kliniker	I	2	4	5	—	1	—	12
infektionskliniker och lasarett för infektionssjukvård	I	8	15	30	3	—	—	56
	II	23	13	34	3	—	—	73
kardiologiska avdelningar	I	2	6	4	1	—	—	13
	II	2	3	1	—	—	—	6
lungkliniker och lasarett för lungsjukvård	I	6	7	20	—	—	—	33
	II	26	26	34	1	—	—	87
medicinska njurkliniker	I	2	6	10	1	—	—	19
	II	2	2	5	1	—	—	10
reumatologiska kliniker	I	4	3	8	—	—	—	15
	II	10	4	14	—	—	—	28
yrkesmedicinska kliniker	I	3	2	2	—	—	—	7
	II	2	1	1	—	—	—	4
yrkesdermatologiska kliniker	I	2	—	—	—	—	—	2
Kliniker för långvarigt kroppssjuka	I	3	4	10	—	—	—	17
	II	52	50	80	1	—	—	183
Kliniker för kirurgiska sjukdomar:								
kirurgiska kliniker	I	11	42	77	2	—	2	134
	II	92	115	316	10	—	1	534

¹ I tabellen har medtagits även vissa större enskilda sjukvårdsanstalter av lasarettskaraktär.

Kliniker eller andra självständiga sjukhusavdelningar		Över- läkare	Bitr. över- läkare	Under- läkare	Extra läkare	Förest., laborator e d	Poli- klinik- läkare	Summa tjänster
extremitetskirurgisk klinik	I	1	3	4	1	—	—	9
handkirurgiska kliniker	I	1	1	3	—	—	—	5
	II	—	1	—	—	—	—	1
neurokirurgiska kliniker	I	6	12	18	1	—	—	37
	II	2	3	5	—	—	—	10
neurotraumatologisk klinik	I	1	—	1	—	—	—	2
ortopediska, ortopedkirurgiska och ortopedisk-skelettkirurgiska kliniker	I	6	10	24	1	—	—	41
	II	26	28	62	1	—	2	119
plastikkirurgiska kliniker	I	5	7	14	—	—	—	26
	II	3	3	4	—	—	—	10
thoraxkirurgiska kliniker	I	6	11	22	—	—	—	39
	II	1	1	2	—	—	—	4
urologiska kliniker	I	5	8	11	—	—	—	24
	II	5	2	8	—	—	—	15
experimentalkirurgisk avdelning	I	1	—	—	—	—	—	1
Kliniska laboratorier: ¹								
blodgivarcentraler	I	6	4	4	1	1	—	16
	II	1	—	—	—	—	—	1
bakteriologiska laboratorier	I	7	8	11	—	1	—	27
	II	9	5	2	—	—	—	16
fysiologiska laboratorier	I	9	10	21	—	—	—	40
	II	11	3	3	1	—	—	18
kemiska laboratorier	I	9	14	15	—	—	—	38
	II	35	20	15	—	—	—	70
neurofysiologiska laboratorier	I	5	4	7	1	—	—	17
	II	3	—	4	—	—	—	7
virologiska laboratorier	I	3	2	2	—	—	—	7
hormonlaboratorium	I	—	—	—	—	1	—	1
cytologiska och cytodiagnostiska laboratorier	I	4	3	6	2	—	—	15
	II	1	—	1	—	—	—	2
näringsfysiologiskt laboratorium	I	1	—	—	—	—	—	1
genetiskt laboratorium	I	1	—	—	—	—	—	1
farmakologiska avdelningar	I	2	—	1	—	—	—	3
Kvinnokliniker	I	8	31	55	—	—	1	95
	II	52	63	128	4	—	—	247
Neurologiska kliniker	I	6	19	31	1	—	3	60
	II	3	5	6	2	—	—	16
Patologavdelningar	I	9	9	14	—	4	—	36
	II	16	11	8	3	—	—	38
Radiopatologisk avdelning	I	—	—	2	—	1	—	3
Radiologiska avdelningar:								
röntgen- och röntgendiagnostiska avdelningar	I	20	38	82	1	—	—	141
	II	97	141	139	1	—	—	378
D:o thorax	I	1	1	3	—	—	—	5
radioterapeutiska kliniker, allmänna	I	9	19	30	—	—	—	58
	II	8	8	3	—	—	—	19
radioterapeutiska kliniker, gynekologiska	I	6	6	10	—	—	—	22
Rehabiliteringskliniker (inkl fysikalisk medicin och sjukgymnastikavdelningar)	I	5	12	8	1	2	—	28
	II	14	8	13	—	—	—	35
D:o neurologiska	I	2	2	4	—	—	—	8
	II	1	—	1	—	—	—	2
Socialmedicinska avdelningar	I	4	2	5	—	—	—	11
	II	1	—	1	—	—	—	2
Ögonkliniker	I	7	17	27	3	—	1	55
	II	38	30	29	6	—	1	104
Öron-, näs- och halskliniker	I	7	21	35	—	—	2	65
	II	39	38	49	4	—	—	130

¹ Inkl Göteborgs laboratorium.

Kliniker eller andra självständiga sjukhusavdelningar		Över- läkare	Bitr över- läkare	Under- läkare	Extra läkare	Förest., laborator e d	Poli- klinik- läkare	Summa tjänster
B. Psykiatrisk vård¹	Summa I	24	54	116	—	—	—	194
	II	179	174	372	2	—	4	731
	Total S:a	203	228	488	2	—	4	925
Psykiatriska kliniker ²	I	16	41	94	—	—	—	151
	II	114	125	317	2	—	4	562
Kliniker för alkoholsjukdomar	I	1	1	5	—	—	—	7
	II	5	5	7	—	—	—	17
Narkomanvårdskliniker	I	—	1	—	—	—	—	1
	II	1	3	4	—	—	—	8
Barn- och ungdomspsykiatriska kliniker	I	6	11	17	—	—	—	34
	II	27	31	42	—	—	—	100
Annan psykiatrisk avdelning på kroppssjukhus	I	1	—	—	—	—	—	1
Avdelningar för hjälpverksamhet och familjevård eller annan öppen vård ³	II	30	9	2	—	—	—	41
Specialavdelningar	II	2	1	—	—	—	—	3
C. Vård av psykiskt utvecklingsstörda								
	Total S:a II	9	5	8	—	—	—	22
Summa A—C Grand Total		1 336	1 570	2 867	92	11	31	5 907

¹ Fr o m 1966 har ur kategorin »Psykiatrisk vård» utbrutits *dels* läkare vid specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda (se under C), *dels ock* läkare vid statens rättspsykiatriska kliniker och stationer (12 överläkare, 10 bitr överläkare, 1 förste läkare, 2 underläkare eller summa 25 läkare).

² Inkl dagsjukvård.

³ Öppen vård och öppen mottagning.

Bilaga 5*Annex 5***Läkare och tandläkare med specialistbehörighet****1. Antalet läkare med specialistbehörighet 31/12 1969 och 31/12 1970***Number of physicians with specialist qualifications*

Källa: Register hos socialstyrelsens nämnd för läkares vidareutbildning.

Specialiteter <i>Specialities</i>	1969	1970	Netto- skillnad
A) I kungörelsen angivna specialiteter <i>According to official decree</i>			
01 Anestesiologi <i>Anesthesiology</i>	87	116	+ 29
05 Barnålderns invärtes sjukdomar <i>Pediatrics</i>	381	443	+ 62
08 Hudsjukdomar och veneriska sjukdomar <i>Dermato-V'enerology</i>	108	122	+ 14
10 Allmän internmedicin <i>Internal medicine</i>	1 294	1 482	+ 188
11 Endokrina sjukdomar <i>Metabolic diseases</i>	104	112	+ 8
12 Hjärtsjukdomar <i>Cardiovascular diseases</i>	384	401	+ 17
13 Akuta infektionssjukdomar <i>Infectious diseases</i>	48	65	+ 17
14 Lungsjukdomar <i>Pulmonary diseases</i>	233	238	+ 5
15 Matsmålningsorganens medicinska sjukdomar <i>Gastro-intestinal diseases</i>	78	80	+ 2
16 Medicinska njursjukdomar <i>Kidney medicine</i>	1	8	+ 7
17 Reumatiska sjukdomar <i>Rheumatology</i>	14	22	+ 8
18 Långvårdsmedicin <i>Geriatrics</i>	.	14	+ 14
20 Allmän kirurgi <i>Surgery</i>	739	939	+ 200
21 Barnkirurgi <i>Child surgery</i>	21	27	+ 6
22 Handkirurgi <i>Hand surgery</i>	7	12	+ 5
23 Neurokirurgi <i>Neuro-surgery</i>	22	29	+ 7
24 Ortopedisk kirurgi <i>Orthopedics</i>	129	180	+ 51
25 Plastikkirurgi <i>Plastic surgery</i>	23	28	+ 5
26 Thoraxkirurgi <i>Thoracic surgery</i>	5	12	+ 7
27 Urologisk kirurgi <i>Urologic surgery</i>	10	28	+ 18
30 Blodgruppserologi <i>Bloodgroup serology</i>	.	3	+ 3
31 Klinisk bakteriologi <i>Clinical bacteriology</i>	39	45	+ 6
32 Klinisk fysiologi <i>Clinical physiology</i>	28	42	+ 14
33 Klinisk kemi <i>Clinical chemistry</i>	39	53	+ 14
34 Klinisk neurofysiologi <i>Clinical neuro-physiology</i>	4	8	+ 4
35 Klinisk patologi <i>Clinical pathology</i>	47	97	+ 50
36 Klinisk virologi <i>Clinical virology</i>	2	8	+ 6
40 Kvinnosjukdomar och förlossningar <i>Obstetrics and gynaecology</i>	387	481	+ 94
45 Nervsjukdomar <i>Neurology</i>	103	106	+ 3
50 Allmän psykiatri <i>Psychiatry (adult)</i>	317	387	+ 70
51 Barn- och ungdomspsykiatri <i>Child and adolescent psychiatry</i>	60	69	+ 9
52 Rättspsykiatri <i>Forensic psychiatry</i>	14	17	+ 3
60 Röntgendiagnostik <i>X-ray diagnostics</i>	313	420	+ 107
61 Allmän radioterapi <i>Radiotherapy, X-ray therapy</i>	223	188	- 35
62 Gynekologisk radioterapi <i>Gynaecological radiotherapy</i>	10	12	+ 2
65 Ögonsjukdomar <i>Ophthalmology</i>	186	213	+ 27
70 Öron-, näs- och halssjukdomar <i>Oto-rhino-laryngology</i>	284	316	+ 32
71 Hörselrubbnings <i>Audiology</i>	.	1	+ 1
72 Röst- och talrubbnings <i>Phoniatrics</i>	9	11	+ 2
75 Medicinsk rehabilitering <i>Rehabilitation (medicine)</i>	.	4	+ 4
80 Tandernas sjukdomar <i>Stomatology</i>	34	33	- 1
B) Enligt övergångsbestämmelserna medgivna specialiteter <i>Transitionaly licensed</i>			
81 Massage och sjukgymnastik <i>Physiotherapy</i>	4	3	- 1
82 Radiumbehandling, endast hudsjukdomar <i>Dermato radiotherapy</i>	1	1	0
83 Röntgenbehandling, endast hudsjukdomar <i>Dermato X-ray therapy</i>	1	1	0
84 Röntgenbehandling, endast kvinnosjukdomar <i>Gynaecological X-ray therapy</i>	9	8	- 1
85 Röntgenundersökning, endast lungsjukdomar <i>Pulmonary X-ray diagnostics</i>	13	12	- 1
86 Röntgenundersökning, endast ortopedi <i>Orthopedic X-ray diagnostics</i>	7	7	0
Summa Total	5 822	6 904	+1 082

2. Antalet tandläkare med specialistbehörighet 1964–1970

Number of dental surgeons with specialist qualifications

Källa: Register hos socialstyrelsens nämnd för tandläkares specialistbehörighet.

Specialiteter <i>Specialities</i>	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970
1 Barntandvård <i>Pedodontics</i>	24	27	30	35	38	47	56
2 Tandreglering <i>Orthodontics</i>	58	71	78	84	101	107	128
3 Tandlossningssjukdomar <i>Periodontics</i>	1	5	11	15	17	18	27
4 Tandsystemets kirurgiska sjukdomar <i>Oral surgery</i>	30	33	38	39	45	53	68
5 Rotbehandling <i>Endodontics</i>	3	4	5	7	9	10	12
Summa <i>Total</i>	116	140	162	180	210	235	291

Bilaga 5. Annex 5

Från och med år 1961 har läkares rätt att beteckna sig som specialist blivit föremål för författningsreglering; se 2 § o f kungörelsen den 25 november 1960 (SFS 1960:653) med tillämpningsföreskrifter till lagen om behörighet att utöva läkaryrket.

Specialistbehörighet meddelas av en särskilt för ändamålet inrättad nämnd inom socialstyrelsen, kallad *nämnden för läkares vidareutbildning*.

Tidigare hade inom Sveriges läkarförbund funnits en motsvarande reglering för dess medlemmar. Enligt kungörelsen skall de, som före 1961 års ingång av läkarförbundet erhållit rätt att beteckna sig som specialister, bibehållas vid denna rätt, även sedan den nya ordningen trätt i kraft.

Antalet meddelade behörigheter som specialist är icke liktydigt med det totala antalet läkare med specialistbehörighet. Det är nämligen vanligt, att en och samma läkare förvärvar behörighet i flera

specialiteter. Här redovisas antalet meddelade specialistbehörigheter vid utgången av år 1969 och 1970. Dessa fördelar sig på 4 159 resp 5 247 läkare. De anförda siffrorna innebär, att antalet specialiteter per läkare vid slutet av år 1970 uppgick till 1,32.

Från och med år 1964 kan tandläkare förvärva bevis om specialistkompetens. I medicinalstyrelsens anvisningar till kungl kungörelse och cirkulär den 26 februari 1965 (MF nr 24 och 25) har vissa riktlinjer meddelats rörande fullgörande av utbildning för att uppnå specialistbehörighet.

Ärenden angående specialistkompetens handlägges av en särskild nämnd inom socialstyrelsen, kallad *nämnden för tandläkares specialistbehörighet*. Legitimerad tandläkare, som före 1964 års ingång erhållit tillstånd av Sveriges tandläkarförbund att tillkännage viss specialitet har rätt att beteckna sig som specialist även efter den nya ordningens ikraftträdande.

Bilaga 6*Annex 6***Befolkningsstatistik *Vital statistics*****Folkmängd år 1970 *Population 1970***

Källa: SCB Statistiska meddelanden (Be 1971:5)
SCB Befolkningsförändringar, del 3, 1970
(SOS)

Sjukvårdsområden <i>Counties, county boroughs</i>	Rikets folkmängd <i>No. inhabitants</i>	
	den 31/12 <i>on 31st Dec.</i>	medelfolk- mängd <i>mean population</i>
Stockholms stad	744 913	748 636
Stockholms län	733 102	720 790
Uppsala län	217 730	209 501
Södermanlands län	248 413	247 914
Östergötlands län	382 675	379 094
Jönköpings län	306 649	305 721
Kronobergs län	166 736	166 314
Kalmar läns norra	241 026	241 546
Kalmar läns södra		
Gotlands län	53 723	53 850
Blekinge län	153 585	152 979
Kristianstads län	264 170	264 714
Malmö stad	259 004	258 046
Malmöhus län i övrigt	460 595	454 496
Hallands län	193 108	193 516
Göteborgs stad	450 861	448 466
Göteb o Bohus län i övr	264 428	258 323
Älvsborgs län	403 711	402 205
Skaraborgs län	257 301	256 416
Värmlands län	284 688	284 646
Örebro län	276 799	275 958
Västmanlands län	260 293	260 537
Kopparbergs län	277 058	277 572
Gävleborgs län	293 459	293 111
Västernorrlands län	273 456	273 528
Jämtlands län	125 243	125 720
Västerbottens län	233 134	233 338
Norrbottnens län	255 369	255 860
Summa <i>Total</i>	8 081 229	8 042 797
Summa <i>Total</i> 1969	8 004 377	7 968 018
» » 1968	7 931 659	7 912 216
» » 1967	7 892 774	7 867 931
» » 1965	7 772 506	7 733 853
» » 1960	7 497 967	7 480 395
» » 1955	7 290 112	7 262 388
» » 1950	7 041 829	7 014 005

**Folkmängden efter kön och ålder den 31/12
1970 *Population according to sex and age***

Källa: SCB Befolkningsförändringar, del 3, 1970
(SOS)

Ålder <i>Age</i>	Män <i>Males</i>	Kvinnor <i>Females</i>	Summa <i>Total</i>
0 år <i>years</i>	55 466	52 800	108 266
1 »	55 662	52 429	108 091
2 »	58 616	55 826	114 442
3 »	62 877	59 416	122 293
4 »	63 522	59 997	123 519
0—4 »	296 143	280 468	576 611
5—9 »	295 092	280 021	575 113
10—14 »	272 559	257 746	530 305
15—19 »	281 997	269 428	551 425
20—24 »	336 648	321 292	657 940
25—29 »	329 316	304 581	633 897
30—34 »	253 088	237 027	490 115
35—39 »	226 145	218 676	444 821
40—44 »	237 032	234 870	471 902
45—49 »	264 529	262 839	527 368
50—54 »	261 086	260 269	521 355
55—59 »	252 473	255 435	507 908
60—64 »	234 163	245 067	479 230
65—69 »	187 517	211 858	399 375
70—74 »	139 854	170 095	309 949
75—79 »	91 339	122 408	213 747
80—84 »	50 417	72 248	122 665
85—89 »	20 522	31 023	51 545
90—94 »	5 263	8 586	13 849
95— »	728	1 381	2 109
Summa <i>Total</i>	4 035 911	4 045 318	8 081 229

På 1 000 av medel- folkmängden Per 1 000 of mean population	Vigda par Marri- ages	Levande födda Live births rate	Döda (utom död- födda) Crude death rate	Späd- barns- dödlig- het ¹ Infant mortal- ity ¹
Sverige				
1901/05	5,90	26,12	15,48	91,0
1921/25	6,34	19,14	12,06	59,9
1931/35	7,31	14,10	11,64	50,1
1941/45	9,64	18,75	10,64	31,0
1950	7,73	16,45	10,02	21,0
1955	7,19	14,78	9,45	17,4
1960	6,70	13,66	10,04	16,6
1961	6,97	13,89	9,78	15,8
1962	7,13	14,19	10,16	15,3
1963	7,03	14,85	10,05	15,0
1964	7,63	16,01	10,01	14,2
1965	7,75	15,88	10,11	13,3
1966	7,83	15,80	10,05	12,6
1967	7,19	15,42	10,14	12,9
1968	6,61	14,29	10,42	13,1
1969	6,07	13,51	10,46	11,7
1970	5,38	13,70	9,95	11,0
Danmark (1970)				
Finland (1970)	7,4	14,4	9,8	14,2
Island (1969)	8,6	13,7	9,5	12,5
Norge (1970)	8,5	20,7	7,1	11,7
Neder- länderna (1970)	7,5	16,2	9,8	12,7
Frankrike (1970)	9,5	18,4	8,4	12,7
Schweiz (1970)	7,7	16,7	10,6	15,1
England och Wales (1970)	7,4	15,9	9,0	15,4 ²
Västtyskland (1970)	8,1 ²	16,0	11,7	17,9
USA (1970)	7,2	13,3	11,6	23,5
Japan (1970)	10,7	18,2	9,4	19,8
Nya Zeeland (1970)	10,0	18,9	6,9	13,1
	9,2	22,1	8,8	16,7

¹ Döda i första levnadsåret av 1 000 levande födda.
Dead during first year of life per 1 000 live births. —

² 1969.

Sveriges folkmängd framgår av tabellerna sidan 140. Uppgifterna i dessa liksom nedanstående uppgifter för år 1970 är definitiva. Under år 1970 föddes 111 079 barn, varav 110 150 levande, avled 80 026 personer, varav 1 212 i första levnadsåret, ingicks 43 278 äktenskap och noterades en total folkökning, inklusive invandringsöver- skott, på 78 086 personer. Vissa relationstal, som kan beräknas på dylika tal, ställer sig för Sverige och en del utländska stater som framgår av tablån ovan, som i huvudsak hämtats ur »Demographic Yearbook».

Av de levande födda (år 1970) var 18,4 % födda utom äktenskap.

Den återstående medellivslängden vid födelsen var i Sverige för män resp kvinnor under perioden (1751/90) 33,72 och 36,64, (1901/10) 54,53 och 56,98 och (1963/67) 71,72 och 76,13 år.

Sistnämnda tal hävdar sig väl vid jämförelse med dem i andra länder, även om man väljer de högsta, vilket antydes av följande uppgifter för män resp kvinnor:

Danmark (1969/70) 70,8 och 75,7, Finland (1961/65) 65,43 och 72,57, Norge (1961/65) 71,03 och 75,97, England och Wales (1967/69) 68,7 och 74,9, Nederländerna (1968) 71,0 och 76,4, Väst- tyskland (1966/68) 67,55 och 73,58, USA (1968) 66,6 och 74,0, Japan (1968) 69,05 och 74,30 och Nya Zeeland (1960/62) 68,44 och 73,75.

Dödsorsakerna enligt publikationen »Dödsor- saker» (statistiska centralbyrån) framgår av tablån på nästa sida, som visar dödligheten på 100 000 invånare.

Antal döda per 100 000 invånare *Annual number of deaths per 100 000 inhabitants*

Dödsorsak (huvudgrupper enligt internationell klassifikation) <i>Cause of death (International Classification)</i>	Årligen 1936/40	Årligen 1941/45	Årligen 1946/50	Årligen 1951/55	Årligen 1956/60	År 1965	År 1969	År 1970
Tuberkulos <i>Tuberculosis</i>	81	69	39	16	8	5	4	5
Andra infektionssjukdomar; parasitära sjukdomar <i>Other Infectious and Parasitic Diseases</i>	26	19	10	5	4	4	5	4
Tumörer <i>Neoplasms</i>	156	160	164	169	182	195	209	208
Allergiska sjukdomar, endokrina systemets sjukdomar, ämnesomsättningsjukdomar, nutritionssjukdomar <i>Allergic, Endocrine System, Metabolic and Nutritional Diseases</i>	15	11	10	17	17	24	22	17
Blodbildande organens och blodets sjukdomar <i>Diseases of the Blood and Blood-forming Organs</i>	6	6	6	4	4	4	3	2
Mentalsjukdomar, mentala defekter m m <i>Mental, Psychoneurotic and Personality Disorders</i>	3	3	3	4	4	3	5	5
Nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar <i>Diseases of the Nervous System and Sense Organs</i>	125	121	128	147	148	130	10 ¹	10 ¹
Cirkulationsorganens sjukdomar <i>Diseases of the Circulatory System</i>	305	303	355	337	367	411	548 ¹	526 ¹
Respirationsorganens sjukdomar <i>Diseases of the Respiratory System</i>	114	75	53	52	58	68	81	60
Matsmältningsorganens sjukdomar <i>Diseases of the Digestive System</i>	51	43	37	40	38	42	40	40
Uro-genitalorganens sjukdomar <i>Diseases of the Genito-urinary System</i>	46	40	35	25	27	27	23	22
Havandeskapets, förlossningens och barnsängstidens sjukdomar <i>Deliveries and Complications of Pregnancy, Childbirth and the Puerperium</i>	4	3	1	1	1	0	0	0
Hudens och underhudens sjukdomar <i>Diseases of the Skin and Cellular Tissue</i>	1	1	1	1	1	1	1	1
Skelettets och rörelseorganens sjukdomar <i>Diseases of the Bones and Organs of Movement</i>	4	4	4	5	3	3	4	3
Medfödda missbildningar <i>Congenital Malformations</i>	5	8	9	7	7	7	7	7
Sjukdomar hos nyfödda och spädbarn <i>Certain Diseases of Early Infancy</i>	32	30	24	18	15	13	9	9
Senilitet. Ofullständigt preciserade fall <i>Symptoms, Senility and Ill-defined Conditions</i>	137	109	91	58	29	10	8	6
Skador genom yttre våld och förgiftning (utom självmord) <i>Accidents, Poisoning and Violence (except suicide)</i>	42	44	38	40	42	45	46	47
Självmord <i>Suicide</i>	16	15	15	17	19	19	22	22
Summa <i>Total</i>	1 169	1 064	1 023	963	974	1 011	1 047	995

¹ I den från 1969 gällande klassifikationen (8:e revisionen) har kapitelindelningen ändrats i några fall. Sålunda har bl a centrala nervsystemets kärlsjukdomar flyttats till kapitlet om »cirkulationsorganens sjukdomar» från »nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar».

TABELLER

- Tab. A 1. Översikt av den slutna vården år 1970
- Tab. A 2. Översikt av sjukhus och vårdplatser för sluten sjukvård den ³¹/₁₂ 1970 fördelade efter huvudmannakategori
- Tab. A 3. Sjukhusen år 1970, deras vårdplatser, intagningar, vård dagar och beläggning
- Tab. A 4. Översikt av den slutna vårdens utveckling åren 1920—1970
- Tab. A 5. Vårdplatsantalets förändringar vid samtliga sjukhus åren 1950—1970
- Tab. A 6. Elever i särskola och övriga utvecklingsstörda under 21 års ålder fördelade efter skol- och boendeform våren 1970
- Tab. A 7. Utvecklingsstörda i åldern 21 år och däröver i annan verksamhet än undervisning
- Tab. A 8. Patienter i öppen vård och röntgenarbeten i öppen och slutna kroppssjukvård år 1970
- Tab. A 9. Personalen vid sjukhus för somatisk och psykiatrisk vård år 1970
- Tab. A 10. Tjänster för personal vid sjukhus för somatisk och psykiatrisk vård 1970
- Tab. A 11. Vakanser bland personalen vid sjukhus för somatisk och psykiatrisk vård 1970
- Tab. A 12. Länsläkar-, stadsläkar-, stadsdistriktsläkar-, specialistläkar- och provinsialläkartjänster hösten 1970
- Tab. A 13. Distriktssköterskornas verksamhet
- Tab. A 14. Specifikation av tab A 13 för år 1970
- Tab. A 15. Mödra- och barnvårdscentraler 1970
- Tab. A 16. Mödra- och barnhälsovården år 1970
- Tab. A 17. Barnhälsovård 1967—1970. Antal ympade barn i åldern 0—7 år
- Tab. A 18. Barnhälsovård 1967—1970. Uppfödning av barn, synprovade och hörselprovade barn
- Tab. A 19. Barnmorskornas verksamhet inom mödrhälsovården åren 1967—1970
- Tab. A 20. Verksamheten vid tuberkulosdispensärerna år 1970
- Tab. A 21. Folktandvård. Verksamheten år 1970
- Tab. A 22. Folktandvårdens utgifter och inkomster för driften år 1970
- Distrikts- och centraltandpolikliniker
- Tab. A 23. Antal apotek, dessas försäljningsbelopp och personal år 1970
- Tab. B 1. Den yrkesverksamma personalen i hälso- och sjukvård i slutet av åren 1950—1970
- Tab. B 2. Legitimerade läkare och tandläkare fördelade efter kön och tjänstgöringsområde den 31 december 1970
- Tab. B 3. Läkarkårens utveckling 1930—1970

Tab. B 4.	Sjuksköterskekårens utveckling 1930—1970
Tab. B 5.	Vissa sjukskötersketjänster och barnmorsketjänster år 1970
Tab. C 1.	Statens, allmänna försäkringskassornas, landstingens, städers utom landsting och övriga primärkommuners nettokostnader (drift- och anläggningskostnader) för hälso- och sjukvården åren 1960—1970 (1960/61—1970/71 för staten), milj kr.
Tab. C 2.	Försäkringskassornas utgifter för sjukvård år 1970
Tab. C 3.	Det allmännas nettokostnader för nyanläggning och investering (nybyggnader och nyuppsättning av inventarier) åren 1960—1970 (1960/61—1970/71 för staten) milj kr.
Tab. C 4.	Driftkostnader (brutto) avseende sjukhus för somatisk och (eller) psykiatrisk vård
Tab. C 5.	Driftkostnad per vård dag resp per intagen 1950—1970
Tab. C 6.	Lasarettens driftkonton år 1970
Tab. D 1.	Antal fall av anmälningspliktiga smittsamma sjukdomar med undantag av veneiska sjukdomar åren 1955—1970 (kliniska fall)
Tab. D 2.	Insjuknade i smittsamma sjukdomar med individuell anmälningsplikt, med undantag av veneriska sjukdomar, länsvis år 1970
Tab. D 3.	Vissa smittsamma sjukdomar 1875—1970. Sjukdomar och nummer enligt internationell statistisk klassifikation
Tab. D 4.	Fall av venerisk sjukdom år 1970 fördelade efter bostadsort
Tab. D 5.	Gonorré 1950—1970
Tab. D 6.	Fall av venerisk sjukdom år 1970 efter ålder och kön
Tab. D 7.	Tuberkulossjukligheten och -dödligheten år 1970
Tab. D 8.	Aktuell kariesprocent för permanenta tänder hos i folktandvården undersökta sjuåriga skolbarn 1941—1970
Tab. D 9.	Förlossningar på anstalt år 1970 fördelade efter barnaföderskans ålder, civilstånd och bördens ordningsnummer. Relativtal per 100000 barnaföderskor
Tab. D 10.	Antal födda barn år 1970 med fördelning på viktklasser
Tab. D 11.	Legala aborter 1970 efter tillstånd av socialstyrelsen
Tab. D 12.	Legala aborter 1970 efter tillstånd av två läkare (s k tvåläkarutlåtande) och totala antalet aborter
Tab. D 13.	Legala steriliseringar år 1970